



Vlaams
Parlement

vergadering **19**
zittingsjaar 2011-2012

Handelingen

Plenaire Vergadering

van 11 januari 2012

INHOUD

OPENING VAN DE VERGADERING	5
VERONTSCHULDIGINGEN	5
SAMENSTELLING VAN DE COMMISSIES	
Wijzigingen onder de vaste en plaatsvervangende leden	5
INGEKOMEN STUKKEN EN MEDEDELINGEN	5
MOTIE VAN ORDE	6
Opheldering over de stand van zaken	6
VOORSTEL VAN RESOLUTIE van de heren Lode Vereeck, Ludwig Caluwé, Bart Van Malderen, Kris Van Dijck, Sas van Rouveroj en Filip Watteeuw betreffende het remuneratiebeleid van en de vertegenwoordiging in financiële instellingen die gesteund worden door de Vlaamse overheid – 1424 (2011-2012) – Nr. 1	
Voorstel tot spoedbehandeling	6
ACTUELE VRAAG van de heer Wilfried Vandaele tot mevrouw Hilde Crevits, Vlaams minister van Mobiliteit en Openbare Werken, over mogelijk negatieve effecten van de strandbeveiligingswerken in het kader van de kustverdediging	7
ACTUELE VRAAG van mevrouw Irina De Knop tot mevrouw Freya Van den Bossche, Vlaams minister van Energie, Wonen, Steden en Sociale Economie, over het uitblijven van het hervormingsplan voor de groenestroomsteun	10
ACTUELE VRAAG van mevrouw Mieke Vogels tot mevrouw Freya Van den Bossche, Vlaams minister van Energie, Wonen, Steden en Sociale Economie, over het uitblijven van de huursubsidie, naar aanleiding van het tweejaarlijkse rapport van het Steunpunt Armoedebestrijding inzake de problemen voor mensen met een laag inkomen om betaalbaar te wonen	13
ACTUELE VRAAG van mevrouw Michèle Hostekint tot mevrouw Joke Schauvliege, Vlaams minister van Leefmilieu, Natuur en Cultuur, over de stijging van de drinkwaterfactuur en de stand van zaken met betrekking tot de invoering van sociale correcties voor drinkwater	16
ACTUELE VRAAG van de heer Ivan Sabbe tot de heer Kris Peeters, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Buitenlands Beleid, Landbouw en Plattelandsbeleid, over een evaluatie van de efficiëntie van de advies- en overleginstanties in Vlaanderen, naar aanleiding van de overweging van Voka om zich uit een aantal ervan terug te trekken	19
ACTUELE VRAAG van de heer Jos De Meyer tot de heer Kris Peeters, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Buitenlands Beleid, Landbouw en Plattelandsbeleid, over het beleid ten aanzien van voedselverliezen	23
ACTUELE VRAAG van de heer Filip Dewinter tot de heer Kris Peeters, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Buitenlands Beleid, Landbouw en Plattelandsbeleid, over de diverse verklaringen binnen de meerderheid betreffende de nieuwe besparingsronde bij de Vlaamse overheid	25
ACTUELE VRAAG van de heer Wim Wienen tot mevrouw Ingrid Lieten, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Innovatie, Overheidsinvesteringen, Media en Armoedebestrijding, over de budgettaire impact van het aangekondigde derde tv-net van de VRT	28

ACTUELE VRAAG van de heer Bart Tommelein tot mevrouw Ingrid Lieten, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Innovatie, Overheidsinvesteringen, Media en Armoedebestrijding, over de kostprijs van het aangekondigde derde tv-net van de VRT	28
ACTUELE VRAAG van mevrouw Yamila Idrissi tot mevrouw Ingrid Lieten, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Innovatie, Overheidsinvesteringen, Media en Armoedebestrijding, over de ondervertegenwoordiging van vrouwen in tv-journaals	32
ACTUELE VRAAG van de heer Jan Verfaillie tot de heer Geert Bourgeois, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Bestuurszaken, Binnenlands Bestuur, Inburgering, Toerisme en Vlaamse Rand, over het elektronisch stemmen in Vlaanderen, naar aanleiding van de problemen met de federale financiering ervan	
ACTUELE VRAAG van de heer Peter Gysbrechts tot de heer Geert Bourgeois, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Bestuurszaken, Binnenlands Bestuur, Inburgering, Toerisme en Vlaamse Rand, over het elektronisch stemmen in Vlaanderen, naar aanleiding van de problemen met de federale financiering ervan	
ACTUELE VRAAG van de heer Lieven Dehandschutter tot de heer Geert Bourgeois, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Bestuurszaken, Binnenlands Bestuur, Inburgering, Toerisme en Vlaamse Rand, over de toekomst van het elektronisch stemmen in Vlaanderen, naar aanleiding van de problemen met de federale financiering ervan	36
REGELING VAN DE WERKZAAMHEDEN	41
VOORSTEL VAN RESOLUTIE van de heren Peter Reekmans en Ivan Sabbe betreffende het verminderen van de lonen van de Vlaamse ministers – 1422 (2011-2012) – Nr. 1	
Voorstel tot spoedbehandeling	41
ONTWERP VAN DECREET houdende een vernieuwd jeugd- en kinderrechtenbeleid – 1363 (2011-2012) – Nrs. 1 tot en met 5	
Algemene bespreking	41
Artikelsgewijze bespreking	46
VOORSTEL VAN DECREET van mevrouw Else De Wachter, de heer Tom Dehaene, mevrouw Lies Jans, de heer John Crombez en de dames Vera Jans, Helga Stevens en Tinne Rombouts houdende regeling van de interlandelijke adoptie van kinderen – 1168 (2010-2011) – Nrs. 1 tot en met 4	
VOORSTEL VAN DECREET van de dames Vera Van der Borghet en Patricia Ceysens, de heer Peter Gysbrechts en de dames Lydia Peeters en Gwenny De Vroe houdende wijziging van het decreet van 15 juli 2005 tot regeling van de interlandelijke adoptie van kinderen, wat de oprichting van een Vlaams Centrum voor Adoptie betreft – 275 (2009-2010) – Nrs. 1 tot en met 3	
Algemene bespreking	47
Artikelsgewijze bespreking	64
VOORSTEL VAN RESOLUTIE van de heren Peter Reekmans en Ivan Sabbe betreffende het verminderen van de lonen van de Vlaamse ministers – 1422 (2011-2012) – Nr. 1	
Voorstel tot spoedbehandeling	65

VOORSTEL VAN RESOLUTIE van de heren Lode Vereeck, Ludwig Caluwé, Bart Van Malderen, Kris Van Dijck, Sas van Rouveroij en Filip Watteeuw betreffende het remuneratiebeleid van en de vertegenwoordiging in financiële instellingen die gesteund worden door de Vlaamse overheid – 1424 (2011-2012) – Nr. 1	
Voorstel tot spoedbehandeling	65
Bespreking	66
ROUWHULDE	67
ONTWERP VAN DECREET houdende een vernieuwd jeugd- en kinderrechtenbeleid – 1363 (2011-2012) – Nrs. 1 tot en met 5	
Hoofdelijke stemming	68
VOORSTEL VAN DECREET van mevrouw Else De Wachter, de heer Tom Dehaene, mevrouw Lies Jans, de heer John Crombez en de dames Vera Jans, Helga Stevens en Tinne Rombouts houdende regeling van de interlandelijke adoptie van kinderen – 1168 (2010-2011) – Nrs. 1 tot en met 4	
Hoofdelijke stemming	68
VOORSTEL VAN RESOLUTIE van de heren Lode Vereeck, Ludwig Caluwé, Bart Van Malderen, Kris Van Dijck, Sas van Rouveroij en Filip Watteeuw betreffende het remuneratiebeleid van en de vertegenwoordiging in financiële instellingen die gesteund worden door de Vlaamse overheid – 1424 (2011-2012) – Nr. 1	
Hoofdelijke stemming	69
MET REDENEN OMKLEDE MOTIE van mevrouw Elisabeth Meuleman, de heer Filip Watteeuw en de dames Marleen Vanderpoorten en Irina De Knop tot besluit van de op 15 december 2011 door mevrouw Elisabeth Meuleman in commissie gehouden interpellatie tot de heer Pascal Smet, Vlaams minister van Onderwijs, Jeugd, Gelijke Kansen en Brussel, over de infrastructuurproblemen in het vrij onderwijs en de nood aan een meer transparant beleid ter zake – 1404 (2011-2012) – Nr. 1	
Hoofdelijke stemming	69
MET REDENEN OMKLEDE MOTIE van mevrouw Kathleen Deckx, de heer Jos De Meyer en mevrouw Vera Celis tot besluit van de op 15 december 2011 door mevrouw Elisabeth Meuleman in commissie gehouden interpellatie tot de heer Pascal Smet, Vlaams minister van Onderwijs, Jeugd, Gelijke Kansen en Brussel, over de infrastructuurproblemen in het vrij onderwijs en de nood aan een meer transparant beleid ter zake – 1409 (2011-2012) – Nr. 1	
Hoofdelijke stemming	70
REGELING VAN DE WERKZAAMHEDEN	70
BIJLAGEN	
Aanwezigheden	72
Individuele stemmingen Vlaamse Volksvertegenwoordigers	72

■

OPENING VAN DE VERGADERING

Voorzitter: de heer Jan Peumans

– *De vergadering wordt geopend om 14.05 uur.*

De voorzitter: Dames en heren, de vergadering is geopend.

Ik wens iedereen het beste voor 2012: een goede gezondheid en veel inspiratie en creativiteit.

Ik verontschuldig me dat ik te laat ben. Ik zal proberen om alle volgende vergaderingen stipt om 14 uur te beginnen.

■

VERONTSCHULDIGINGEN

De voorzitter: Ik deel aan de vergadering mee dat er verontschuldiging zijn ingekomen van de volgende leden:

Herman Schueremans: ambtsverplichtingen;

Philippe De Coene, Gwenny De Vroe, Patricia De Waele, Linda Vissers: gezondheidsredenen.

■

SAMENSTELLING VAN DE COMMISSIES

Wijzigingen onder de vaste en plaatsvervangende leden

De voorzitter: Dames en heren, voor de sp.a-fractie zijn

in de Commissie voor Algemeen Beleid, Financiën en Begroting de heer John Crombez als plaatsvervangend lid vervangen door de heer Patrick Janssens,

in de Commissie voor Buitenlands Beleid, Europese Aangelegenheden en Internationale Samenwerking mevrouw Fatma Pehlivan als vast lid vervangen door mevrouw Mia De Vits en mevrouw Mia De Vits als plaatsvervangend lid vervangen door mevrouw Fatma Pehlivan,

in de Commissie voor Cultuur, Jeugd, Sport en Media de heer Patrick Janssens als plaatsvervangend lid vervangen door de heer Jan Roegiers,

in de Commissie voor Economie, Economisch Overheidsinstrumentarium, Innovatie, Wetenschapsbeleid, Werk en Sociale Economie mevrouw Mia De Vits als plaatsvervangend lid vervangen door de heer Jurgen Vanlerberghe,

in de Commissie voor Onderwijs en Gelijke Kansen de heer Ludo Sannen als plaatsvervangend lid vervangen door mevrouw Yamila Idrissi

en in de Commissie voor Welzijn, Volksgezondheid, Gezin en Armoedebeleid de heer John Crombez als vast lid vervangen door mevrouw Mia De Vits en mevrouw Mia De Vits als plaatsvervangend lid vervangen door mevrouw Güler Turan.

■

INGEKOMEN STUKKEN EN MEDEDELINGEN

De voorzitter: Dames en heren, de lijst met de ingekomen stukken en mededelingen werd op de banken rondgedeeld. (*Parl. St.* VI. Parl. 2011-12, nr. 60/13)

■

MOTIE VAN ORDE

Opheldering over de stand van zaken

De voorzitter: Dames en heren, met toepassing van artikel 46 van het Reglement van het Vlaams Parlement heeft de heer Sanctorum bij motie van orde het woord gevraagd.

De heer Sanctorum heeft het woord.

De heer Hermes Sanctorum: De minister-president is nog niet aanwezig. Hij heeft gisteren een discreet ziekenhuisbezoek gebracht. Op dezelfde discrete manier zou ik voor heel het parlement de volgende vraag willen stellen. Ik zal ze stellen aan minister Crevits aangezien de minister-president er nog niet is.

De Vlaamse Regering heeft tijdens de begrotingsdiscussie benadrukt dat ze volledig transparant wil zijn ten aanzien van het Vlaams Parlement. Collega's, minister, niets is minder waar. Sinds begin november vraagt het parlement naar het totale financiële kostenplaatje van Uplace voor de Vlaamse overheid. Daar is geen reactie op gekomen. De parlementsvoorzitter heeft zelfs aangedrongen op dat kostenplaatje ten aanzien van de Vlaamse Regering. Opnieuw is daar geen reactie op gekomen. Minister, wat heeft de Vlaamse Regering te verbergen, tenzij de budgetten van de Vlaamse overheid voor Uplace misschien ook discreet worden gehouden?

De voorzitter: Wij hebben een opvolgingslijst van toezeggingen die door de ministers worden gedaan. Ik heb op 12 december een brief gestuurd naar de minister-president. Ik heb deze week andermaal aangedrongen en zal er nog eens op aandringen dat de regering een antwoord geeft op al uw vragen. U hebt al een gedeeltelijk antwoord gekregen door het feit dat u ook een verzoek hebt gericht aan het Rekenhof.

Ik vind dat brieven vanuit het parlement met prioriteit moeten worden behandeld en beantwoord. Ik zal ter zaken voor u andermaal een inspanning doen, mijnheer Sanctorum.

De heer Hermes Sanctorum: Dank u wel.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

■

VOORSTEL VAN RESOLUTIE van de heren Lode Vereeck, Ludwig Caluwé, Bart Van Malderen, Kris Van Dijk, Sas van Rouveroj en Filip Watteeuw betreffende het remuneratiebeleid van en de vertegenwoordiging in financiële instellingen die gesteund worden door de Vlaamse overheid

– 1424 (2011-2012) – Nr. 1

Voorstel tot spoedbehandeling

De voorzitter: Dames en heren, met toepassing van artikel 46 van het Reglement van het Vlaams Parlement heeft de heer Vereeck bij motie van orde het woord gevraagd.

De heer Vereeck heeft het woord.

De heer Lode Vereeck: Namens de fracties van CD&V, sp.a, N-VA, Open Vld, Groen! en het kleine maar dappere LDD zou ik bij hoogdringendheid een voorstel van resolutie willen indienen in deze plenaire vergadering, met betrekking tot een verbod op bonussen in die financiële instellingen die genieten van financiële steun van de Vlaamse overheid. Ik zal die hoogdringendheid straks toelichten. Ik denk echter dat de actualiteit aangeeft waarom dit hoogdringend moet gebeuren.

De voorzitter: We zullen ons straks uitspreken over dit voorstel tot spoedbehandeling.

Het incident is gesloten.

■

ACTUELE VRAAG van de heer Wilfried Vandaele tot mevrouw Hilde Crevits, Vlaams minister van Mobiliteit en Openbare Werken, over mogelijk negatieve effecten van de strandbeveiligingswerken in het kader van de kustverdediging

De voorzitter: De heer Vandaele heeft het woord.

De heer Wilfried Vandaele: Voorzitter, minister, maandag hebt u in een van de schitterendste badplaatsen van onze kust een persconferentie gehouden, waarop u toelichting hebt gegeven bij de investeringsplannen voor de kustbeveiliging tegen de duizendjarige stormen. U hebt daar ook bevestigd dat u blijft inzetten op het project Vlaamse Baaien, dat ons moet beschermen tegen de tienduizendjarige stormen. In het Vlaams regeerakkoord staat dat dit zal worden bestudeerd. Intussen is daar ook een stuurgroep voor opgericht, met een projectteam en vijf werkgroepen.

Ik vernam vorige week dat er in Nederland een project bestaat voor de kust van Friesland, voor Hindeloopen, dat toch wel wat gelijkenissen vertoont met het onze. Bij dat project worden er eilanden gelegd en zandbanken opgehoogd. Dat project heeft men afgefloten, op vraag van het studiebureau ARCADIS, omdat kan worden aangetoond dat er sprake zou zijn van een bloei van blauwe algen, wat niet plezierig is voor de strandgebruikers en de zwemmers. Ook zou er aanslibbing dreigen.

Minister, hebt u momenteel al zicht op studies in Vlaanderen die misschien ook in die richting gaan, die bekijken of er ook voor ons relevante gevolgen kunnen zijn? Kunt u iets doen met dat buitenlandse onderzoek?

De voorzitter: Minister Crevits heeft het woord.

Minister Hilde Crevits: Geachte leden, ter verduidelijking, in die kustbeveiliging zijn drie grote elementen van belang. Vandaag is de kust beschermd tegen wat we een honderdjarige storm noemen. Daarvoor moeten er jaarlijks zandtoevoerwerken gebeuren. Waar dat nodig is, moeten er jaarlijks herstellingen gebeuren. Het vorig jaar door de Vlaamse Regering goedgekeurde Masterplan Kustveiligheid wil de kust beschermen tegen een duizendjarige storm, door allerhande zachte en harde ingrepen. Zachte ingrepen behelzen het breder maken van de stranden. Daarmee zijn we ook al begonnen. Ik zie dat de burgemeester van Koksijde hier ook aanwezig is. Deze week zijn we begonnen in Wenduine-De Haan. Het is de bedoeling om de zwakste schakels – Oostende is er ook zo eentje – sterker te maken door zandtoevoer en het waar nodig versterken van de dijken.

Het derde onderdeel van heel de verdediging is de verdediging tegen nog zwaardere stormen, de zogenaamde tienduizendjarige stormen, waarnaar ook Nederland heel veel onderzoek doet. Het plan Vlaamse Baaien, dat deel uitmaakt van het Vlaamse regeerakkoord, bevat heel wat maatregelen die de kust mogelijkwijze nog meer kunnen beveiligen.

Het grote verschil met wat we tot op vandaag doen, is dat dit plan uitgaat van acties in zee, dus niet meer aan de kustlijn, maar in het water. Er zijn heel wat mogelijkheden, zoals het aanzetten van een zandmotor. Mijnheer Vandaele, daarmee kom ik tot het project waarnaar u verwijst. Het gaat over een motor die in zee wordt geplaatst en die zand aanvoert, die eilandjes maakt. In Nederland was er sprake van twee proefprojecten. Men heeft beslist één proefproject niet op te starten, omdat het mogelijk schadelijke effecten zou hebben. Daar moet men dus op zoek gaan naar iets anders om die heel smalle kuststrook van 20 meter te beschermen. Op een andere plaats loopt wél een proefproject. We volgen dat ook.

Ik verwacht dat half 2012 het kader klaar zal zijn om te bekijken welke specifieke onderzoeken we verder kunnen verrichten ter zake. Dat zal nog heel wat werk vergen. De academische wereld is geïnteresseerd. Dat hebt u ook vernomen op een studiedag een paar

maanden geleden. De natuurbeweging is geïnteresseerd en heeft ook een eigen Kappaplan. Ik verwacht dat we daarover een breed overleg zullen kunnen starten vanaf de zomer van dit jaar. Het is dus absoluut niet zo dat we morgen eilanden zullen beginnen te spuiten in de zee.

De heer Wilfried Vandaele: Minister, ik ben blij dat u veel belang hecht aan de voorbereiding en het wetenschappelijk onderzoeken en onderbouwen van dergelijke toch wel grote projecten. Ik wil u alleszins steunen ter zake. We mogen geen leerling-tovenaar spelen met de natuur.

De Stichting Ecorise is een onderdeel hiervan. Wat is de stand van zaken met betrekking tot Ecorise? Wat is nu uiteindelijk de precieze taakstelling van Ecorise en wie zit daarin?

De voorzitter: De heer Verstreken heeft het woord.

De heer Johan Verstreken: Er is een verschil tussen de Vlaamse Baaien en de kustverdediging. De minister heeft dat ook uitgelegd. Heel vaak bestaan daar in de pers en ook bij de publieke opinie meningsverschillen over, en verwacht men die twee wel eens. De afkalving die er is geweest door de hevige rukwinden van de voorbije weken, heeft duidelijk bewezen dat het wel zinvol is om aan die kustverdediging te werken. Die zwakke schakels hebben wel degelijk geholpen.

Ik zou van de minister wel graag vernemen of het toekomstplan aan de milieueffecten is afgetoetst. Worden die effecten ook in het plaatje opgenomen?

De voorzitter: De heer Vanden Bussche heeft het woord.

De heer Marc Vanden Bussche: Voorzitter, toen ik de heer Vandaele zijn actuele vraag over de negatieve effecten van de strandbeveiligingswerken hoorde stellen, moest ik onmiddellijk denken aan een vraag die tijdens het overleg tussen de kustburgemeesters is gesteld. De beveiliging en de versterking van de zeedijken brengt voor bepaalde kustgemeenten belangrijke investeringen met zich mee. Het esthetisch karakter is niet in de budgettering inbegrepen. De vraag is of de minister eens wil nakijken of het esthetisch aspect van de belangrijke investeringen die, bijvoorbeeld, de gemeente Middelkerke moet uitvoeren ook kan worden betoelaagd.

De voorzitter: De heer Sabbe heeft het woord.

De heer Ivan Sabbe: Voorzitter, ik wil me even bij de heer Verstreken aansluiten. Het tweede project, de eilandstructuur die zal worden aangelegd, situeert zich natuurlijk in de zeer verre toekomst. De aanwezigen in dit halfroond zullen dit niet meer meemaken. We kijken hier wel zeer ver.

Met het eerste project moeten we daarentegen vaart maken. Ik steun de plannen van de minister inzake de strandbeveiligingswerken. We zullen ons hier de komende jaren op moeten focussen. Deze winter dient als voorbeeld. Ten gevolge van de opwarming mogen we ons aan andere stormen verwachten. Dat zijn geen dromen over de verre toekomst. We moeten nu ageren om dat eerste gedeelte zo snel mogelijk tot stand te brengen.

De voorzitter: De heer Caron heeft het woord.

De heer Bart Caron: Voorzitter, ik heb hier enkel één vraagje aan toe te voegen. Ik ben blij dat iedereen, de minister inbegrepen, de natuurwaarde en het risicovol karakter van ingrepen in zee erkent. We mogen niet over één nacht ijs gaan. De vraag is of de minister ook gestructureerde vormen van overleg, onder meer met de natuurbeweging, plant. Zal gestructureerd overleg over het alternatief plan, het Kappaplan, plaatsvinden? We zijn niet noodzakelijk tegen elke ingreep. We willen echter dat doordacht wordt opgetreden. We mogen niet, bij wijze van spreken, kwetsbare plekken verleggen.

Minister Hilde Crevits: Ik wil eerst op het technisch aspect en op de aanvullende vraag van de heer Vandaele ingaan. Binnen de overheid bereidt momenteel een ambtelijke stuurgroep een kader met prioriteiten voor. Wat moeten we eerst onderzoeken?

De Stichting Ecorise kan aan de slag, maar is eigenlijk als een samenwerking tussen de overheid en de private sector bedoeld. De Stichting Ecorise moet bepaalde technische aspecten onderzoeken. Kunnen we voor onze kust een zandmotor installeren? Kunnen we hiervoor een proefopstelling maken?

Indien we de kust tegen een 10.000-jarige storm willen beschermen, moeten we eerst weten wat precies onze prioriteiten zijn en welk pakket aan maatregelen we willen uitwerken. Dat zal halverwege 2012 duidelijk worden. Dan kunnen we tot de technische onderzoeken overgaan.

Er zijn hier vragen over maatregelen op korte en op lange termijn gesteld. Ik ken de leeftijd van de heer Sabbe niet. (*Opmerkingen van de heer Wilfried Vandaele*)

Het heeft allicht niets met leeftijd te maken.

De heer Ivan Sabbe: Gezien de snelheid waaraan het hier vooruitgaat, ben ik niet bezorgd dat ik nog zal leven.

Minister Hilde Crevits: Dat is een moeilijke opmerking.

Ik moet het kustverdedigingsplan consequent uitvoeren. Ik ben het daar volledig mee eens. Dat betekent echter niet dat we tijdens de uitvoering niet aan de toekomst mogen denken. Indien we pas na de volledige uitvoering zouden nadenken over andere manieren om de kust nog verder te beschermen, zou ik hier ongetwijfeld de kritiek krijgen dat ik plannen uitvoer, maar niet aan de toekomst denk. We moeten dat absoluut doen.

Ik ben overigens zeer blij dat de plannen op elkaar aansluiten. De maatregelen die in verband met het plan ‘Vlaamse baaien’ of ‘Vlaamse stormen’ zullen worden genomen, zullen perfect moeten aansluiten bij het eigen Geïntegreerd Kustveiligheidsplan, dat ondertussen ook moet worden uitgevoerd.

De heer Verstreken heeft gevraagd of de milieueffecten ook worden onderzocht. Dat is zeker het geval. We kijken voor elke maatregel na wat de milieueffecten zijn. Wat kunnen we best doen indien er zandafkalvingen zijn? We moeten zorgen dat het zand weer wordt aangevuld. Dat zand moet uit de zee komen en moet uiteraard proper zijn. Hetzelfde geldt voor eventuele ingrepen in de zee die op termijn zouden kunnen plaatsvinden.

Dit zal uiteraard veel technisch onderzoek vergen. Het gaat dan om de technische onderzoeken van de Stichting Ecorise en om milieuonderzoeken.

Zo kom ik naadloos bij de aanvullende vraag van de heer Caron. Ik heb net proberen uit te leggen dat mijn administratie tegen de zomer klaar zou moeten zijn met de maatregelen die het onderzoeken waard maken om de kust te beveiligen tegen de 10.000-jarige storm. Dat is het geschikte moment om het gestructureerde overleg te starten met de academische wereld. Ik heb enkele maanden geleden op een studiedag vernomen dat de professoren, maar ook de natuurbewegingen, heel geïnteresseerd zijn. Er is het Kappaplan, dat meer uitgaat van natuurlijke adaptatie. We kunnen tot een heel interessante discussie komen, maar we moeten daarvoor het juiste moment kiezen. De Vlaamse overheid moet het kader goed formuleren. De zomer zie ik als een ideaal moment om dat op te starten. Ik verwacht daar in de tweede helft van dit jaar interessante discussies over.

Ik denk dat we het over alle partijen heen eens zijn dat de kustbeveiliging cruciaal is voor Vlaanderen. De stormen en windstoten van de voorbije weken waren niet zo spectaculair. Het gebeurde bij dood tij. Was dat bij springtij gebeurd, dan zou er wellicht schade zijn geweest. We moeten dus absoluut blijven investeren en ik verwacht de steun van het parlement om die investeringen in de nabije toekomst voort te kunnen zetten.

De heer Wilfried Vandaele: Minister, u zegt dat u de privésector wil betrekken via Ecorise. Het is inderdaad goed dat de baggersector daar nauw bij betrokken wordt. Ze hebben heel wat deskundigheid in huis. Toch pleit ik ervoor om rechter en partij uit elkaar te houden. U

verwijst naar het congres van oktober in Oostende. Dat was niet zo'n goed voorbeeld, want op de uitnodiging stonden de Vlaamse overheid, het Vlaams Instituut voor de Zee en de provincie West-Vlaanderen, maar geen van de drie heeft een financiële bijdrage geleverd. Het congres is betaald door de baggeraars, terwijl die niet op de uitnodiging stonden. Minister, betrek dus zeker die sector erbij, maar leg de nodige kiesheid aan de dag. (*Applaus bij de N-VA*)

De voorzitter: Het incident is gesloten.

■

ACTUELE VRAAG van mevrouw Irina De Knop tot mevrouw Freya Van den Bossche, Vlaams minister van Energie, Wonen, Steden en Sociale Economie, over het uitblijven van het hervormingsplan voor de groenestroomsteun

De voorzitter: Mevrouw De Knop heeft het woord.

Mevrouw Irina De Knop: Minister, u kondigt al enkele maanden aan – sinds de goedkeuring van de aanpassingen aan het Energiedecreet vorig jaar – dat er een nieuw steunmechanisme komt voor de ondersteuning van groene stroom. Dat lijkt me ook logisch, want het bestaande systeem is behoorlijk onrechtvaardig en inefficiënt. Bovendien zorgt het ervoor dat de energiefactuur oploopt, en daar is iedere consument, of die arm is of rijk, het slachtoffer van.

Recentelijk vernamen we in de pers dat de distributienetbeheerders een hele berg certificaten niet meer kwijtraken. Het zou gaan om 1,6 miljoen certificaten. Dat verontrust me enorm. Minister, u weet net als ik dat, als dat niet snel wordt opgelost, het opnieuw de energieconsument zal zijn die daarvoor het gelag moet betalen. We zijn allemaal heel hoopvol over het ondersteuningsmechanisme voor groene stroom, dat de bestaande subsidiëring absoluut moet indijken. U werkt er al enige tijd aan. De Vlaamse Regering slaagt er niet in tot een eensgezind standpunt te komen. Vandaar mijn dringende vraag wanneer dat systeem er zal zijn, en wat de belangrijkste bouwstenen van dat systeem zullen zijn.

De voorzitter: Minister Van den Bossche heeft het woord.

Minister Freya Van den Bossche: U weet dat we enige tijd geleden hebben beslist om de evaluatie te vervroegen. Decretaal was er een evaluatie gepland van het groenestroomcertificatensysteem in 2012, zodat we daarna zouden kunnen werken aan een nieuw systeem. We hebben die evaluatie vervroegd net omdat we vinden dat het systeem bijsturing behoeft.

Dat advies is ons opgeleverd in de herfst. De eerste vergaderingen op basis van dat advies hebben al plaatsgevonden in de schoot van de regering. Op basis van die eerste vergaderingen zijn juridische teksten klaargemaakt door het Vlaams Energieagentschap (VEA) en de Vlaamse Regulator van de Elektriciteits- en Gasmarkt (VREG). We schieten daar dus mee op.

Mijn bedoeling blijft om begin 2013 een nieuw systeem in werking te laten treden. Dat is een richtdatum. Het betekent niet dat het niet gefaseerd kan gebeuren. Een aantal zaken kan misschien wat vroeger starten, een aantal andere zaken misschien wat later, afhankelijk van de zinvolheid van een vroegere of iets latere start van een deel van die beslissingen.

Om die fasering van de beslissingen te kennen, is het heel belangrijk dat we het totaalplaatje kennen. Alles haakt in elkaar. U hebt het over het overschot aan certificaten. Dat bewijst op zijn minst dat we ambitieuzer kunnen zijn met onze groenestroomdoelstelling. Dat zullen we ook moeten zijn als we de doelstelling willen halen die Europa ons oplegt. We kunnen dat op een veel betere manier halen.

Geen oversubsidiëring, zegt u. Daar ga ik helemaal mee akkoord. Anderzijds moet er ook nog voldoende investeringszekerheid zijn voor de consument of het bedrijf dat investeert. Ik ben

op zoek naar een evenwicht tussen voldoende zekerheid voor de investeerder, maar toch een zo minimaal mogelijke impact op de eindprijzen. Daarbij moeten we zowel denken aan de consument als aan een aantal bedrijven die energie nodig hebben als belangrijk deel van het productieproces.

Mevrouw Irina De Knop: Minister, wat u vandaag zegt, hebt u ook al gezegd in de commissie. U bewijst daarmee dat u de problematiek enorm te harte neemt, maar ik wil u toch vragen om iets meer spoed te zetten achter dit dossier.

De distributienettarieven bedragen nu al een derde van de totale energieprijis. Zeggen dat Electrabel of anderen verantwoordelijk zijn voor de verhoging van de energieprijis, is dus eigenlijk naast de kwestie. De Vlaamse overheid is vandaag zelf verantwoordelijk voor de steeds stijgende energieprijis. Als u inderdaad de Europese doelstelling op het vlak van hernieuwbare energie wilt halen, dan moet u duidelijk en eerlijk zijn tegenover de consument. Ofwel zegt u tegen mijnheer en mevrouw Jan met de pet: wij vinden groene stroom belangrijk in Vlaanderen, maar de kostprijis daarvoor rekenen we aan u door. Ofwel zet u er een rem op. Met opnieuw te verwijzen naar een langetermijnoplossing doet u niets aan de huidige oversubsidiëring, die blijft doorgaan.

De voorzitter: Mevrouw Van den Eynde heeft het woord.

Mevrouw Marleen Van den Eynde: Minister, het is duidelijk dat er dringend een debat nodig is over hernieuwbare energie en de groenestroomcertificaten. Als er voor de burger het voorbije jaar één ding duidelijk is geweest, is het wel de verhoging van de waterfactuur en de energiefactuur. Ook dit jaar zal er opnieuw een stijging van de energiekosten aan komen.

Minister, welke concrete initiatieven zult u nemen om de stijging van de kostprijis op de energiefactuur te drukken?

De voorzitter: De heer Sanctorum heeft het woord.

De heer Hermes Sanctorum: Mevrouw De Knop, ik wil u er eerst en vooral op wijzen dat we met zijn allen veel meer betalen voor de nucleaire winst van Electrabel dan voor de groenestroomcertificaten. Het is wel correct dat u het debat over de groenestroomcertificaten in dit parlement opnieuw wilt aanwakkeren.

Minister, ik zit nog met een andere bezorgdheid, en ik veronderstel dat u die deelt. Het gaat over de doelstellingen inzake groene stroom. We zitten met een overschot aan certificaten en de groene-energiesector hangt daardoor in de touwen. Wanneer gaat deze Vlaamse Regering eindelijk de doelstellingen voor groene stroom verhogen, net om de betaalbaarheid van de energiefactuur te bewaken? Anders komen die certificaten terecht bij de netbeheerder en worden ze allemaal doorgerekend aan de consument. Het is dus in het belang van de consument dat de doelstellingen inzake groene stroom worden verhoogd.

De voorzitter: De heer Bothuyne heeft het woord.

De heer Robrecht Bothuyne: Collega's, we moeten niet hypocriet doen: aan de keuze voor groene stroom hangt ook een kostprijis vast. Alleen stellen we vast – en daarin treed ik mevrouw De Knop bij – dat het systeem op dit moment een aantal grove manco's vertoont. Er is de oversubsidiëring van bijvoorbeeld zonnepanelen, er is het overschot aan certificaten en de problemen voor een aantal producenten, bijvoorbeeld uit de biogassector, en er zijn de toenemende kosten voor particulieren, maar ook voor bedrijven, die de tewerkstelling bedreigen.

Minister, ik was heel blij met uw antwoord en met uw bereidheid om nog voor 1 januari 2013 aanpassingen te doen aan het systeem. Wat wilt u prioritair aanpassen?

Minister Freya Van den Bossche: Veel mensen hebben het over de distributienettarieven. Los van het feit dat die stijgen, zijn die niet heel eerlijk verdeeld, niet onder consumenten en niet tussen consumenten en bedrijven. Er zijn zaken waarop we geen impact hebben en

waarop ik graag meer impact wil. Ik denk aan de cascadering. Gisteren heb ik een gesprek gehad met de federale minister bevoegd voor energie. Die is bereid om, als dat lukt met de andere collega's in de Federale Regering, de bevoegdheid voor de distributietarieven sneller te laten overgaan naar Vlaanderen dan andere bevoegdheden, die pas in de loop van 2014 overkomen. Als dat lukt, kan dat een belangrijk instrument zijn om het tarief fairder te maken. We moeten zorgen dat het tarief niet te veel stijgt, maar vooral ook dat de kost wordt gedragen door degene die die hoort te dragen.

Daar zit voornamelijk het probleem vandaag. Mensen voelen aan dat er oneerlijke aspecten aan het systeem zijn. Er werd boos gereageerd over de zonnepanelen, niet omdat er steun is voor investeringen in hernieuwbare energie, maar wel omdat blijkt dat iemand met zonnepanelen bijvoorbeeld geen bijdrage meer doet aan het net, terwijl die persoon het net wel nog nodig heeft. Aan die onrechtvaardige zaken kunnen we pas iets doen op het moment dat het tarief overkomt. Het is dus heel belangrijk dat de minister van Energie overweegt die bevoegdheid sneller te laten overkomen naar Vlaanderen.

U zegt dat ik denk op lange termijn en vraagt wat er zal gebeuren op korte termijn. Op korte termijn, mevrouw De Knop, is het enkel morrelen in de marge en is de tijd ons altijd voor. We hebben een kortetermijningreep voor de zonnepanelen goedgekeurd in dit parlement. Zo goed als iedereen was het erover eens om die subsidiëring correcter te laten aansluiten bij de werkelijke noden. Wat is gebleken? Twee weken later daalt de prijs van de zonnepanelen en zitten we er weer naast. Om dat aan te passen, moeten we het decreet aanpassen en zijn we weer vertrokken voor een aantal maanden.

Het systeem is veel te statisch. Dat moet volgens mij in essentie veranderen. Op het moment van investering beloven wij aan een bedrijf of aan een particulier certificaten waarop we een absoluut bedrag kleven, en dat gedurende vijftien of twintig jaar, terwijl we niet weten hoe de energieprijzen of de kost van bepaalde grondstoffen zal evolueren. Het huidige subsidiesysteem zorgt daardoor per definitie voor oversubsidiëring of in mindere mate – maar soms ook, ik denk aan biogas – voor ondersubsidiëring.

Ik wil naar een dynamisch systeem, waarin we elk bedrijf of elke particulier een bepaald rendement garanderen en een bepaalde terugverdientijd. Niet meer, niet minder. De prijs voor de certificaten wordt dynamisch berekend op basis van de omgevingsfactoren, maar we beloven dat op een bepaald aantal jaren tijd de installatie is terugbetaald en dat het bedrijf een bepaald rendement zal hebben. Dat is de enige manier om ervoor te zorgen dat we nooit in oversubsidiëring vervallen. Het is tevens een garantie dat er wel nog investeringen gebeuren, wat voor mij ook heel belangrijk is. Dat is voor mij de beste aanpak. Terwijl we dat doen, moeten we zeker ook het overschot aan certificaten wegwerken. De ambitie moet worden opgetrokken.

Er wordt vaak gezegd dat groene stroom een prijs heeft. Alle stroom heeft een prijs, collega's. Energie kost geld. Het is een beetje leugenachtig om de consument te doen geloven dat enkel werken met grijze energie, bijvoorbeeld kernenergie, goedkoop zou zijn en werken met groene energie duur. Dat is niet zo.

Mevrouw Irina De Knop: U zegt dat het leugenachtig is om te zeggen dat grijze energie minder duur is dan groene. Ik denk dat het leugenachtig is om dat te beweren. We moeten de moed hebben om te zeggen dat groene energie vandaag duurder is dan grijze. Het waardeoordeel daarover wil ik dan nog aan u laten, of aan ons allemaal.

Minister, ik wil u feliciteren. Ik wil u feliciteren omdat u een fantastische Vlaamse reflex hebt. Als u het antwoord zelf niet meer weet, dan kijkt u naar de federale overheid en dan zal de oplossing van daar moeten komen. Met andere woorden: het gaat over de mogelijkheid om distributietarieven op een andere manier aan te passen. U hebt het er daarnet over gehad. De kern van de zaak is dat het de distributietarieven zijn die de prijs doen stijgen. Waarom stijgt die prijs? Dat komt door het gevoerde energiebeleid in Vlaanderen.

Ik wil nog één opmerking geven aan de collega van Groen!.

De voorzitter: Uw tijd is om, mevrouw De Knop.

Mevrouw Irina De Knop: Dat is dan heel jammer.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

■

ACTUELE VRAAG van mevrouw Mieke Vogels tot mevrouw Freya Van den Bossche, Vlaams minister van Energie, Wonen, Steden en Sociale Economie, over het uitblijven van de huursubsidie, naar aanleiding van het tweejaarlijkse rapport van het Steunpunt Armoedebestrijding inzake de problemen voor mensen met een laag inkomen om betaalbaar te wonen

De voorzitter: Mevrouw Vogels heeft het woord.

Mevrouw Mieke Vogels: Voorzitter, collega's, minister, het was uw voorganger en onze collega Marino Keulen die in mei 2009 heeft aangekondigd dat mensen die vijf jaar of langer op een sociale woning wachtten, vanaf 1 januari 2010 een huursubsidie zouden krijgen. Op 1 januari 2010 was niet collega Keulen, maar u bevoegd minister. U onderschreef in uw beleidsnota het belang van die huursubsidies, maar vroeg een beetje meer tijd. Dat beetje tijd werd heel veel tijd, want het duurde tot juli 2011 voor er uiteindelijk een effectief besluit was dat aankondigde dat de langbeloofde huursubsidies van kracht zouden zijn vanaf 1 januari 2012.

Het is nu 11 januari 2012 en nog niemand heeft een huursubsidie gekregen. Uw administratie, die al van 2009 weet dat er zo'n systeem zal komen, was niet op tijd klaar. Vorige week heeft het Steunpunt Armoedebestrijding, gefinancierd door minister Lieten, nog eens aan de alarmbel getrokken en gezegd dat de betaalbaarheid van wonen in Vlaanderen intussen een immens probleem is geworden. Steeds meer mensen worden uit hun huis gezet en vooral de prijzen voor de minste woningen stijgen alsmaar meer.

We weten intussen ook dat de kerstkalkoen bij de minister-president niet al te best verteerd is en dat hij in 2012 wakker is geworden met het besef dat de oppositie gelijk heeft en dat er in de begroting een megagat is. Sindsdien roept iedereen 'besparing', inclusief de voorzitter van het parlement.

De voorzitter: En de vraag luidt?

Mevrouw Mieke Vogels: Ik vrees dat het makkelijker is om te besparen op dingen die nog niet opgestart zijn dan dingen die al opgestart zijn, terug te schroeven.

De voorzitter: En de vraag luidt?

Mevrouw Mieke Vogels: Ik had uw naam genoemd en had dat niet mogen doen.

Ik vrees dat er van uitstel afstel komt. Mijn vraag is: kunt u mij garanderen dat het systeem van huursubsidie niet wordt afgeschaft in de volgende besparingsronde? Wanneer mogen de mensen die langer dan vijf jaar op een wachtlijst staan de eerste keer hun huursubsidie verwachten?

De voorzitter: Mevrouw Vogels, u mag mijn naam tien keer uitspreken. Ik heb er geen enkel probleem mee, integendeel, het streelt me in mijn ijdelheid. De afspraak is dat we ons aan twee minuten houden. Er zijn heel veel actuele vragen en ik wil het in de hand houden. Ik wil dat iedereen zich aan zijn tijd houdt, niet meer en niet minder, met alle sympathie voor u, mevrouw Vogels.

Minister Van den Bossche heeft het woord.

Minister Freya Van den Bossche: Mevrouw Vogels, het is zeker gemakkelijker om te besparen op beleid dat nog niet van kracht is, maar ik verzeker u graag dat ik niet zal besparen op dit beleid. Dat zal ik niet doen.

Wanneer kan de huursubsidie in werking treden? Zodra het informaticasysteem klaar is. Wat is het gegeven? We houden tweejaarlijks de wachtlijsten bij. We actualiseren ze om de twee jaar. Dat is onvoldoende om te weten wie we die automatische toekenning – het is de bedoeling om het op die manier te doen – van de huursubsidie kunnen geven. We werken nu aan een informaticasysteem dat de huisvestingsmaatschappijen toelaat elke wijziging in een dossier onmiddellijk door te sturen aan de VMSW zodat ze op elk moment exact weten of iemand wel of niet nog recht heeft op die huursubsidie of voor het eerst recht krijgt op zo'n huursubsidie.

Wij kunnen een dergelijk systeem pas laten uitwerken als we weten wat de exacte beslissing is. Ik heb redelijk wat negatieve ervaringen met informaticasystemen die zijn uitgewerkt voor de overheid, waarbij het bestek onvoldoende duidelijk is omschreven, waarna je geen verhaal meer hebt tegen degene die het systeem maakt.

Meteen nadat alles definitief is goedgekeurd, op 30 september was dat, hebben wij alles in gang gezet om het informaticasysteem klaar te krijgen. Mijn administratie heeft mij laten weten dat dat tegen juni-juli klaar zal zijn. Ik heb gezegd dat dat te laat is, ik wil het nog in het voorjaar hebben en ik wil dat men daar alles voor doet. Ik wil ook dat mijn administratie een volledige rapportering overmaakt om te zien hoe we dat zo snel mogelijk kunnen doen. Er is in de budgetten voorzien.

Als we ons nu zouden baseren op de wachtlijsten zoals die tweejaarlijks worden geactualiseerd, dan zouden we zeer veel mensen een premie toesturen die we achteraf zouden moeten terugvorderen. Dat wil ik vermijden. Het gaat om mensen voor wie dat geld dat toekomt, heel belangrijk kan zijn. Dat kun je dus niet maken. Wel onderzoek ik of we gefaseerd mensen recht kunnen geven op de premie, bijvoorbeeld eerst degenen die het langst wachten, als het informaticasysteem dat toelaat. Ik wil zo rap mogelijk van start gaan.

Mevrouw Mieke Vogels: Ondertussen is de minister-president toegekomen en hij is aan het praten met de toekomstige gouverneur van West-Vlaanderen. Minister-president, mijn beste wensen. Ik vraag even uw aandacht omdat minister Van den Bossche hier net heeft bevestigd dat in de besparingsronde die u sinds 1 januari volop aankondigt, de huursubsidies alvast niet zullen sneuvelen. Ik wil dat u dat goed hebt gehoord, samen met alle huurders die al sinds 1 januari 2010 op die huursubsidie wachten.

Minister-president en minister, ik zou een vergelijking willen maken. Stel dat het zou gaan om een belofte voor een subsidie aan bedrijven in moeilijkheden, beloofd voor 1 januari 2010, dan zou het kot hier te klein zijn van verontwaardiging omdat die belofte van januari 2010 nog altijd niet zou zijn nagekomen. De Voka's en de UNIZO's van deze wereld zouden staan zwaaien met de lijst van bedrijven die ondertussen failliet zouden zijn. Wel, twee jaar geleden zijn er 10.000 gezinnen uit hun huis gezet omdat ze hun huur niet konden betalen. Dat zijn 10.000 gezinnen die failliet zijn. Dat is wat mij betreft voor een gezinspartij even belangrijk als een bedrijf.

De voorzitter: Mevrouw Hostekint heeft het woord.

Mevrouw Michèle Hostekint: Mevrouw Vogels, ik ben het helemaal met u eens dat de private huurmarkt zeer belangrijk is. Het is het meest kwetsbare segment van de woonmarkt. Ik ben het ook helemaal met u eens dat als er gesnoeid moet worden, dat zeker niet kan gebeuren bij de huursubsidies. Ik vind het antwoord van de minister dan ook geruststellend.

Ik ben het er ook mee eens dat dit doordacht moet gebeuren. U kunt er van op aan, mevrouw Vogels, dat ook voor onze fractie de huursubsidie en het beleid op de private huurmarkt zeer

prioritair is. Minister, dat geldt trouwens ook voor het door u aangekondigde fonds ter preventie van uithuiszettingen dat in dezelfde lijn ligt en minstens even belangrijk is.

De voorzitter: De heer Reekmans heeft het woord.

De heer Peter Reekmans: Snoeien zal moeten. Ik denk dat we maar een antwoord kunnen bieden op de besparingen als we effectief een volledig systeem van de huurcheque invoeren en een stop zetten aan de massale bouw van vooral sociale koopwoningen. Niet alleen krijgt wie een sociale koopwoning kan kopen een ‘win for life’, maar dat zal ook onbetaalbaar worden.

Dan is er nog de massale leegstand. Minister, laten we eerlijk zijn, u hebt daar niet voor gezorgd, het is nog een restant van paars-groen. De massale leegstand van sociale woningen is ontstaan onder paars-groen. Het zou verkeerd zijn om daar vandaag minister Van den Bossche voor verantwoordelijk te stellen.

Minister, ik stel vast dat er een lichte inhaalbeweging bezig is, maar nog niet voldoende. Alle normen en regeltjes die destijds zijn gemaakt, hebben de leegstand gecreëerd en het onmogelijk gemaakt om die leegstand snel op te lossen. Als we dat zouden aanpakken, dan zouden we heel veel gezinnen met een laag inkomen onmiddellijk een woning kunnen geven.

De voorzitter: Mevrouw Van Volcem heeft het woord.

Mevrouw Mercedes Van Volcem: Minister, ik vind uw antwoord toch een beetje beschamend, niet alleen voor de sociale huisvesting en alle 75.000 wachtenden of 62.000 behoeftigen, als je de dubbele meetelt. U moet weten dat er maximaal 2500 woningen op jaarbasis worden gebouwd doordat er een doorlooptijd is van minimum zes jaar voor de wegen zijn aangelegd en de gebouwen er staan.

Het sociale huisvestingsbeleid is dus absoluut ontoereikend. Ik ben wel blij dat er hoorzittingen worden georganiseerd. Wij horen hier dat u zelfs nog geen werk hebt gemaakt van de invoering van de premie voor mensen die al vijf jaar op de wachtlijst staan. Die premie is destijds door minister Keulen aangekondigd. Dat is toch zeer betreurenswaardig.

De voorzitter: De heer Penris heeft het woord.

De heer Jan Penris: Voorzitter, minister, collega's, mevrouw Van Volcem heeft het probleem geschetst. Er zijn 75.000 mensen die al twee jaar of langer wachten. De sociale huisvestingssector kampt dus met een probleem. Mevrouw Vogels heeft ten dele gelijk. Wij kunnen dat probleem op verschillende manieren oplossen. Wij kunnen bijbouwen, maar die aanpak stoot op limieten. Wij kunnen ook een aantal wachtenden uit de sector halen. Mevrouw Van Volcem heeft haar idee daarover: de zogenaamd ‘rijken’ horen daarin niet thuis. Ik ben het daar niet mee eens. Sociale huisvesting – volkshuisvesting – moet ook voor de lagere middenklassen blijven bestaan.

Er zijn nog andere instrumenten om de woningnood op te lossen, en dan opent de huursubsidie perspectieven. Wij hebben huursubsidies altijd verdedigd. Ik hoop dat u wat u hier vandaag hebt gezegd, gestand kunt doen en dat u ervoor zorgt dat er niet wordt bespaard op deze uitgavenpost.

Minister Freya Van den Bossche: Mevrouw Van Volcem, ik heb niet de gewoonte om uit te halen naar een voorganger. In dat verband lijkt me een zekere hoffelijkheid wenselijk. Als u het mij moeilijk maakt om mij daaraan te houden, dan ga ik de uitdaging aan. Het is erg gemakkelijk om een maand voor de verkiezingen te beloven dat er een huurpremie komt, zonder in een budget te voorzien. De opvolger arriveert dan, stelt vast dat er geen geld is uitgetrokken en mag het dan oplossen, uitgerekend in tijden van budgettaire schaarste. *(Applaus bij de meerderheid)*

Mevrouw Van Volcem, ik heb nieuws voor u: toch heb ik in deze tijden van besparingen het geld gevonden. Ik zal de huurpremie invoeren. Vergeeft u mij dat ik even heb moeten zoeken

vooraleer ik een belofte van iemand die er toen geen geld voor had, kon nakomen. Als u niet verstandiger bent en op dat punt niet zwijgt wanneer u beter zou zwijgen, dan geef ik u ook een eerlijk antwoord.

Mijnheer Reekmans, wat de sociale koop en de sociale leningen betreft, blijf ik van mening dat mensen met niet veel maar toch net voldoende middelen de kans moeten krijgen om een woning te verwerven. De privéhuurmarkt zal belangrijk blijven, en daarvoor zal ik maatregelen nemen. Ik denk dan aan de huurpremie en aan de verzekering gewaarborgd wonen, die ervoor moet zorgen dat mensen niet zomaar uit hun huis worden gezet en de verhuurder toch zijn geld ontvangt. Toch blijf ik geloven dat voor een belangrijke groep mensen het verwerven van een eigendom mogelijk is als wij hen wat helpen. Dat kan in de vorm van een sociale koopwoning zijn.

Wij geven hen geen cadeau. Zij lenen tegen een redelijke rentevoet, maar zij betalen terug. Hun grootste voordeel is wel dat zij zelf geen kapitaal moeten inbrengen. Vaak hebben zij geen spaarboekje met enkele tienduizenden euro's. En bij een gewone bank kunnen zij niet het volledig benodigde kapitaal lenen. Ik deel dus de geuite bezorgdheden. Ik beloof dat er werk wordt gemaakt van de beloften en dat besparingen niet ten koste van die huurders zullen gebeuren. *(Applaus bij de meerderheid)*

Mevrouw Mieke Vogels: Ik ben hier, op de eerste bijeenkomst van het jaar, een gelukkige vrouw. Ik heb bereikt wat ik wilde bereiken, en ik herhaal het ten behoeve van het verslag: u zegt hier overduidelijk dat de huursubsidies zo snel mogelijk zullen worden ingevoerd en dat uitstel geen afstel is. *(Applaus bij de meerderheid en Groen!)*

De voorzitter: Het incident is gesloten.

■

ACTUELE VRAAG van mevrouw Michèle Hostekint tot mevrouw Joke Schauvliege, Vlaams minister van Leefmilieu, Natuur en Cultuur, over de stijging van de drinkwaterfactuur en de stand van zaken met betrekking tot de invoering van sociale correcties voor drinkwater

De voorzitter: Mevrouw Hostekint heeft het woord.

Mevrouw Michèle Hostekint: Voorzitter, minister, collega's, gisteren stond in de krant dat de Vlaamse Maatschappij voor Watervoorziening (VMW) aankondigt dat vanaf 1 januari de tarieven voor drinkwater zijn verhoogd.

Het is te voorzien dat ook andere drinkwatermaatschappijen zullen volgen. U kunt zeggen dat het maar over enkele euro's gaat, maar voor mensen voor wie elke euro telt, kan dit een belangrijk verschil maken. Bovendien, minister, is het zo dat alle prijzen stijgen: de voedingsprijzen, de prijs van gas en elektriciteit en zo meer. Ook de waterfactuur is de afgelopen jaren fors gestegen, verdubbeld zelfs. Uit de cijfers van 2010 hebben we ook kunnen vaststellen dat steeds meer mensen moeite hebben om de drinkwaterfactuur te betalen. Vorig jaar waren er meer dan tweeduizend gezinnen die afgesloten werden van water en ik meen dat we het er allemaal over eens zijn dat dat tot mensonterende toestanden leidt. Geen drinkwater hebben, betekent geen water om te koken, om zich te wassen of om een douche te nemen, maar ook geen water om het toilet door te spoelen. Het zijn toestanden die we moeten vermijden.

Bovendien is het zo dat we, in tegenstelling tot gas en elektriciteit, voor water geen budgetmeter kunnen plaatsen die zorgt voor een minimumlevering en er is ook geen veralgemeend sociaal tarief voor drinkwater. Er zijn wel een aantal drinkwatermaatschappijen – u zult er ongetwijfeld naar verwijzen –, een drietal meen ik, die wel een sociaal tarief hebben, maar dat betekent dus dat het sociaal tarief afhankelijk is van de plaats waar men

woont. Het al dan niet toekennen van een sociaal tarief hangt dus eigenlijk af van de gemeente waar men woonachtig is.

Minister, ik meen dat we het erover eens zijn dat mensen die zich in een kwetsbare situatie bevinden, gelijk zouden moeten worden behandeld, waar ze ook wonen in Vlaanderen. U hebt al eerder aangekondigd dat u een veralgemeend sociaal tarief zou onderzoeken. Mijn vraag is heel simpel: hoe ver staat het daarmee?

De voorzitter: Minister Schauvliege heeft het woord.

Minister Joke Schauvliege: Voorzitter, mevrouw Hostekint, ik stel samen met u vast dat de VMW aan de Federale Overheidsdienst Economie heeft gevraagd om het tarief met 3,09 procent te verhogen. Ik neem aan dat die verhoging op werkelijke en billijke kosten slaat, aangezien de bevoegde federale minister, Johan Vande Lanotte, de tariefverhoging van de VMW heeft goedgekeurd.

U maakt de vergelijking met elektriciteit en gas, maar die vergelijking gaat niet helemaal op omdat daarvoor een onderscheid is tussen productie en distributie. Dat onderscheid geldt niet voor water.

Het klopt dat er geen uniform systeem is. Natuurlijk doen we wat we kunnen vanuit Vlaanderen. Voor de bovengemeentelijke bijdrage is er effectief een sociaal tarief. Er zijn heel wat vrijstellingen die automatisch worden toegekend aan de consument, maar daarnaast hebben we elf drinkwatermaatschappijen en elke maatschappij heeft een andere kostenstructuur en een andere tarifiering.

We hebben inderdaad aan onze diensten gevraagd om een oplisting te maken. Drie van de elf drinkwatermaatschappijen passen nu al een sociaal tarief toe. Ze doen dat alle drie op een andere manier. We zullen nu alles op een rijtje zetten en op heel korte termijn zullen we met een voorstel komen om in Vlaanderen voor de elf drinkwatermaatschappijen een sociaal tarief toe te passen zonder op een njet te stuiten van de federale overheid, want die is natuurlijk nog altijd bevoegd voor het prijzenbeleid inzake water.

Mevrouw Michèle Hostekint: Minister, sta mij toe om te zeggen dat ik toch een beetje ontgoocheld ben over uw antwoord. U zegt dat u alles op een rijtje zult zetten en dat u zult bekijken wat u kunt doen. Ik heb u hetzelfde antwoord horen geven in de commissie vorig najaar. Ik stel vast dat er in al die maanden niets is gebeurd of dat er in elk geval geen werk werd gemaakt van de aangekondigde studie om te bekijken hoe u tot een veralgemeend sociaal tarief zou komen.

Minister, voor de mensen die ook dit jaar in de problemen dreigen te komen, de mensen die ook dit jaar problemen zullen hebben om de waterfactuur te betalen en straks misschien weer zullen worden afgesloten van drinkwater, is dit in elk geval geen oplossing. U biedt hun vandaag geen antwoord. Ik ben eerlijk gezegd ontgoocheld in uw antwoord.

De voorzitter: Mevrouw Eerlingen heeft het woord.

Mevrouw Tine Eerlingen: Voorzitter, minister, u hebt inderdaad in oktober al beloofd om een aantal scenario's te laten onderzoeken. Ik zou toch graag van u een streefdatum vernemen voor het afronden van de studie, want het kan interessant zijn dat elke maatschappij eenzelfde structuur hanteert, eenzelfde sociaal tarief en dezelfde voorwaarden. Nu zijn er drie maatschappijen die een korting geven. Ze hanteren verschillende criteria en hebben dus verschillende doelgroepen. Enige uniformisering zou op haar plaats zijn.

De voorzitter: De heer Reekmans heeft het woord.

De heer Peter Reekmans: Minister, sociale correcties zijn enkel nodig om stijgende prijzen op te vangen. Ik heb niets tegen prijsstijgingen als die correct gebeuren. De recente prijsstijging bij de VMW draait om de stijgende productiekosten. Als één derde van het geproduceerde water wegloopt in de leidingen, dan stijgen uiteraard de productiekosten.

Een jaar geleden vroeg en verkreeg de VMW een prijsstijging omwille van de kosten voor chemicaliën. Dat werd als reden aangehaald. Toch zakte de prijs voor chemicaliën wereldwijd op dat moment. Ik kon niet begrijpen waarom de prijsstijging werd toegestaan.

Nog een jaar eerder stegen de prijzen om het pensioenfonds te garanderen. Bij mijn weten heeft de Vlaamse Regering enkele weken geleden een staatswaarborg gegeven aan de VMW voor dat pensioenfonds. En nu – echt helemaal te gek – geeft de VMW garanties aan Ethias! Wie kan dat nog begrijpen? De VMW vraagt staatswaarborg van de Vlaamse Regering en die VMW, die in moeilijkheden zit, geeft waarborg aan Ethias. Dat is te gek om los te lopen. Wie betaalt daarvoor? De consument natuurlijk!

De voorzitter: Mevrouw Taeldeman heeft het woord.

Mevrouw Valerie Taeldeman: Voorzitter, minister, tijdens deze legislatuur hebben diverse parlementsleden, over de partijgrenzen heen, hun bezorgdheid geuit over het stijgende aantal mensen en gezinnen die gedropt worden door een commerciële energieleverancier. Begin dit jaar stonden de kranten opnieuw vol cijfers over een opvallende stijging van het aantal gedumpte klanten. Voor 2011 is er sprake van 8500 bijkomende gedropte gezinnen. Niet enkel die stijgende energieprijzen baren ons zorgen, maar ook het aantal Vlaamse gezinnen die hun waterfactuur niet langer kunnen betalen. Tot op vandaag rekenen de Vlaamse watermaatschappijen andere tarieven aan voor het geleverde drinkwater. Slechts drie van elf watermaatschappijen beschikken over een sociaal verlaagd tarief.

Minister, u hebt in de commissie aangekondigd dat de VMM een studie gaat uitvoeren. Wanneer verwacht u daar de resultaten van?

De voorzitter: Mevrouw Dillen heeft het woord.

Mevrouw Marijke Dillen: Mevrouw Hostekint, ik ben zeer blij dat u dit punt hier op de agenda zet. Het Vlaams Parlement moet zich inderdaad zorgen maken over de stijgende drinkwaterfacturen. Die factuur maakt het heel veel en steeds meer mensen moeilijk.

De problematiek is al herhaaldelijk aan bod gekomen. Ik vraag u om consequent te zijn, mevrouw Hostekint. Onze fractie heeft in de vorige legislatuur een voorstel van resolutie over dit onderwerp op de agenda gezet. Het voorstel is nog niet geagendeerd in de commissie Leefmilieu. Ik zal aan de commissievoorzitter vragen om dat zo snel mogelijk te doen. Ik reken erop dat u dat hier niet alleen voor de camera's komt verdedigen, maar dat u ons voorstel van resolutie ook consequent zult verdedigen in de commissie! (*Applaus*)

Minister Joke Schauvliege: Mevrouw Hostekint, de aanvraag voor een verhoging van de tarifiering van de VMW valt nog altijd onder de bevoegdheid van de federale minister van Economie die ook de toestemming gegeven heeft. Aan de prijsverhoging gaat een heel onderzoek vooraf. Men gaat na of de kosten die de maatschappij aangeeft, correct zijn. Tot daar de federale beslissing.

Doen uitschijnen alsof er nog niets gebeurd is, is wel heel kort door de bocht. U weet dat we een algemeen waterverkoopreglement hebben goedgekeurd. De rechten van de consument werden daardoor veel sterker verankerd. De elf drinkwatermaatschappijen kregen daardoor een uniform reglement. Het reglement trad in werking in juli 2011.

Binnenkort keurt de Vlaamse Regering een verzameldecreet goed. Daarmee wordt de procedure afgestemd voor het eventueel afsluiten van klanten. Laat duidelijk zijn dat niemand wordt afgesloten die zijn drinkwaterfactuur echt niet kan betalen. Daarover beslissen de locale adviescomités (LAC). Enkel bij kennelijke onwil om te betalen, kan er een afsluiting van drinkwater volgen. Drinkwater is een basisrecht: elke Vlaming heeft recht op 15 kubieke meter gratis water.

Het is natuurlijk niet evident om een Vlaams sociaal tarief te hanteren. Dat is een federale bevoegdheid. Er zijn elf drinkwatermaatschappijen die elk al op hun manier soms een sociaal

tarief toepassen. Al die structuren zijn anders. Ook al zou Vlaanderen voor een sociale correctie kiezen, dan nog zou in elke provincie, bij elke maatschappij een ander tarief gelden.

Vandaag is de tariefstructuur in elk van de elf drinkwatermaatschappijen anders. De kosten die worden gecreëerd, zijn ook overal anders. Daarom hebben wij die lijst moeten maken, mevrouw Eerlingen. Die studie is klaar. Er is een vergelijking gemaakt tussen de elf drinkwatermaatschappijen. Er is ook onderzocht hoe de drie die al een tarifiering toepassen, dat doen. Binnen enkele dagen kan ik daarover beslissen. Maar het is niet evident. Er zal wat betreft de tarifiering van het drinkwater een verschil blijven bestaan tussen de drinkwatermaatschappijen. We zitten daar nu eenmaal met een heel andere situatie dan bij energie en aardgas.

Collega's, er wordt, voor zover wij daar vanuit Vlaanderen de bevoegdheid toe hebben, aan gewerkt. En dit zonder natuurlijk de factuur voor anderen weer de hoogte in te jagen. Je kunt geen sociaal tarief invoeren en daardoor de drinkwaterfactuur voor de anderen nog de hoogte injagen.

Het is geen evidente oefening. Het is een heel ingewikkelde structuur. U kunt erop rekenen dat wij daar op korte termijn werk van zullen maken.

Mevrouw Michèle Hostekint: Minister, ik ben de laatste om te ontkennen dat er met het uniform waterverkoopreglement al niet een en ander in de goede richting is gebeurd. Ik wil dat hier gerust toegeven. Maar ik had alleen gehoopt dat u hier iets meer zou kunnen vertellen dan in het najaar in de commissie. Ik hoor dat er een voorstel op uw tafel ligt en dat u daarover binnen enkele dagen zult kunnen beslissen. Ik hoop in elk geval ten zeerste binnen enkele dagen daarover meer nieuws te vernemen. Mevrouw Dillen, u kunt er zeker van zijn dat wij in de commissie Leefmilieu elk voorstel op zijn merites zullen beoordelen.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

■

ACTUELE VRAAG van de heer Ivan Sabbe tot de heer Kris Peeters, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Buitenlands Beleid, Landbouw en Plattelandsbeleid, over een evaluatie van de efficiëntie van de advies- en overleginstanties in Vlaanderen, naar aanleiding van de overweging van Voka om zich uit een aantal ervan terug te trekken

De voorzitter: De heer Sabbe heeft het woord.

De heer Ivan Sabbe: Minister-president, u wilt besparen. Mijn partij juicht toe dat u de overheid wilt ontvetten. In een traditionele sfeer, waarin je goed overeenkomt met je coalitiepartners, doe je dat rond de tafel. Je bekijkt het budget en de uitgaven. Dan stuur je elkaar geen brieven in de stijl van Paul-Henri Spaak over Leopold III en omgekeerd. Dan ga je in een constructieve sfeer met elkaar rond de tafel zitten. Die vreemde sfeer van elkaar brieven schrijven en opmerkingen maken via de media wijst niet op een zeer goede sfeer in uw team. En daardoor leidt dit misschien ook niet tot een goed resultaat.

Maar, minister-president, u moet voor uw eigen deur veggen. Met 18 schriftelijke vragen ben ik erachter gekomen dat uw regering een beroep doet op 224 adviesraden en overlegorganen. Ja, u hebt het goed gehoord: 224 verschillende. Een aantal levert zeer goed advies. Maar meestal slaat u dat in de wind. Kijk maar naar de belasting op de inverkeerstelling (BIV): minister Schauvliege – die spijtig genoeg al weg is – heeft het advies van de Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen (SERV) aan haar laars gelapt en ze heeft haar eigen ding gedaan. We hebben dus niet alleen 224 adviesorganen. Als ze al nuttig advies leveren, luisteren wij er meestal niet naar. Dat is betreurenswaardig. Dat kost geld. Koken kost geld. Ik heb niet op alle 18 schriftelijke vragen een antwoord gekregen, maar ik kom nu al aan zeker en vast 18 miljoen euro recurrente kosten per jaar. Die adviesraden kosten 18 miljoen

euro per jaar. Minister Muylers moet maar omrekenen hoeveel dat is in Belgische frank. Maar dat is toch een heel pakket.

Minister-president, hoeveel van de 224 zult u er afschaffen? Wanneer zullen ze afgeschaft zijn?

De voorzitter: Minister-president Peeters heeft het woord.

Minister-president Kris Peeters: Voorzitter, collega's, sta me toe u allen ook een gezond en gelukkig 2012 toe te wensen, met alle goede voornemens die wij hebben gemaakt. Ik wil meteen de daad bij het woord voegen. Ik heb begrepen dat de heer Sanctorum gevraagd heeft waar het antwoord blijft op de brief van 12 december 2011. Ik wil absoluut zeker zijn dat de brief aankomt en ik heb hem hier bij me. Ik overhandig hem bij dezen aan de voorzitter. Dat is nu in alle discretie gebeurd. *(Opmerkingen van de heer Bart Tommelein en de heer Hermes Sanctorum)*

U ziet, wij zijn een en al goede wil, ook in 2012.

Mijnheer Sabbe, het is juist dat er heel wat adviesraden zijn. Ik ben de eerste om op te merken dat al die strategische adviesorganen ook door dit parlement zijn goedgekeurd. *(Opmerkingen van de heer Ivan Sabbe)*

U bent een beetje contradictorisch. Enerzijds zegt u dat die organen heel goede adviezen geven waarmee onvoldoende rekening wordt gehouden. Anderzijds zegt u dat die raden moeten worden afgeschaft. *(Opmerkingen van de heer Ivan Sabbe)*

U bouwt enige contradictie in in uw vraag. Dat kan later misschien nog uit de wereld worden geholpen.

Ik ben voor efficiëntie. Die adviesorganen moeten efficiënt functioneren. Zij moeten goede adviezen afleveren. De Vlaamse Regering houdt maximaal rekening met die adviesorganen. Ik heb in mijn vorige leven in alle adviesorganen gezeten die Vlaanderen en zelfs België rijk is, en dat zijn er heel wat. Wanneer men energie stopt in een advies, dan is het de bedoeling dat dat ook een toegevoegde waarde heeft. Daar moet dan ook naar geluisterd worden.

Ik heb nog geen lijst gekregen van Voka. Ik heb de voorzitter van Voka opgebeld met de vraag wat hij van plan is en of hij mij die lijst kan bezorgen. Hij heeft me beloofd die lijst binnenkort te bezorgen. Ik heb ze momenteel echter nog niet, en ook u niet, vermoed ik. Ook voor de sociale partners is het belangrijk om daarover te discussiëren. Voka weet ook heel goed wat de gevolgen van een en ander zijn.

Ik zal samen met dit parlement de efficiëntie van adviesorganen verder bewaken. Wanneer er besparingen mogelijk zijn, zullen we die ook doorvoeren. Ik sta echter onverkort voor het participatief overleg en voor inspraak van advies- en overlegorganen die een toegevoegde waarde hebben voor de besluitvorming. U maakt trouwens – de ene keer al wat gelukkiger dan de andere keer – ook gebruik van die adviezen. U zou dan ook een grote voorstander moeten zijn van het maximaal efficiënt maken van die adviesorganen.

De heer Ivan Sabbe: Minister-president, 224 adviesorganen, dat kan geen mens bijhouden. Ik heb trouwens 18 schriftelijke vragen nodig gehad om dat uit te vissen. Ik heb net de papieren met de volledige lijst aan de voorzitter overhandigd zodat hij er me niet van kan verdenken dat ik papier gebruik. Het gaat om een tiental bladzijden.

Er zijn 13 beleidsdomeinen op Vlaams niveau. Stel dat we voor die 13 domeinen een adviesraad nodig hebben voor het personeel, voor de toetsing bij de burger, voor de regelgeving en voor de audit. Dat zijn er 4 adviesorganen per beleidsdomein. 4 maal 13 is 52. Dat zijn in totaal 52 adviesorganen. Dat aantal zou nog billijk zijn. We zitten echter met 224 adviesorganen.

Ik gebruik het advies van de nuttige adviesraden. We kunnen echter niet stellen dat er 224 nuttige adviesorganen zijn. Ook op federaal vlak is gebleken dat dit niet werkt. Wat Voka

daarmee doet, is hun zaak. Ik pleit echter resoluut voor een beperking tot het aantal dat ik heb aangegeven.

De voorzitter: De heer Watteeuw heeft het woord.

De heer Filip Watteeuw: Minister-president, advies en overleg kunnen het beleid van de Vlaamse overheid zeker versterken. U bent het daar zeker mee eens. Het aantal advies- en overlegorganen is op dat moment niet zo belangrijk. Het gaat er echter over dat u op het juiste moment advies vraagt en op de juiste manier met dat advies omgaat.

U moet het ook ernstig nemen. Ik heb vaak de indruk dat de Vlaamse Regering niet op een ernstige manier met die adviezen omgaat, bijvoorbeeld wanneer het gaat over de brownfieldconvenanten, de belasting op de inverkeerstelling, en het actieplan allochtonen van de SERV. En daar heb ik wel bezwaar tegen. Wanneer dat advies enigszins afwijkt van het beleid van de Vlaamse Regering, dan houdt de regering daar gewoon geen rekening mee.

Minister-president, u zou zich veeleer moeten afvragen hoe u ervoor kunt zorgen dat de adviezen die u krijgt, ook daadwerkelijk resulteren in een beter beleid.

De voorzitter: De heer Deckmyn heeft het woord.

De heer Johan Deckmyn: Minister-president, ik ben ook behoorlijk geschrokken van het aantal adviesraden die er nu zijn om de Vlaamse ministers te adviseren. Ik vrees dat men op den duur door de bomen het bos niet meer zal zien. Ook financieel weegt dat behoorlijk door, in deze tijden van besparingen. Dat Voka nu al laat weten te overwegen zich terug te trekken uit meer dan 130 adviesorganen, spreekt volgens mij op zich al boekdelen. Ik dring dan ook aan op een grondige evaluatie van dit systeem. U verweet de heer Sabbe daarnet contradictorisch te zijn, omdat hij enerzijds zei dat er goede adviezen zijn, maar anderzijds zaken wil afschaffen. Ik vind dat niet contradictorisch. Er zijn er veel te veel, en als er dan al eens goede adviezen komen, dan worden die niet eens gevolgd. Daarom is een grondige evaluatie nodig.

We hebben het signaal gehad van Voka dat zij problemen hebben met het grote aantal adviesraden. Hebt u ook van andere sociale partners al dergelijke signalen ontvangen?

De voorzitter: Mevrouw De Vits heeft het woord.

Mevrouw Mia De Vits: Minister-president, ik ben het met u eens als u zegt dat het heel belangrijk is dat het middenveld wordt betrokken bij de voorbereiding van het beleid. Mijnheer Sabbe, als u het hebt over die 224 raden, dan moet u een onderscheid maken tussen de strategische adviesraden per beleidsdomein enerzijds en een hele reeks technische commissies die werken anderzijds.

Ik deel wel de kritiek dat het advies soms niet tijdig wordt gegeven. Wil men dat een advies een impact heeft, dan moet men vroegtijdig alle adviesorganen betrekken bij het beleid.

We zijn er ook niet tegen dat men periodiek eens het lijstje overloopt, om te zien of alle adviesorganen nog wel nodig zijn. Ik vind echter dat men dat op een objectieve manier moet doen. Een organisatie als Voka mag dat niet doen vanuit haar eigen oogpunt, waarbij ze besluit niet meer naar een adviesorgaan te gaan als ze er niet voldoende aan bod komt. Dat lijkt me niet de goede manier om dit te bekijken.

De voorzitter: Mevrouw Van Volcem heeft het woord.

Mevrouw Mercedes Van Volcem: Inderdaad, 224 adviesraden is veel. Er moeten adviezen worden ingewonnen, maar ik ben er absoluut tegen dat adviezen bindend zouden worden. Vlaanderen heeft net moedige politici nodig, die moeten kunnen afwijken van adviezen. Anders moeten de adviesraden zich allemaal politiek verkiesbaar stellen. Het is net aan de politici om advies in te winnen, maar ze moeten zelf beslissen en, indien ze afwijken van adviezen, moeten ze dat wel motiveren. (*Applaus bij Open Vld*)

De voorzitter: De heer Diependaele heeft het woord.

De heer Matthias Diependaele: Inderdaad, 224 is misschien veel, maar ik ben het eens met de heer Watteeuw: het cijfer op zich is niet belangrijk. Het is wel goed dat een overheid zichzelf regelmatig evalueert. We moeten inderdaad nagaan of die adviesorganen allemaal even nuttig zijn.

De roep om inspraak in de samenleving is de jongste tientallen jaren alleen maar gegroeid. Het is dan ook belangrijk dat we daar rekening mee houden. We moeten dus zorgen voor voldoende instrumenten om in die inspraak te voorzien. We moeten echter vooral aandacht blijven hebben voor het primaat van de politiek. Wat dat betreft, sluit ik me volledig aan bij mevrouw Van Volcem. Die adviesorganen zijn heel nuttig. Er moet absoluut naar worden gekeken, maar de beslissing moet uiteindelijk in dit parlement worden genomen.

Minister-president Kris Peeters: Er wordt terecht gesteld dat het primaat van de politiek niet in gevaar mag komen. De regering en het parlement moeten het laatste woord hebben. Het is belangrijk dat dit niet in gevaar komt. Of denkt u daar anders over, mijnheer Sabbe?

Het is positief dat zowel meerderheid als oppositie vindt dat het raadzaam is om regelmatig te evalueren. We zullen dit voort bekijken met de andere sociale partners. Ik heb deze voormiddag contact gehad met de voorzitter van de Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen (SERV), die toch heel wat van die adviesraden overkoepelt. Ik heb hem gevraagd hoe de SERV dat zal aanpakken. Het gaat immers niet alleen over Voka. Het lijkt me interessant om ook van de andere sociale partners te horen hoe zij een en ander zien.

Ten derde, we houden op bepaalde vlakken rekening met de adviezen die we ontvangen. Met betrekking tot bepaalde punten doen we dat niet. In dat geval zeggen we ook waarom we dat niet doen.

Indien zou blijken dat we iets zijn vergeten, zijn die adviezen zeer nuttig. Ik heb al ondervonden dat de oppositie en de meerderheid hieruit kunnen putten om vragen te stellen. Dit is een bijkomende reden om de adviezen niet helemaal af te schaffen. De leden van het Vlaams Parlement zouden het risico lopen geen vragen meer te kunnen stellen.

Het lijkt me belangrijk dit alles te evalueren en verder met het Vlaams Parlement te bespreken. De efficiëntie, die ik daarnet al heb aangehaald, moet ook met betrekking tot de adviesraden worden opgetrokken.

De heer Ivan Sabbe: Het antwoord van de minister-president ontgoochelt me enigszins. Ik vind het niet passend dat hij het bestaan van 224 adviesorganen verdedigt. Het stoort me dat hij dit allemaal terecht vindt.

De minister-president heeft de voorzitter van het Vlaams Parlement gevraagd te besparen. Het Vlaams Parlement kost 89 miljoen euro. De adviesraden kosten 18 miljoen euro. Wie snel kan rekenen, weet dat we ongeveer een vierde van de kostprijs van het Vlaams Parlement aan adviesraden besteden. Wie dat verdedigt, is verkeerd bezig. Als het Vlaams Parlement 89 miljoen euro kost, hebben we niet ook nog eens 18 miljoen euro voor adviesraden nodig.

Mijn tweede bedenking is in feite de bedenking van de N-VA. Dankzij de heer Diependaele, die de bal voor het doel heeft gelegd, kan ik nu de bal in het doel schoppen. De N-VA krijgt de eerste pagina van Het Nieuwsblad nadat de heer Weyts in het federaal parlement moord en brand heeft geschreeuwd omdat de federale overheid over 600 adviesorganen beschikt.

De N-VA moet consequent zijn. Nu moeten we luisteren naar haar woorden, maar niet kijken naar haar daden. De N-VA moet hier doen wat ze met een luidspreker in het federaal parlement verkondigt. (*Applaus bij Open Vld en het Vlaams Belang*)

De voorzitter: Het incident is gesloten.

■

ACTUELE VRAAG van de heer Jos De Meyer tot de heer Kris Peeters, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Buitenlands Beleid, Landbouw en Plattelandsbeleid, over het beleid ten aanzien van voedselverliezen

De voorzitter: De heer De Meyer heeft het woord.

De heer Jos De Meyer: Voorzitter, wereldwijd wordt het jaarlijks verlies aan voedsel op 1,3 miljard ton geschat. Dit is ongeveer een derde van de wereldproductie. In Europa zou het om 89 miljoen ton gaan. In ons eigen land bedraagt de schatting 3,6 miljoen ton.

Het rapport van de onderzoekers van de administratie leert ons dat de oorzaken zeer divers zijn en dat er in verschillende stadia verlies is. Er is verlies bij de oogst, de verpakking, bij de distributie, bij de handel en vaak ook bij de huishoudens.

Hoe rijker de landen, hoe meer voedsel op het einde van de keten verloren gaat. We kunnen ons hier ethische vragen bij stellen. Momenteel lijdt 1 op 7 mensen honger. We kunnen ons hier ook strategische vragen bij stellen. Binnen 40 jaar zullen we met eenzelfde grondoppervlakte immers 2 miljard mensen meer moeten voeden.

Minister-president, de onderzoekers pleiten er in hun rapport voor de verliezen verder te kwantificeren. Ze pleiten er tevens voor de oorzaken verder te onderzoeken. Wat zult u, als minister bevoegd voor het landbouwbeleid, doen? Op welke wijze zult u overleg plegen, niet enkel met de landbouworganisaties, maar met betrokkenen uit de hele voedselketen? Mij lijkt het heel belangrijk hier ook de consument bij te betrekken.

De voorzitter: Minister-president Peeters heeft het woord.

Minister-president Kris Peeters: Voorzitter, ik heb over het eerste gedeelte van het onderzoek natuurlijk de Strategische Adviesraad voor Landbouw en Visserij om advies gevraagd. In het belang van de discussie over manieren om de verspilling en het verlies van voedsel te beperken, heeft de Vlaamse Regering een mededeling goedgekeurd. Samen met minister Schauvliege heb ik het Departement Landbouw en Visserij gevraagd in eerste instantie naar de zijde van de producenten te kijken. Het tweede gedeelte van het onderzoek zal meer op de zijde van consumenten ingaan. Ik hoop dat dit in de loop van dit jaar klaar zal zijn.

De cijfers van het onderzoek dat is afgerond over verlies en verspilling in de voedselketen aan de kant van de producenten, zijn niet onbelangrijk. Het gaat over 500.000 tot 800.000 ton voedselgrondstoffen. Op het eerste gezicht lijkt dat veel, maar als we dat vergelijken met andere landen, zijn onze producenten uit de landbouwsector vrij efficiënt met het tot het minimum beperken van de voedselverliezen en -verspilling op hun niveau. Er zijn situaties – ik denk aan de EHEC-bacterie en stormen – waarin we, zonder dat we daaraan kunnen doen, worden geconfronteerd met verspilling en verliezen.

Ik wil dit nog even opentrekken op het mondiale vlak. Verlies en verspilling van voedsel zit nog meer bij de producenten. In de westerse wereld situeren de voedselverliezen en -verspilling zich meer aan de consumentzijde. Dat deel zal midden dit jaar in kaart worden gebracht.

Wat zal ik hiermee doen? Ik heb het eerste deel overgemaakt aan de Strategische Adviesraad voor Landbouw en Visserij om er verder over te praten. We zullen een overleg starten om na te gaan hoe we binnen de keten initiatieven kunnen nemen om dat te verminderen en efficiënter te maken. Ik kijk ten slotte uit naar het tweede deel van de studie, dat handelt over voedselverspilling en -vernietiging bij de consument.

De heer Jos De Meyer: Minister-president, uw analyse is heel juist, maar het rapport leert ons ook dat er bijzonder veel verspilling is bij de consument zelf. Sensibilisatie is hier uitermate belangrijk. Ik wil er ook voor pleiten dat dit thema aan bod komt op de Europese Landbouwministerraden.

De voorzitter: De heer Watteeuw heeft het woord.

De heer Filip Watteeuw: Minister-president, alle mooie verklaringen ten spijt, is deze voedselverspilling gewoon schandelijk. We moeten dat ook durven te zeggen. Het kan aan de consumentkant liggen of aan de producentenkant, u kunt er allerlei verklaringen voor geven, maar we moeten die verspilling met alle mogelijke middelen tegengaan. Ik wil dat engagement van u. Als minister verantwoordelijk voor de landbouw moet u toch ook eens kijken in hoeverre er een relatie is met het landbouwmodel dat we hanteren, en met uw visie op de ontwikkeling van de landbouw. Eventueel moeten we duidelijke alternatieven geven, maar deze voedselverspilling moet stoppen.

De voorzitter: De heer Callens heeft het woord.

De heer Karlos Callens: Minister-president, het is perfect juist dat we verspilling een schande moeten noemen. Maar er is nog een verschil tussen verspilling en verloren gaan door omstandigheden. U hebt daarnet weersomstandigheden aangehaald.

Ik heb wel een probleem met wat de heer De Meyer zegt over de vraag naar die producten bij de consument. Dat gebeurt op een bepaalde manier waarbij we ons vragen moeten stellen. Als we aardappelen willen, mogen die niet te groot of te klein zijn en mag er geen vlekje op zijn. We willen alleen het wit van de prei; het groen willen we niet meer. Zo kunnen we verschillende voorbeelden geven van de consument die de landbouwer en industrieel dwingt om bepaalde producten niet af te zetten bij de consument. Ik vraag om de consument hierover te sensibiliseren.

De voorzitter: De heer Vandaele heeft het woord.

De heer Wilfried Vandaele: Minister-president, u noemde de onderzoeken die de interdepartementale werkgroep aan consumentenzijde heeft besteld bij de OVAM. Op een eerdere vraag die ik stelde, antwoordde u dat sommige van die onderzoeken dit najaar al klaar zouden zijn. Het onderzoek over de voedselverspilling in het restafval, inventaris van de verliezen in de primaire sector en onderzoek over de voedselverliezen in de horeca waren al aangekondigd voor einde 2011. Nu hoor ik u zeggen dat we moeten wachten tot midden 2012. Geldt dat voor alle onderzoeken of zijn er die eerder klaar zullen zijn?

Minister-president Kris Peeters: Mijnheer Watteeuw, ik heb dit punt zelf op de politieke agenda gezet. Ik ben blij met uw steun. Ik wil dat ook verder aanpakken, vandaar die studie en dat advies. Vervolgens gaan we bekijken hoe we dat heel concreet kunnen aanpakken. Actie is hier zeker geboden. Het is de eerste keer dat we op Vlaams niveau in kaart brengen wat voedselverspilling en -vernietiging betekenen in tonnage. Er is nog nooit een minister geweest die beslist heeft om dat op Vlaams niveau te onderzoeken. Nu gebeurt dat. We gaan daar werk van maken.

Mijnheer Callens, ik heb al gezegd dat de consument een belangrijke factor is, zeker in de westerse wereld, en dus ook in Vlaanderen. We moeten inderdaad bekijken wat we kunnen doen met wat niet voor de markt kan worden gebruikt. U haalde het voorbeeld van de prei aan. De prei die niet kan worden verkocht, kan worden omgezet in poederprei, zodat we daar toch nog iets kunnen van maken. De technologie biedt mogelijkheden om wat niet aan de consument kan worden verkocht, toch te verkopen in plaats van te vernietigen.

Mijnheer Vandaele, ik zou ook liever hebben dat die studie vandaag al klaar was, of dat we ze samen met de eerste studie bekend konden maken. Zodra de studies klaar zijn, zal daarover gecommuniceerd worden en zullen ze worden overgemaakt aan dit parlement en de commissie Landbouw. Ik heb de nieuwe timing gekregen. Hoe sneller die studies klaar zijn, hoe beter.

De heer Jos De Meyer: Mijnheer Watteeuw, door deze actuele vraag te stellen, zetten wij dit probleem en dit thema effectief op de agenda. U vergist zich wel als u over ons westerse landbouwmodel spreekt. Het verlies van landbouwproductie en landbouwvoedsel doet zich het

minst voor in de westerse wereld. Bij ons doet het verlies zich vooral voor bij de consumenten. Als u het rapport leest, zult u dat constateren. (*Applaus bij CD&V en de N-VA*)

De voorzitter: Het incident is gesloten.

■

ACTUELE VRAAG van de heer Filip Dewinter tot de heer Kris Peeters, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Buitenlands Beleid, Landbouw en Plattelandsbeleid, over de diverse verklaringen binnen de meerderheid betreffende de nieuwe besparingsronde bij de Vlaamse overheid

De voorzitter: De heer Dewinter heeft het woord.

De heer Filip Dewinter: Minister-president, het was de voorbije dagen weer goed prijs. Ondanks de kerstsfeer is de Vlaamse Regering er toch in geslaagd om ruziënd over straat te rollen over de te verwachten en voorspelde besparingen van tussen de 200 en de 500 miljoen euro. Het debat over De Lijn is al volop losgebarsten, daarna dat over het derde VRT-net. Ondertussen zijn er weer nieuwe uitspraken gedaan, ook vandaag nog door mevrouw Van den Bossche, over wat wel en niet bespaard kan worden.

U hebt ook uw steentje bijgedragen – hoewel minister Crevits gevraagd had om het debat niet in de media te voeren – door uit te halen naar het parlement en hier wat besparingen voor te stellen, nadat voorzitter Peumans zelf de voorzet had gegeven en dacht dat hij nog in zijn vorige functie actief was in plaats van voorzitter te zijn van dit parlement. Het zij zo. Het was in ieder geval een kakofonie die de burger verontrust, die heel wat onzekerheid opwekt bij bejaarden die rekenen op dat gratis abonnement van De Lijn, bij televisiekijkers, bij andere gebruikers van een aantal faciliteiten en van openbare diensten allerhande.

Minister-president, los van alle Twitterberichten die rondgestuurd worden door minister Van den Bossche, die u dan ook weer willen treffen en waarin ontrouw, discretie en overspel aan de orde zijn, heb ik volgende vraag voor u. Hoe zorgt u ervoor dat deze kakofonie aan berichten van ministers allerhande over mogelijke besparingen ophouden? Wanneer komt er van u als minister-president een duidelijk antwoord ter zake?

De voorzitter: Minister-president Peeters heeft het woord.

Minister-president Kris Peeters: Voorzitter, collega's, mijnheer Dewinter, het is juist dat we als Vlaamse Regering voor een heel moeilijke opdracht staan. Dat was ook de conclusie van het begrotingsdebat eind vorig jaar: er komt een vervroegde begrotingscontrole en er zullen dus serieuze bijkomende inspanningen moeten gebeuren. In mijn eerste interview stond eigenlijk niets nieuws. Ik heb enkel nog eens duidelijk gemaakt dat we voor belangrijke uitdagingen staan. Dat heeft zelfs positieve reacties uitgelokt bij de oppositie: "Peeters heeft eindelijk het licht gezien." Dat is uiteraard niet juist, maar vanuit de oppositie is dat toch vrij positief. (*Gelach*)

Wij staan dus voor een belangrijke uitdaging. Deze ochtend hebben we met de viceministers-presidenten vergaderd om belangrijke afspraken te maken. U hebt gelijk: als elke minister de volgende dagen en weken opwerpt wat kan en niet kan, zal er heel veel niet kunnen. Dan ontstaat er een probleem wanneer we in februari de vervroegde begrotingscontrole moeten afronden en naar dit parlement komen. In de schoot van de Vlaamse Regering en de kern hebben we afspraken gemaakt over de timing. Ik heb toegezegd dat we, wanneer we klaar zijn met de vervroegde begrotingscontrole, heel snel naar de commissie zullen komen en werken met een bijblad enzovoort. Dat is nog altijd de bedoeling.

Elke minister weet, en dat zal vrijdag nog eens aan bod komen, dat we heel goed moeten voorbereiden welke keuzes we maken om de budgettaire situatie recht te trekken en een begroting in evenwicht te realiseren, ook in 2012. Nadat dat in de schoot van de Vlaamse Regering is besproken en beslist, zal daarover worden gecommuniceerd.

Ik ben me er zeer goed van bewust dat dit een delicate periode is. Ik zou graag morgen starten. Maar de parameters van de economische groei in 2011 en in 2012 krijgen we eind januari of begin februari van het federale niveau. Dan weet ik wat het totale pakket is dat effectief bespaard moet worden, en kan ik starten. Door dat bijkomende element zal ik zeker tot februari tijd moeten maken om tot de vervroegde begrotingsbespreking over te gaan.

De heer Filip Dewinter: Minister-president, ik noteer dat u nog wat tijd vraagt. U wacht op de parameters, die u blijkbaar nog niet kent. Maar ik stel vast dat heel wat ministers nu al voorafnames doen op het debat dat nog moet worden gevoerd. Ik betreur dat. U hebt zelf aangegeven dat er maar enkele taboes zijn: de strijd tegen kinderarmoede, een aantal innovatieprojecten en een aantal infrastructuurprojecten. Daaraan wenst u niet te raken, maar al de rest moet bespreekbaar zijn. Vandaag nog deelt minister Van den Bossche hier mee dat er over de huurcheques geen debat kan plaatsvinden, want dat is verworven en er zal niet aan worden geraakt. Ik ben een voorstander van de huurcheques, maar ik stel wel vast: hoe langer het duurt voor de beslissingen worden genomen, hoe minder er mogelijk zal zijn en hoe meer deze regering verdeeld geraakt, met gevolgen voor het maken van duidelijke en oprechte keuzes. *(Opmerkingen van de voorzitter)*

De verwarring bij de bevolking neemt ondertussen almaar toe. Elke keer dat er een bericht in de media wordt verspreid, neemt de bevolking dat aan voor waarheid. Ook aan mij als politicus komt men vragen of het gratis abonnement bij De Lijn voorbij is. Men neemt aan dat als een politicus iets zegt, zeker een minister in functie, dat ook verworven is, het beleid is of op zijn minst zal worden. U moet als haan in het kippenhok ...

De voorzitter: Mijnheer Dewinter, uw tijd is om. *(Opmerkingen bij het Vlaams Belang)*

De heer Watteeuw heeft het woord.

De heer Filip Watteeuw: Minister-president, ik dacht er even aan om u op 2 januari discreet te sms'en om u geluk te wensen omdat u eindelijk toonde wie er de baas is in de Vlaamse Regering. De oppositie wacht al heel lang op een Vlaamse Regering die in één richting werkt.

Op 2 januari kwam in het interview zeer duidelijk naar voren dat u de baas was. Het heeft wel niet lang geduurd. Enkele dagen later gaf Geert Bourgeois ook een groot interview: "Voorafname op de besparingen." Daarna zijn er tal van pistes gelanceerd. *(Opmerkingen van minister Ingrid Lieten)*

Macho? Wat heb ik gezegd? *(Opmerkingen van minister Ingrid Lieten)*

Zelfs als ik met u aan het praten ben, slaat ze er haar haak in.

Er zijn dus tal van voorafnames door de Vlaamse Regering gebeurd. In het derde jaar van de legislatuur dacht ik dat er nu eindelijk een eensgezinde regering was. Toch niet. Enkele dagen later lag het beeld weer aan diggelen.

Minister-president, herpak u. Zorg er nu eens voor dat de Vlaamse Regering een project ontwikkelt waar iedereen achter staat.

De voorzitter: De heer Van Mechelen heeft het woord.

De heer Dirk Van Mechelen: Voorzitter, minister-president, dat de kaasschaafmethode de voorbije jaren tot een slechtmakende kaasfondue heeft geleid, daar zijn we het intussen over eens.

In november vorig jaar hebben wij al de analyse gemaakt dat de begroting 2012 zeer zorgwekkend aan het mislopen was.

Ik lees dat u spreekt over een tekort van 200 tot 500 miljoen euro. Dat is van enkel naar meer dan het dubbel. Er zijn ook nog slechtere scenario's mogelijk die, als het KBC-dividend niet zou binnenkomen, naar 750 miljoen euro gaan.

Minister-president, maak snel een juiste analyse over welk bedrag het gaat. Probeer intern tot besparingsoefeningen te komen en kom ermee naar het parlement.

Minister-president Kris Peeters: Voorzitter, collega's, de heer Van Mechelen vraagt zeer terecht over welk bedrag het gaat. Ik moet daarvoor de parameters hebben.

Ik heb de premier ook gevraagd om mij zo snel als mogelijk de lijst van usurperende bevoegdheden – 250 miljoen euro die federaal is ingeschreven – te bezorgen om na te gaan of wij al dan niet bepaalde uitgaven moeten overnemen.

U weet dat men ons de cijfers moet bezorgen en dat wij daar spijtig genoeg even op moeten wachten.

Mijnheer Van Mechelen, de kaasschaafmethode heeft wel gezorgd voor een belangrijk resultaat: we zijn erin geslaagd om in evenwicht te blijven, met een licht overschot van 89 miljoen euro in 2011. De kaasschaafmethode heeft dus gewerkt. Uw woordspeling van 'fondue' is leuk gevonden, maar het is niet de grond van de zaak.

Ik wil zo snel mogelijk duidelijkheid over de cijfers en duidelijkheid over welk gat we moeten dichten. Daarover zijn we het samen eens.

Mijnheer Watteuw, naast het feit van het discreet sms'je dat u naar de krant hebt gestuurd, is het belangrijk dat het niet alleen een verhaal van besparingen is dat ons in een spiraal naar beneden trekt, maar dat er ook een verhaal achter zit: een verhaal dat vertrouwen geeft aan de gezinnen om te consumeren en aan de bedrijven om te investeren. Vanuit die invalshoek moeten wij een combinatie maken waarin we als Vlaamse Regering zelf het voorbeeld geven. Investeren in onderzoek en ontwikkeling, in het sociale. Wat minister Van den Bossche heeft gezegd, sluit aan bij onze overtuiging dat we niet de zwakkeren in onze samenleving moeten treffen.

Mijnheer Watteuw, mijnheer Van Mechelen en mijnheer Dewinter, na de begrotingscontrole in de schoot van de Vlaamse Regering zult u zien dat we met de juiste beslissingen komen die we hier zo snel mogelijk zullen bespreken.

De heer Filip Dewinter: Minister-president, ik hoop dat er na de begrotingscontrole door de Vlaamse Regering nog een Vlaamse Regering overblijft. Ik stel vast dat het gevecht dat hier tussen de meerderheidspartijen wordt gevoerd, in feite een gevecht is dat hiernaast moet worden gevoerd. Wat doet de N-VA? Zij voert hier oppositie tegen de sp.a terwijl het feitelijk aan de overkant zou moeten gebeuren. Het debat over het gratisverhaal bij De Lijn is slechts een detail in de marge. Het gaat over enkele tientallen miljoenen euro's. Het is een interessant ideologisch debat maar het zal u niet de honderden miljoenen euro's opleveren die nodig zijn om het gat dicht te rijden, wel integendeel. Het is een interessant gadget om N-VA en sp.a nogmaals een robbertje te laten uitvechten in de Vlaamse Regering. De federale oppositie wordt hier geïmporteerd, en het zal op termijn het einde van uw regering betekenen. (*Applaus bij het Vlaams Belang*)

De voorzitter: Het incident is gesloten.

■

ACTUELE VRAAG van de heer Wim Wienen tot mevrouw Ingrid Lieten, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Innovatie, Overheidsinvesteringen, Media en Armoedebestrijding, over de budgettaire impact van het aangekondigde derde tv-net van de VRT

ACTUELE VRAAG van de heer Bart Tommelein tot mevrouw Ingrid Lieten, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Innovatie, Overheidsinvesteringen, Media en Armoedebestrijding, over de kostprijs van het aangekondigde derde tv-net van de VRT

De voorzitter: De heer Wienen heeft het woord.

De heer Wim Wienen: Minister, mijn beste wensen voor het nieuwe jaar. De bijhorende kussen schrap ik wegens mijn beperkte spreektijd.

We hebben het nog net gehad over de besparingen. We weten alleszins dat er één entiteit is, verbonden aan de Vlaamse overheid, die niet zal moeten besparen, en dat is de VRT. De VRT zal niet moeten besparen, want de beheersovereenkomst heeft ervoor gezorgd dat het budget voor de VRT stijgt. De vraag is alleen wat de VRT met dat budget al dan niet moet doen.

Dan komen we op de aankondiging van mevrouw De Preter dat het derde kanaal effectief wordt opgestart vanaf 1 mei. U weet dat mijn fractie geen voorstander was van dat derde kanaal. Wij vinden dat een overdreven luxe voor de VRT. De VRT lijkt in dezen een klein verwend kind, dat thuis al een Playstation heeft staan, een Wii, en per se ook nog een Xbox wil. Wij zijn daar geen voorstander van en we vinden het ook niet opportuun omwille van de budgettaire implicaties. Ik ben ervan overtuigd – en u weet dat ook – dat de VRT nog altijd, ook na de besparingsoperatie van de afgelopen jaren, nog steeds geen financieel gezonde structuur heeft. Op langere termijn is de VRT financieel niet gezond. Dan is de opstart van een derde kanaal niet wenselijk op dit moment.

Minister, enkele maanden geleden hebben we het ook in de commissie over het derde kanaal gehad. Toen had men geen idee wat de inhoudelijke invulling zou zijn. Toen had men geen idee wat de budgettaire implicaties zouden zijn. Ik had graag van u vernomen hoe het nu, enkele maanden later, zit met inhoud en budgettaire implicatie van de lancering van het derde kanaal op 1 mei. (*Applaus bij het Vlaams Belang*)

De voorzitter: De heer Tommelein heeft het woord.

De heer Bart Tommelein: Minister, ik volg dezelfde redenering als mijn collega. In tijden van besparingen is het toch wel heel verwonderlijk dat een openbare omroep, betaald met belastinggeld, nog een derde kanaal gaat oprichten. Men doet daar in de communicatie nogal warrig over.

In de eerste plaats verkondigde de VRT nog niet zo lang geleden, in oktober, bij monde van woordvoerder Brigitte Vermeersch, dat het derde kanaal er zo snel mogelijk zou komen om de zeer zware sportzomer op te vangen. Met andere woorden: het moest een sportzender worden. Vandaag, in januari, verkondigt men dat dat er absoluut niets mee te maken heeft en dat het derde net er helemaal niet komt om de sportzender kansen te geven in de zomer. Minister, dat is al tegenstrijdig. Kijk maar eens naar de verklaringen van oktober en van januari.

Ik kom zo tot mijn punt. Is dat derde kanaal wenselijk? Ik denk het niet. Is het haalbaar? Ik denk het niet. U begint met een kindzender, dan is het een jongerenzender, dan is het weer een sportzender, dan is het ontdubbeling. Niemand weet wat dat project inhoudt. Telkens opnieuw wordt er op een andere manier over gecommuniceerd.

Minister, mijn laatste punt is de financiële haalbaarheid. In de zomer ging het over 4 tot 5 miljoen euro. In de laatste begrotingsronde ging het al over 7 tot 8 miljoen euro. Weet u in feite hoeveel geld dit de belastingbetaler zal kosten? Hebt u enig idee of dit derde net op dit moment, in deze tijden, verantwoord is op financieel vlak?

De voorzitter: Minister Lieten heeft het woord.

Minister Ingrid Lieten: Collega's, ik ken natuurlijk de passie van sommige collega's voor de VRT, maar deze vraag verbaast me toch wel een beetje omdat het puur gaat over de uitvoering van de beheersovereenkomst. Daarover hebben we hier al in het lang en het breed met elkaar van gedachten gewisseld.

Wat staat er in de beheersovereenkomst 2012-2016? Dat er een derde kanaal komt, dat dat zal gebeuren in de loop van 2012, en dat dat er in de loop van 2012 voor zal zorgen dat er in eerste instantie een volwaardig kinderaanbod zal zijn. Dat kinderaanbod zal niet meer moeten wijken voor andere actuaagedreven programma's zoals sportuitzendingen die ook op Canvas worden uitgezonden wanneer er bijzondere evenementen zijn zoals de Olympische Spelen en de Europese kampioenschappen. Er staat ook in dat de VRT zal kijken hoe vanaf 2013 een bijzonder aanbod voor jongeren kan worden ontwikkeld op het derde kanaal.

De VRT voert dus perfect de beheersovereenkomst uit. Ze ontkoppelt en start met het derde kanaal. Dat zal in eerste instantie een kanaal zijn waarop de uitzendingen van Ketnet ongestoord kunnen gebeuren. Inderdaad: men zal niet moeten wijken voor sportuitzendingen, want die zullen worden uitgezonden op Canvas, waar zij ook thuishoren. De VRT heeft alles in de goede volgorde aangekondigd. De Vlaamse Regering heeft de beheersovereenkomst goedgekeurd, en die is nadien aan het Vlaams Parlement bezorgd. Ter uitvoering van die beheersovereenkomst heeft de raad van bestuur het Meerjarenplan 2012-2014 opgemaakt. De planning staat in het ondernemingsplan voor 2012.

Het verbaast mij dat u het over de kostprijs hebt, want daarover heb ik al enkele keren in de commissie informatie verschaft. Een eerste keer deed ik dat bij het begin van het zomerreces, toen de Vlaamse Regering de beheersovereenkomst heeft goedgekeurd en daarover een bijeenkomst van de commissie heeft plaatsgevonden. Ik heb toen gezegd dat het nieuwe aanbod, bestaande uit het derde kanaal, extra maatregelen voor doven en slechthorenden en een aanbod voor expatriates, wordt begroot op 6,4 miljoen euro. Dat cijfer heeft de heer Decaluwe in november, tijdens de bespreking van de beleidsnota en de beleidsbrief, aan mij voorgelegd. Ik heb toen bevestigd dat voor het derde kanaal 4,14 miljoen euro is opzijgezet. Dat is geen nieuw cijfer, want u vindt het in de commissieverslagen terug. De VRT voert dus de beheersovereenkomst uit.

De heer Wim Wienen: Ik dank u voor het oprechte antwoord. U laat immers in dat antwoord doorschemeren wat de werkelijke reden is voor de oprichting van het derde kanaal, en waarom dat uitgerekend nu moet. De Olympische Spelen komen eraan, en men heeft een kanaal nodig waarop men continu sportuitzendingen kan aanbieden. Want de VRT blijft nog altijd veel meer sportrechten aankopen dan ze kan uitzenden, zelfs in deze crisistijden. Dat is de enige reden waarom ze ontdubbelt: ze moet de sportrechten die ze te veel koopt, ook kwijt.

Ik besluit: als de VRT zo veel geld kan spenderen aan sportrechten en 4,5 miljoen euro uitgeeft aan een derde kanaal, dan krijgt ze misschien een te groot budget van de Vlaamse overheid.

De heer Bart Tommelein: Minister, wat u zegt, staat haaks op wat de VRT zegt. De VRT zegt duidelijk dat de sportuitzendingen in de zomer niet enkel op Canvas, maar ook op Eén zullen worden aangeboden. De ontkoppeling gebeurt dus helemaal niet om de kinderen te kunnen bedienen. U misbruikt de kinderen. Zij zijn het schaamlapje om de derde zender te kunnen binnenhalen. Uw communicatie over dat derde net is een hutsepot. Het is een Vlaamse hutsepot, met veel te weinig ingrediënten. Bovendien is die hutsepot niet lekker.

De voorzitter: De heer Yüksel heeft het woord.

De heer Veli Yüksel: Voorzitter, minister, collega's, ik begrijp de collega's niet als zij het hebben over het kostenplaatje. U zei terecht dat dit in de commissie is besproken. Dat derde net kost 4 tot 5 miljoen euro; met andere maatregelen erbij wordt dat 7 tot 8 miljoen euro. Het

is natuurlijk de taak van de collega's om oppositie te voeren en om elk initiatief verdacht te maken. Ik kan mij wel een beetje vinden in de probleemstelling waarover de heer Tommelein het had. Sportevenementen komen allemaal op Eén, zegt de VRT. De communicatie over de opdracht van het derde kanaal en de concrete invulling ervan is onduidelijk. De VRT moet daarover duidelijkheid verschaffen.

De voorzitter: De heer Vandaele heeft het woord.

De heer Wilfried Vandaele: Voorzitter, minister, u weet dat wij niet overdreven enthousiast waren over het derde kanaal, maar uiteindelijk hebben we het geheel van de beheersovereenkomst mee goedgekeurd en we willen het derde kanaal zeker een kans geven.

De beheersovereenkomst werd pas een half jaar geleden onderhandeld. Het lijkt me toch erg vroeg om er nu al op terug te komen, zoals de heren Tommelein en Wienen blijkbaar van plan zijn. Misschien zijn er nog besparingen mogelijk bij de openbare omroep, maar we moeten eerlijkheidshalve zeggen dat in het recente verleden door de openbare omroep al werd bespaard. Als er nog bespaard moet worden, dan wat ons betreft liefst niet op het aanbod.

De voorzitter: De heer Verstrepen heeft het woord.

De heer Jurgen Verstrepen: Voorzitter, minister, mag ik even teruggaan naar de feiten? Ik heb een aantal citaten uit de communicatie van de VRT meegebracht naar aanleiding van de vragen van de collega's. "De VRT wil met jongeren praten", "Verwacht geen nieuwe Vlaamse programma's, daarvoor is geen budget", "De kosten voor het beheren van het derde net en extra programma's zijn niet mals" en "Er is nooit een haalbaarheidsstudie uitgevoerd". Dit komt allemaal uit de communicatie van de VRT en staat een beetje haaks op wat ik nu weer hoor. De rode draad is dat de VRT een derde net wil, zonder nieuwe programma's, dat heel duur zal zijn, dat de VRT niet weet hoe of voor wie het wordt gemaakt en dat er zelfs geen haalbaarheidsstudie is. Dit zijn letterlijk de feiten.

Minister, in de beheersovereenkomst staat inderdaad dat er indien wenselijk, een derde net of kanaal moest komen. Ik vraag mij af of het wenselijk is. Er werd al een lanceerdatum voorgesteld. We zijn nog slechts enkele maanden van die datum verwijderd, maar tot vandaag is er niemand van de VRT noch u die aan dit parlement of aan de commissie Media heeft kunnen voorleggen hoeveel het derde net zal kosten en op welke manier het zal worden uitgevoerd. U kunt wel een ruime schatting hebben. Bent u bereid, minister, om aan de VRT te vragen om de lanceerdatum van het derde net op te schuiven zolang er geen duidelijk financieel plan is voorgelegd?

De voorzitter: De heer Caron heeft het woord.

De heer Bart Caron: Voorzitter, minister, ik heb vier korte puntjes.

Een, ik vind dat een beheersovereenkomst zowel door de meerderheid als door de oppositie moet worden gerespecteerd. Zo niet moeten we er geen afsluiten. Dit is een formeel standpunt.

Twee, de collega's vergeten misschien dat de rode knop verdwijnt en daar zit een derde, en bij momenten ook een vierde, kanaal achter.

Drie, het is natuurlijk waar, minister, dat het in tijden van besparingen delicaat is om voor plezier, entertainment, televisie of media extra geld uit te geven. Ik zou u willen vragen of de financiering alstublieft met 'gepaste terughoudendheid' kan gebeuren.

Vier, ik neem aan dat het idee van een kinderen- en jongerenzender volwaardig gerespecteerd zal worden en dat de zender niet langer zal worden verdrukt door sportprogramma's en andere programma's. Als dat gerespecteerd wordt, kunnen we het derde net verder ondersteunen.

Minister Ingrid Lieten: Dames en heren, voor de duidelijkheid nog eens het volgende. In de beheersovereenkomst staat dat er een derde kanaal komt in de loop van 2012. Op dat derde

kanaal zullen de uitzendingen van Ketnet komen, en die zullen niet meer worden onderbroken tot acht uur 's avonds. Dat is dus heel duidelijk.

Iedereen moet natuurlijk weten of hij of zij het belangrijk vindt, maar ik vind het in elk geval belangrijk om op de VRT voldoende aandacht te besteden aan kinderen en jongeren. In eerste instantie zullen we daartoe Canvas en Ketnet ontkoppelen en de programma's van Ketnet op het derde kanaal worden niet meer onderbroken tot acht uur 's avonds. U zult ook geen sportuitzendingen zien op dat derde kanaal omdat er natuurlijk ruimte genoeg zal zijn op Canvas en op Eén voor de sportuitzendingen van de Olympische Spelen – ik wens het natuurlijk elke sportliefhebber toe dat hij daarnaar kan kijken. Ik zie het probleem absoluut niet.

De kostprijs werd berekend en is opgenomen in de beheersovereenkomst. Ik vind het 'not done' dat wij als regering twee maanden na het afsluiten van de beheersovereenkomst, die beheersovereenkomst en de keuzes die daarin werden gemaakt, al opnieuw in vraag zouden stellen. De financiële planning zit volledig in de beheersovereenkomst en is opgenomen in het meerjarenplan en het ondernemingsplan van de VRT. Betekent dit dat de VRT zomaar geld uit ramen en deuren zal gooien? Neen, integendeel, want ook bij de onderhandelingen over de beheersovereenkomst hebben we in heel de budgettering rekening gehouden met een intern besparingsplan dat de VRT sowieso zal moeten voortzetten om het budget de volgende jaren volledig in evenwicht te houden.

Ik herhaal nog eens heel duidelijk dat deze beslissing volledig transparant en volledig consequent is. De beheersovereenkomst en het financieel plan van de VRT, zowel het meerjarenplan als het plan van 2012, worden uitgevoerd. Vanaf 1 mei zullen de uitzendingen van Ketnet te zien zijn op het derde kanaal. Ze zullen niet onderbroken worden en op het derde kanaal zult u ook geen sportuitzendingen zien. Met de drie kanalen zal er ruimte zijn om er in de sportzomer voor te zorgen dat ook de uitzendingen van de Olympische Spelen zichtbaar gemaakt kunnen worden op Eén en op Canvas.

Verder zal Canvas ontwikkeld worden zoals het in de beheersovereenkomst staat: als een actuedreven net, volledig gewijd aan nieuws en actualiteit. Dat is volledig conform de beheersovereenkomst.

De heer Wim Wienen: Minister, de heer Yüksel begrijpt de vraagstellers niet. Ik begrijp deze meerderheid niet. De meerderheid heeft een voorstel van resolutie ingediend, en dat is hier goedgekeurd naar aanleiding van de nieuwe beheersovereenkomst. Ik dacht gelezen te hebben dat het derde kanaal haalbaar en wenselijk moest zijn en dat dat moest worden aangetoond, of het zou moeten zijn dat ik me vergis. Voor zover ik weet, is er geen haalbaarheidsstudie gedaan, en is er niet aangetoond dat het haalbaar en financierbaar zou zijn.

De heer Caron heeft het helemaal juist: de pluszenders worden afgeschaft, ze verdwijnen. Maar ook voor de pluszenders had de VRT geen inhoud. Dus ik vraag mij ook nog altijd af hoe de inhoudelijke invulling er gaat uitzien en hoe het budgettaire plaatje eruitziet. Ik zeg u – het is een kleine voorspelling voor 2012 –: de 4,1 miljoen euro die nu is ingeschreven voor de opstart en uitvoering van het derde kanaal zal op termijn te weinig blijken te zijn. Dit is een te dure opdracht voor een beetje luxe bij de VRT.

De heer Bart Tommelein: Minister, u hebt de beheersovereenkomst inderdaad niet naar het parlement gebracht. Daar is over beslist door de regering. Dit parlement heeft een voorstel van resolutie goedgekeurd waarin gevraagd werd om met een aantal zaken rekening te houden. U hebt dat op een voortreffelijke manier aan uw laars gelapt. U hebt de vragen van de meerderheid genegeerd. U hebt niets onderzocht: noch de financiële haalbaarheid, noch de wenselijkheid. Het klopt dat CD&V en de N-VA dit door hun strot gekregen hebben. *(Opmerkingen van de heer Eric Van Rompuy)*

Nu zitten ze ermee. Wat stellen we nu vast, mijnheer Van Rompuy? Dat er opeens bespaard moet worden, dat er opeens minder geld is, dat een openbare omroep – gefinancierd met

belastinggeld – met een derde kanaal gaat beginnen. De communicatie daarover loopt totaal, maar dan ook totaal, in het honderd.

Minister, ik confronteer u met een uitspraak van VRT-woordvoerder Brigitte Vermeersch. In oktober zei ze: we moeten dat derde net voor de zomer hebben om er voldoende te kunnen aan werken voor de sportzomer. Nu zegt de VRT net het tegenovergestelde. Minister, het is een communicatieve hutsepot.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

■

ACTUELE VRAAG van mevrouw Yamila Idrissi tot mevrouw Ingrid Lieten, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Innovatie, Overheidsinvesteringen, Media en Armoedebestrijding, over de ondervertegenwoordiging van vrouwen in tv-journaals

De voorzitter: Mevrouw Idrissi heeft het woord.

Mevrouw Yamila Idrissi: Minister, collega's, we weten allemaal dat vrouwen veel makkelijker dan mannen met veel minder woorden een punt kunnen maken. (*Opmerkingen. Rumor*)

We maken dat in dit parlement heel vaak mee. We zijn daar getuige van. Deze sterkte blijkt vandaag in ons nadeel te spelen. Uit de studie die enkele dagen geleden werd voorgesteld, blijkt dat vrouwen slechts 22 procent van de spreektijd krijgen. De rest is voor de mannen.

Er is een lichte stijging: 4 procent in negen jaar tijd. (*Rumor*)

De voorzitter: Enkel mevrouw Idrissi heeft het woord.

Mevrouw Yamila Idrissi: Aan dit tempo komen we tot een gelijkwaardige spreektijd in 2060. Ik vrees dat noch ik, noch u dat nog zal meemaken.

Minister, deze cijfers zijn flagrant. Wat vindt u van deze cijfers? Welke beleidsinitiatieven zijn er mogelijk om dit euvel te verhelpen?

De voorzitter: Minister Lieten heeft het woord.

Minister Ingrid Lieten: Ik betreur die cijfers ook. Ze zijn toch redelijk duidelijk. Ik voeg er nog een paar aan toe. Als de vrouwen aan het woord worden gelaten, is het meestal de vrouw in de straat en niet de vrouw als deskundige of als opiniemaker. Als de vrouwen mogen praten, gaat het meestal over de softere thema's. En dan krijgen ze bovendien ook nog eens minder tijd om hun punt te maken dan de mannen. Blijkbaar is het ook zo dat de vrouwen met de functie van minister of partijvoorzitter minder aan het woord komen dan de mannelijke ministers of partijvoorzitters. Ik betreur dat ten zeerste.

Hoe werkt nu het beleid daaraan? Het is een taak voor zowel ons allemaal als voor de mensen in de mediasector – uitgevers, redacties en andere – om in de eerste plaats verder te werken aan de bewustmaking. Dat vind ik belangrijk. Het Elektronisch Nieuwsarchief (ENA) doet dit onderzoek met een subsidiëring en financiering van de Vlaamse overheid. Dat bewijst dat die bewustmaking helpt. Doordat er cijfers zijn, kan erover gesproken worden en kan er verder actie ondernomen worden om er rekening mee te houden, onder andere op de redacties.

Het mediahuis waar we wel rechtstreeks iets aan te zeggen hebben, is de VRT. We hebben in de beheersovereenkomst heel duidelijke streefcijfers opgenomen om een evenwichtiger vertegenwoordiging te krijgen voor en achter de schermen, en om een neutralere en minder clichématige beeldvorming te krijgen. Ik verwijs naar een initiatief van minister Smet van Gelijke Kansen: de Expertendatabank, die onder de vorige regering tot stand is gekomen, wordt verder ontwikkeld. Daarin worden vrouwen, allochtonen en mensen met een beperking die expert zijn in een bepaalde materie geïnventariseerd. De Expertendatabank moet een goed

hulpmiddel zijn voor alle mensen die in de media werken om een diverser publiek aan te trekken en om diversere mensen op het scherm te brengen of te citeren.

Mevrouw Yamila Idrissi: Minister, ik dank u voor deze uiteenzetting. Blijkbaar is hier toch een gevoelige snaar geraakt: er is al de hele tijd geroezemoes op de achtergrond, vooral van de mannen. Vooral de mannen leveren commentaar. (*Opmerkingen*)

Dit punt bewijst dat er veel werk aan de winkel is. Ik mag hopen dat we niet tot 2060 moeten wachten om tot een gelijkwaardige spreektijd te komen.

De voorzitter: De heer Wienen heeft het woord.

De heer Wim Wienen: Ik wil dat allemaal wel, hoor: meer vrouwen in de televisiejournals. Als ik mag kiezen tussen Elio Di Rupo op mijn scherm en Annemie Turtelboom, dan kies ik alleszins Annemie Turtelboom.

Minister, ik vind uw antwoord eigenaardig. Enkele maanden geleden ondervroeg ik u over een andere ENA-studie. Die ging over de ondervertegenwoordiging van de oppositie in televisiejournals. De meerderheidspartijen kwamen ongeveer 80 procent aan bod, de oppositie 20 procent. Mijn fractie moest het stellen met amper 4 procent van de aandacht. Over die studie werd dan een discours afgestoken waarin werd gesteld dat dit niet kan, dat we toch niet gaan ingrijpen in de inhoud van journals, dat we toch geen maatregelen zullen treffen. Nochtans gaat het over een democratisch deficit in de journals. Hoe gaat u het democratisch deficit in de televisiejournals aanpakken? (*Applaus bij het Vlaams Belang*)

De voorzitter: De heer Tommelein heeft het woord.

De heer Bart Tommelein: Dit is een echte schande. Het feit dat er maar 22 procent vrouwelijke vertegenwoordiging is in de journals toont aan dat de openbare omroep daar in het verleden veel te weinig aandacht aan besteed heeft. We hebben de diversiteitsmanager vorig jaar welkom geheten. De openbare omroep zal echter een serieuze stap vooruit moeten zetten de komende jaren. Ik heb de indruk dat de commerciële omroepen het waarschijnlijk nog beter doen dan de openbare omroep. Zij nemen in hun programma's veel sneller mensen van allochtone afkomst en vrouwen op. Ik denk dat de openbare omroep met het vele belastinggeld dat ze krijgt, daar het nodige voor moet doen.

De voorzitter: De heer Vandaele heeft het woord.

De heer Wilfried Vandaele: Mevrouw Idrissi, u bent verbaasd over het geroezemoes. Ik denk dat dit aan uw vraag ligt. Het ENA-onderzoek heeft niets nieuws aan het licht gebracht. Meer zelfs, op 10 oktober hebben we de discussie gevoerd in de commissie. De minister heeft daar zelfs verklaard dat zij in 2012 maatregelen zou nemen. Dat is voor ons meteen een geruststelling. Wij wachten dan ook op de cijfers van 2012. Blijkbaar bent u niet gerustgesteld, mevrouw Idrissi, en stelt u die vraag toch aan de minister.

De voorzitter: De heer Verstrepen heeft het woord.

De heer Jurgen Verstrepen: We moeten hier niet panikeren over de ondervertegenwoordiging van vrouwen op televisie. Het gaat hier alleen over de nieuwsuitzendingen. De programmatie bij een televisiezender bestaat uit 24 uur, 7 dagen op 7. Als we al die gegevens bij elkaar nemen, dan zullen we misschien nog andere cijfers krijgen. Ik begrijp echter dat alle vrouwen in het nieuws willen komen omdat dat de meest populaire uitzendingen zijn voor de vrouwen.

Ik heb nog een proactieve tip. Ik voer constructieve oppositie. Minister, ik stel voor dat u aan de VRT vraagt dat ze de rechten opkopen van de Miss België- en Miss Vlaanderen-verkiezing. Dan zal de balans misschien overhellen in de andere richting. Ik weet niet welke discussie hier nu gevoerd wordt. Ik weet alleen dat er cijfers zijn voor de nieuwsuitzendingen. Ik denk echter niet dat de vrouwen in hun totaliteit ondervertegenwoordigd zijn op televisie.

Minister Ingrid Lieten: Wij willen wel meer te zien zijn dan in Miss België-verkiezingen en in kookprogramma's. (*Applaus*)

De voorzitter: Mevrouw Meuleman heeft het woord.

Mevrouw Elisabeth Meuleman: Het is frappant, en dat blijkt uit het onderzoek, dat vtm het op alle vlakken beter doet dan de VRT ondanks het feit dat de VRT toch wel een diversiteitsplan heeft en vtm niet. In die zin ben ik niet gerustgesteld en vind ik dat de vraag van mevrouw Idrissi inderdaad terecht is. Er rust een grote verantwoordelijkheid bij de media want ik vind dat er absoluut geen verzachtende omstandigheden zijn. Mannen zijn veel langer en meer aan het woord. Zelfs wanneer mannen en vrouwen gelijkaardige topfuncties bekleden, zijn het de mannen die het vaakst aan het woord komen. Ook bij typisch vrouwelijke onderwerpen zoals het onderwijs, waar bijna geen man meer rondloopt, slaagt men er toch nog in om voor 53 procent van de gevallen mannen aan het woord te laten. Dat is wat het media-aspect betreft.

Ik wil echter ook de voorzitter van het parlement op zijn verantwoordelijkheid wijzen. Uit een vorig onderzoek door dezelfde onderzoeksgroep blijkt dat het vooral mensen in topfuncties zijn, ook in het parlement, die het meest aan het woord komen. In ons parlement is dat echt wel een probleem. Van de zeven fractievoorzitters is er geen enkele vrouwelijke voorzitter. Van de zeventien bureauleden zijn er drie vrouwen. Van de dertien commissievoorzitters zijn er twee vrouwen. Ik vind dan ook dat er dringend drastische maatregelen moeten worden genomen, zowel vanuit de media als vanuit de politiek. Ik heb een aantal voorstellen klaar. Misschien kunnen we daarover van gedachten wisselen, voorzitter, om ervoor te zorgen dat wij meer in die nieuwsuitzendingen komen. Want ik kom liever op het nieuws dan in de Miss België-verkiezing, hoewel dat laatste me ook wel aantrekkelijk lijkt.

De voorzitter: Mevrouw Meuleman, ik mag me niet mengen in het debat maar ik zal u ontbieden in mijn kantoor.

De heer Yüksel heeft het woord.

De heer Veli Yüksel: De resultaten van het onderzoek zijn inderdaad heel opmerkelijk. Ik zou de zaken echter niet overroepen. Er zijn geen wetmatigheden. Journalisten selecteren gesprekspartners op basis van inhoud en wat ze te vertellen hebben.

Mag ik even? Dat is de realiteit. De journalisten kiezen mensen op basis van wat ze te vertellen hebben. (*Rumoer*)

Dit is geen grap. Omdat journalisten snel en tegen deadlines moeten werken, kiezen ze vaak snel voor een bepaalde oplossing, en hebben ze vaak niet de reflex om verder te zoeken naar een vrouw. (*Rumoer*)

Minister, ik heb een suggestie. Voormalig minister van Gelijke Kansen Miet Smet gaf ooit een boek uit getiteld 'Zeg niet te gauw, d'r is geen vrouw'. Ik stel voor dat u, samen met uw collega van Gelijke Kansen, tijd en geld vrijmaakt voor het actualiseren van die databank.

Minister Ingrid Lieten: Ik heb het al gehad over kookprogramma's en missverkiezingen.

Mijnheer Yüksel, ik moet u toch even corrigeren. Als uit het onderzoek bijvoorbeeld blijkt dat vrouwelijke ministers minder aan het woord komen dan mannelijke ministers, dan ga ik ervan uit dat u niet stelt dat die vrouwen minder te zeggen hebben dan die mannelijke ministers.

De expertendatabank is eigenlijk een vervolg op de initiatieven die oorspronkelijk waren genomen door voormalig minister Smet en in boekvorm waren uitgegeven. Dat was al een eerste inventaris. Ondertussen is alles gedigitaliseerd. Daar is aan voortgewerkt en die expertendatabank is uitgebreid. Die is toegankelijk voor iedereen. Er is ook afgesproken in het actieplan Gelijke Kansen dat er over het bestaan van die databank meer zal worden

gecommuniceerd ten behoeve van alle mogelijke gebruikers, zodat ze weten waar ze die kunnen vinden en hoe ze die kunnen gebruiken.

Ik ben het volledig eens met die leden die erop wijzen dat de VRT het slechter doet dan vtm. Dat is zo. Ik heb al een paar keer gedebatteerd met de parlementsleden over diversiteit. De geluiden verschillen al eens naargelang het onderwerp. Onder meer om voornoemde reden heb ik er bij het opstellen van de beheersovereenkomst met de VRT vanaf het begin zeer sterk op aangedrongen dat er zeer duidelijke streefcijfers ter zake zouden worden opgenomen. Toen heeft niet iedereen in het parlement me gevolgd, maar het lijkt me heel belangrijk dat de VRT hier werk van maakt en een tandje bij steekt. Ik weet ook dat de VRT met de uitvoering van de beheersovereenkomst is begonnen, ook met deze doelstelling. Op alle redacties worden er acties ontwikkeld om dat te verhelpen.

Mijnheer Wienen, ik begrijp u eigenlijk niet. U hebt het over een democratisch deficit. Als vrouwen maar voor 20 procent aan het woord komen, terwijl ze de helft van de kiezers en van de inwoners van dit land uitmaken, dan is dat zeker en vast ook een democratisch deficit. Ik heb hier hetzelfde antwoord gegeven als ik in de commissie aan u heb gegeven over de resultaten van de andere ENA-studies, die inderdaad ook vergelijkingen maken met betrekking tot de vraag welke partijen aan het woord komen. Het is net mijn taak om in middelen te voorzien voor het ENA om dergelijke studies te doen, zodat die cijfers publiek kunnen worden gemaakt. Twee jaar geleden heb ik ook gevraagd dat er zou worden gecommuniceerd over elk rapport ter zake, zodat iedereen aan het nadenken wordt gezet en er over alle studies en resultaten in de redacties en mediahuizen kan worden gepraat.

De VRT heeft daarnaast uiteraard een dubbele opdracht. Ik vind het heel belangrijk dat de VRT het voorbeeld geeft. We verwachten dat, als er meer vrouwen, allochtonen en mensen met een handicap achter het scherm werken, er ook meer mensen uit die categorieën op het scherm zichtbaar zullen zijn, dat er een divers beeld zal zijn, dat er minder clichés zullen worden benadrukt of opgevoerd. Die clichés zien we jammer genoeg zelfs vandaag nog regelmatig in diverse media.

Mevrouw Yamila Idrissi: Mijnheer Vandaele, ik stel vandaag een actuele vraag over dit onderwerp omdat een paar dagen geleden een studie is gepubliceerd. Dat zich naar aanleiding van dit recent cijfermateriaal een debat in het Vlaams Parlement ontspint, bewijst net dat dit eigenlijk noodzakelijk is. Als ik sommige uitspraken van collega's over vrouwen en inhoud hoor, ben ik wat onthutst en misschien zelfs een beetje beschaamd.

Mevrouw Meuleman, ik kan uw woorden enkel toejuichen. Ik heb opgevangen dat u solliciteert voor de functie van fractievoorzitter van Groen!. Ik kan dit enkel toejuichen. Mijn steun hebt u in elk geval.

Minister, er is nog heel wat werk aan de winkel. Ik hoop dat we niet tot 2060 moeten wachten om tot het gewenste resultaat te komen.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

■

ACTUELE VRAAG van de heer Jan Verfaillie tot de heer Geert Bourgeois, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Bestuurszaken, Binnenlands Bestuur, Inburgering, Toerisme en Vlaamse Rand, over het elektronisch stemmen in Vlaanderen, naar aanleiding van de problemen met de federale financiering ervan

ACTUELE VRAAG van de heer Peter Gysbrechts tot de heer Geert Bourgeois, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Bestuurszaken, Binnenlands Bestuur, Inburgering, Toerisme en Vlaamse Rand, over het elektronisch stemmen in Vlaanderen, naar aanleiding van de problemen met de federale financiering ervan

ACTUELE VRAAG van de heer Lieven Dehandschutter tot de heer Geert Bourgeois, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Bestuurszaken, Binnenlands Bestuur, Inburgering, Toerisme en Vlaamse Rand, over de toekomst van het elektronisch stemmen in Vlaanderen, naar aanleiding van de problemen met de federale financiering ervan

De voorzitter: De heer Verfaillie heeft het woord.

De heer Jan Verfaillie: Voorzitter, om de vrouwen wat meer spreektijd te gunnen, zal ik het kort houden. Het gaat hier trouwens om een vrouw, om federaal minister van Binnenlandse Zaken Milquet. Het is dus niet zo eenvoudig om het kort te houden.

We hebben in de commissie en tijdens plenaire zittingen al verschillende keren een debat over de nieuwe stemcomputers gevoerd. De federale overheid zou 20 procent van de kostprijs, 15 miljoen euro, op zich nemen. Minister Milquet zou hiervoor in de nodige budgetten willen voorzien. Blijkbaar is dat bedrag niet rechtstreeks in de begroting opgenomen. Het staat ergens in een verzamelpost van 169 miljoen euro. Daar zou dan 15 miljoen euro uit kunnen worden geput. Federaal vicepremier Vande Lanotte heeft op een of ander moment verklaard dat hij er geen voorstander van is dat bedrag van 15 miljoen euro vrij te maken. Hij opteert ervoor bij de komende gemeenteraads- en provincieraadsverkiezingen opnieuw veralgemeend met potlood en papier te stemmen.

Minister, bent u hiervan op de hoogte? Hebt u tijdens de vergaderingen van het kernkabinet, waarin de partij van minister Vande Lanotte ook is vertegenwoordigd, signalen dienaangaande ontvangen? Deze ochtend heeft het kernkabinet blijkbaar vergaderd. Hebt u signalen ontvangen dat de Federale Regering dat bedrag van 15 miljoen euro toch zou vrijmaken?

De voorzitter: De heer Gysbrechts heeft het woord.

De heer Peter Gysbrechts: Voorzitter, op 9 december 2011 heeft de Vlaamse Regering beslist om nieuwe stemcomputers aan te kopen. Er waren toen nog een paar onduidelijkheden, onder meer met betrekking tot de betaling van 20 procent van de aankoopprijs door de Federale Regering. Blijkbaar zijn er momenteel wat onenigheden binnen de Federale Regering over de naleving van deze overeenkomst.

Minister, ik heb een concrete vraag. Blijft de voltallige Vlaamse Regering aandringen op de honorering van de overeenkomst met de Federale Regering over de verdeling van de kosten van de aankoop van de nieuwe stemcomputers?

De voorzitter: De heer Dehandschutter heeft het woord.

De heer Lieven Dehandschutter: Voorzitter, we hebben het in de commissie Binnenlands Bestuur en tijdens plenaire vergaderingen al herhaaldelijk over het veralgemeend elektronisch stemmen in Vlaanderen gehad. Dat is een lang en moeizaam proces geweest. De minister heeft verklaard dat tijdens de regeerperiode van de vorige Federale Regering veel kostbare tijd is verloren gegaan. Dit blijkt ons nu zuur op te breken. De N-VA was van mening dat het om beslist beleid ging en dat de beslissing over de invoering van het elektronisch stemmen

wel zou worden uitgevoerd. De minister heeft ons in december 2011 verblijd met de mededeling dat het in 70 tot 75 procent van Vlaanderen mogelijk zou zijn elektronisch te stemmen.

We stellen nu vast dat er onwil, onduidelijkheid en onenigheid is bij de federale overheid. Zeer verrassend is dat er volgens federaal minister Vande Lanotte onduidelijkheid is over het bedrag. Gaat het over 8, 10 of 16 miljoen euro die de federale overheid zou moeten bijpassen? Minister, welke scenario's zijn realistisch en wat is de timing daarvan? Sommigen zeggen dat de deadline van 1 januari al verstreken is, anderen hebben het over 16 januari.

De voorzitter: Minister Bourgeois heeft het woord.

Minister Geert Bourgeois: Iedereen kent de voorgeschiedenis, die heel moeilijk is geweest. Er is veel tijd verloren op het federale niveau, maar uiteindelijk waren we vorig jaar tot een resultaat gekomen met voldoende garanties voor het prototype. U kent de beslissing die de Vlaamse Regering heeft genomen op 9 december om over te gaan tot het digitaal stemmen voor bijna 75 procent van de bevolking, en voor alle gemeenten en steden die dat voorheen al deden, aangevuld met alle steden en gemeenten boven de 25.000 inwoners.

Deze beslissing was vrij laat, maar we konden ze niet vroeger nemen door de verloren tijd. In de beslissing was begrepen dat je voor het einde van vorig jaar de bestelbon moest kunnen tekenen om die computers geleverd te krijgen bij de gemeentebesturen op 30 juni 2012.

Die tijd is ondertussen verstreken. Er is contact genomen met de leverancier. Er is gekeken naar het kritische pad dat nog overblijft. Als uiterlijk maandag aanstaande een bestelbon wordt getekend, kan er nog op 16 juli worden geleverd. Dat is niet ideaal want in volle vakantieperiode, en het zal moeilijkheden geven omdat die gemeentebesturen, die dan nog met vakantie zijn, de computers moeten testen en de mensen moeten instrueren enzovoort. Maar we denken dat dit nog haalbaar is. Halen we die termijn niet, dan is volgens mij de zaak verloren.

Wat heb ik ondernomen en wat is de houding van de regering? Op 9 december hebben we beslist. We hadden een voortraject. Ik heb met federaal minister Turtelboom en Brussels minister-president Picqué een gezamenlijke persconferentie gegeven. Toen was er geen wolkje aan de lucht. Er was ook voldoende budget.

Ook op 9 december heb ik federaal minister Milquet aangeschreven om die beslissing mee te delen. We vroegen om snel een federale beslissing te nemen. Ik heb nog geen antwoord op die brief ontvangen. Ik heb mevrouw Milquet aangesproken op de herdenkingsplechtigheid van 20 december in Luik. Ze heeft beloofd om dit ter harte te nemen. Vorig weekend heb ik die zaak opnieuw aangekaart bij een vicepremier en gezegd dat er uiterlijk deze week een beslissing moet vallen.

Deze morgen hebben we met het kernkabinet vergaderd en beslist om een brief te bezorgen aan premier Di Rupo, ondertekend door de minister-president en mezelf. Dat is nu gebeurd. We wijzen op de aangegane engagementen van het samenwerkingsakkoord. We vragen om uiterlijk vrijdag te beslissen, zodat er maandag een bestelbon kan vertrekken.

Informeel verneem ik dat het federale kernkabinet vandaag vergaderd heeft en beslist heeft dat vrijdag de knoop wordt doorgemaakt. Ik vertel u het scenario. Dit is een erg kritisch tijdsplan. Ik voeg er ook aan toe dat, als er maandag geen bestelbon vertrekt, het overal potlood en papier zal zijn. Zo simpel is dat. Van het oude systeem zegt mijn agentschap dat het niet kan verzekeren dat het correct verloopt, met alle nodige garanties die vereist zijn om verkiezingen goed te laten verlopen.

Er zijn geen diskettes meer voor, maar die kunnen eventueel nog worden besteld. Er zijn er 10.000 nodig. Het gaat over verkiezingen voor 308 gemeenten met ongeveer 30.000 kiezers. Dat is veel complexer en met veel meer kandidaten en lijsten dan de federale verkiezingen. Die diskettes moeten worden besteld. De vorige keer hebben dertig mensen van het

agentschap ze handmatig van codes voorzien, bijna een week lang, dag en nacht. Als ze dat nu moeten doen, is dat niet haalbaar, zeggen ze. HP-Belgacom, dat de software geeft voor het verwerken van al die resultaten, zegt dat dat niet meer kan gebeuren. Ze kunnen geen garantie geven dat het in 2012 correct kan gebeuren, en dan heb ik het nog niet over de bijkomende kosten.

Dat is dus de situatie: de bal ligt in het federale kamp. Er moet deze week beslist worden, zo niet is er geen zekerheid meer en kunnen wij niet meer digitaal stemmen. Dan moet er in heel Vlaanderen opnieuw met potlood en papier worden gestemd.

De heer Jan Verfaillie: Minister, ik dank u voor het antwoord. Wij kijken reikhalzend uit naar de beslissing van de Federale Regering van aanstaande vrijdag. Als ik u goed begrepen heb, hebt u geen signalen ontvangen van uw coalitiepartner sp.a dat minister Vande Lanotte daaromtrent problemen zou maken binnen het federale kernkabinet.

Ik zou van u nog willen weten of er ook boeteclausules zijn. Die firma heeft nu de opdracht binnengehaald. Stel dat er nu geen bestelling zou gebeuren, wat zijn dan de financiële consequenties voor de Vlaamse en/of federale overheid dienaangaande?

Wat de oude stemcomputers betreft, heeft mijn gemeentelijke administratie mij verzekerd dat in geval van uiterste nood en met extreme inspanningen van uw administratie, we misschien in staat moeten zijn om de computers toch nog één keer te gebruiken. Maar dat moet dan in het voorjaar allemaal grondig getest worden.

De heer Peter Gysbrechts: Minister, ik heb u niet duidelijk horen zeggen dat de voltallige Vlaamse Regering blijft aandringen op het naleven van de overeenkomst.

Terugkeren naar potlood en papier zou indruisen tegen alles waar Vlaanderen voor staat: innovatie, administratieve vereenvoudiging. Daar ben ik een beetje bang voor.

27,2 procent van onze steden en gemeenten komt nog altijd niet toe aan stemcomputers, zelfs in de huidige situatie. Op het gebied van efficiëntie lijkt mij dat niet het beste. De regering heeft gekozen voor de gemeenten vanaf 25.000 inwoners plus alle gemeenten die het vroeger al deden. Ik denk dat ook heel wat gemeenten met pakweg 20.000 inwoners serieus in de problemen zouden komen indien zij nog eens met potlood en papier zouden moeten stemmen. Ik denk dat we daar een beetje tekortschieten wat efficiëntie betreft.

De heer Lieven Dehandschutter: Minister, ik dank u voor uw duidelijke antwoord.

De minister en de Vlaamse Regering hebben snel en efficiënt opgetreden en hebben alles gedaan wat van hen in de gegeven omstandigheden verwacht wordt. De verantwoordelijkheid ligt nu zeer duidelijk bij de Federale Regering. Ik hoop dat alle fracties in dit parlement die ook tot de federale meerderheid behoren, er bij hun partijgenoten zullen op aandringen dat wat hier unaniem naar voren is gekomen en door alle fracties is benadrukt, ook wordt uitgevoerd.

Zowel bij de gemeenteadministraties, bij de bevolking als bij de mensen die bij het kiesgebeuren betrokken worden, zou het onbegrijpelijk overkomen dat wij in de hele evolutie naar elektronisch stemmen nu een stap terug zouden zetten. Ik denk dat we dat als politici niet uitgelegd krijgen en dat men ons collectief een brevet van onbekwaamheid zou geven.

De voorzitter: De heer Van Hauthem heeft het woord.

De heer Joris Van Hauthem: Minister, wij waren aangenaam verrast door de grote test die heeft plaatsgevonden. Wij hadden in het verleden nogal wat reserves bij het elektronisch stemmen, precies omdat er geen controle was van de stemming en er geen outprint was. Dat is nu wel het geval. Wat ons betreft, is dat bezwaar dus al lang weggefallen met dit systeem.

De heren Verfaillie en Gysbrechts doen nu alsof zij geen vicepremier hebben in de Federale Regering. Op den duur is het nog uw fout, minister, dat de Federale Regering talmt om te

beslissen of terugkomt op een aantal engagementen. (*Opmerkingen van de heer Jan Verfaillie*)

Mijnheer Verfaillie, vraag het aan Steven Vanackere. Mijnheer Gysbrechts, vraag het aan de heer Van Quickenborne. Zij zullen u wellicht alle uitleg kunnen geven.

De voorzitter: De heer De Loor heeft het woord.

De heer Kurt De Loor: Minister, het heeft geen zin om de zaak hier op de spits te drijven. Het dossier van het elektronisch stemmen heeft al een heel hindernissenparcours achter de rug. Laatst was er nog het stemexperiment, dat een positieve evaluatie heeft gekregen.

Iedereen in dit halfroond is er voorstander van dat we naar veralgemeend elektronisch stemmen gaan. Ik heb begrepen dat het door de besparingsoperatie niet van een leien dakje loopt. De federale provisie waaruit de middelen zouden kunnen komen, is geblokkeerd door de Europese Commissie.

Ik zou het ook betreuren als we zouden terugkeren naar veralgemeend stemmen met potlood en papier. Om het kind niet met het badwater weg te gooien, zullen we creatief moeten zijn. Minister, hebt u een plan B, zodat we het elektronisch stemmen toch zeker kunnen behouden in de plaatsen waar het vroeger al gebeurde? Zo niet, stel ik voor dat we in de commissie voldoende creativiteit aan de dag leggen om samen een voorstel uit te werken.

De voorzitter: De heer Reekmans heeft het woord.

De heer Peter Reekmans: Hierover wordt al maanden gepalaverd in het parlement, met talloze vragen om uitleg ook in de commissie. Het is al enkele keren op de federale ministerraad gekomen. Het gaat over een bedrag van 50 miljoen euro, waarvan 20 procent of 10 miljoen euro door de federale overheid moet worden betaald. Daarover moet de Federale Regering blijkbaar ministerraad na ministerraad debatteren. Amper enkele maanden geleden, voor de organisatie van de verkiezingen in Congo, werd op één ministerraad op een vrijdag 20 miljoen euro gegeven. Misschien moeten we materiaal in Congo gaan lenen? Als daarvoor wel geld is, maar voor de organisatie van verkiezingen in eigen land niet, waarmee zijn we dan bezig en waarover zijn we in godsnaam aan het debatteren?

Voorzitter, hier staan steeds mensen uit twee partijen die federaal in de regering zitten. Praat eens in uw eigen partij in plaats van hier in dit parlement! Ik mag er toch van uitgaan dat u praat met uw partijgenoten die daar mee de beslissingen kunnen nemen, of niet?

Minister Geert Bourgeois: Mijnheer Gysbrechts, uit mijn antwoord blijkt toch duidelijk dat de voltallige Vlaamse Regering achter deze beslissing staat. Zoals dat hoort, hebben we op 9 december collegiaal in consensus onze beslissing genomen. Vanmorgen tijdens de vergadering van het kernkabinet is die beslissing nog eens bevestigd. We hebben beslist dat de minister-president en ik vandaag nog de brief bezorgen aan premier Di Rupo. Dat is ook gebeurd. Het engagement is trouwens nog genomen door de vorige Vlaamse Regering.

Ook de federale overheid heeft zich geëngageerd, collega's. De federale wet van 1994 zegt ten eerste dat als gemeenten de computers kopen, de federale overheid instaat voor 20 procent. Ten tweede is er een samenwerkingsakkoord. Ik weet wel dat er budgettaire problemen zijn; die zijn er ook bij ons. Het hele project is moeizaam verlopen, mijnheer De Loor. Maar het is gebeurd tot en met de prototypes en de tests. Er zijn ook persconferenties over gegeven. Dan verwacht ik dat de engagementen worden nagekomen. Het is ook een zaak van rechtszekerheid. Het zijn moeilijke tijden, maar deze beslissingen zijn genomen. Nu moet er worden beslist. Zo niet wordt het potlood en papier.

Is er een plan B? Wij hebben niet gepalaverd. We hebben hard gewerkt. Het agentschap heeft gewerkt en samengewerkt met alle actoren. Het agentschap zegt mij dat het geen zekerheid kan geven dat de verkiezingen op 14 oktober correct verlopen met het oude systeem. Daarvoor is er een hele argumentatie, veel te lang om in het korte bestek van deze actuele

vraag te geven. Ik kan dat heel uitvoerig doen, er zijn multiple redenen voor. Ik heb er een aantal gegeven.

Mijnheer Verfaillie, u suggereert om her en der een gemeente die denkt dat haar computers het nog zullen doen, daarmee te laten werken. Daar ga ik niet in mee. Wij moeten software hebben. HP-Belgacom, die die moet aanleveren, stelt vandaag in een mail dat ze niet meer kunnen garanderen dat ze die software tijdig kunnen ontwikkelen. Bovendien is die apparatuur tot op de draad versleten. Je zult van bepaalde pc's van twee één moeten maken. Er zijn geen robots meer om de diskettes te coderen, dat moet dus handmatig gebeuren. Dat is niet meer van deze tijd. Dan kun je heel mijn agentschap weken dag en nacht mobiliseren, met dan nog geen zekerheid.

Elke verkiezing is een essentieel onderdeel van de democratie, ook lokale verkiezingen. Ik garandeer geen verkiezingen waarvan mijn agentschap in alle objectiviteit zegt dat ze niet kunnen garanderen dat ze correct verlopen. De gevolgen zijn jammer genoeg wat ze zijn. Als we stemmen met potlood en papier, stappen we af van dit systeem waarmee ongeveer de helft van de gemeenten nu al vertrouwd is. Het is een zeer betrouwbaar systeem, zoals de heer Van Hauthem zegt. Het geeft een uitprint van je stem en laat toe om achteraf te controleren. Uit democratisch oogpunt biedt het alle zekerheden.

Het werkt ook sneller en veiliger. Je kunt er geen enkele vorm van fraude mee hebben, bijvoorbeeld bij het tellen van naamstemmen bij gemeenteraadsverkiezingen.

Als we naar potlood en papier gaan, dan moeten er veel meer bureaus worden ingericht, veel meer mensen worden gemobiliseerd en kennen we de resultaten veel later. In grote steden zoals Antwerpen zal je misschien rond middernacht het resultaat van elke partij kennen, maar de kandidaten zullen niet weten of zij verkozen zijn. Dat zal veel later geweten zijn.

Het zal de enige manier zijn om met zekerheid de verkiezingen te organiseren. Ik doe er alles aan, samen met de hele regering, om de federale overheid ertoe te bewegen de enige juiste beslissing te nemen die moet worden genomen. Vrijdag ten laatste moet dit op de federale ministerraad worden beslist.

De heer Jan Verfaillie: Minister, ik dank u voor uw antwoord.

De houding van CD&V is altijd zeer duidelijk geweest. Ik ben ervan overtuigd dat na het schrijven van de minister-president, medeondertekend door u, de Federale Regering vrijdag aanstaande een correcte en goede beslissing zal nemen.

De heer Peter Gysbrechts: Minister, u zegt dat de voltallige Vlaamse Regering erachter staat en dat de brieven verstuurd zijn. Wil dat zeggen dat de volledige Vlaamse meerderheid erachter staat? Als dat zo is, dan vond ik de tussenkomst van de heer De Loor zeer eigenaardig.

De heer Lieven Dehandschutter: Voorzitter, minister, ik dank u voor de aanvullende informatie.

Minister, u hebt gelijk wanneer u zegt dat u geen risico's zult nemen. Er komt heel wat kijken bij de organisatie van verkiezingen. Men mag niet improviseren. Dat zou geen goede zaak zijn. Men moet zekerheid hebben. Uit mijn informatie – andere dan die van de heer Verfaillie – blijkt dat in onze regio de operationaliteit van de apparatuur niet optimaal is. Reserveonderdelen en reservetoestellen zijn al helemaal niet meer aan de orde.

Ik hoop dat de Federale Regering wijs zal beslissen en dat de gierigheid de wijsheid niet zal bedriegen. Als men nu gaat investeren in opnieuw stemmen met potlood en papier en in 2014 toch elektronisch gaat stemmen, dan investeert men tweemaal en zal men veel meer hebben uitgegeven.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

■

REGELING VAN DE WERKZAAMHEDEN

De voorzitter: Dames en heren, naar aanleiding van mijn 61e verjaardag trakteer ik met Limburgse vlaaien van bakker Emmerix uit Riemst-Vroenhoven. (*Applaus*)

Dames en heren, we schorsen de vergadering.

– *De vergadering wordt geschorst om 16.37 uur.*

– *De vergadering wordt hervat om 16.57 uur.*

■

VOORSTEL VAN RESOLUTIE van de heren Peter Reekmans en Ivan Sabbe betreffende het verminderen van de lonen van de Vlaamse ministers – 1422 (2011-2012) – Nr. 1**Voorstel tot spoedbehandeling**

De voorzitter: Dames en heren, met toepassing van artikel 46 van het Reglement van het Vlaams Parlement heeft de heer Reekmans bij motie van orde het woord gevraagd.

De heer Reekmans heeft het woord.

De heer Peter Reekmans: Voorzitter, ik wil de spoedbehandeling vragen van het ingediende voorstel van resolutie met betrekking tot de lonen van de Vlaamse ministers.

De voorzitter: Ik stel voor dat we ons straks over dit voorstel tot spoedbehandeling uitspreken.

Het incident is gesloten.

■

ONTWERP VAN DECREET houdende een vernieuwd jeugd- en kinderrechtenbeleid – 1363 (2011-2012) – Nrs. 1 tot en met 5**Algemene bespreking**

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is het ontwerp van decreet houdende een vernieuwd jeugd- en kinderrechtenbeleid.

De algemene bespreking is geopend.

Mevrouw Rombouts heeft het woord.

Mevrouw Tinne Rombouts: Voorzitter, collega's, we zijn toe aan de bespreking van het ontwerp van decreet houdende vernieuwd jeugd- en kinderrechtenbeleid, dat ook uitvoerig is besproken in de commissie. Ik probeer me dan ook te beperken tot een aantal belangrijke punten die ik wil onderstrepen.

Dit ontwerp van decreet vervangt het decreet van 18 juli 2008. Het nieuwe ontwerp van decreet is tot stand gekomen na een grondige evaluatie van het decreet van 2008. Daarbij kwamen we tot de conclusie dat er een aantal wijzigingen zouden moeten komen en een aantal hiaten zouden moeten worden opgevuld, maar zonder volledig tabula rasa te maken met het decreet van 2008.

Aangezien in de titel 'vernieuwd jeugd- en kinderrechtenbeleid' staat, wil ik even duiden dat het gaat over een wijzigingsdecreet en dat zeker een aantal basiselementen behouden blijven.

De CD&V-fractie wil haar speciale appreciatie uitdrukken voor dit ontwerp van decreet, en vooral voor de manier waarop het tot stand is gekomen. Bij de opmaak heeft men duidelijk oog gehad voor het participatieve proces. Het ontwerp van decreet is ontstaan in overleg met de jeugdsector.

Ik wil even stilstaan bij drie belangrijke verfijningen die in het ontwerp van decreet aan bod komen. Ten eerste is dat de noodzaak tot een afstemming van taken tussen de verschillende instellingen voor het jeugd- en kinderrechtenbeleid. Met het nieuwe Vlaams Huis van de Jeugd wordt er werk gemaakt van de herstructurering van de zogenaamde bovenbouw van het jeugdwerk. Hopelijk draagt het nieuwe Vlaams Huis van de Jeugd bij tot duidelijkheid en communicatie zodat jongeren en mensen die werken rond jongeren en jeugdbeleid, goed weten waar ze terecht kunnen.

Het lijkt ons een positieve evolutie, maar het werk is niet af. Het installeren van het Vlaams Huis van de Jeugd is een samenwerking van verschillende bestaande organisaties. Allicht zullen bij de oprichting nog problemen opduiken, maar we denken dat met constructief overleg en respect voor elkaars positie, waarbij zeker de onafhankelijkheid en de adviesopdracht van de Jeugdraad belangrijk is, alsook de coördinerende opdracht inzake informatie, die nu wordt waargenomen door het Vlaams InformatiePunt Jeugd (VIP), dit zeker tot een goed einde kan worden gebracht.

We kijken uiteraard wel nog uit naar de door ons gevraagde veldtekening van de kinderrechtensector, of kinderrechtenskoker zoals het in de memorie staat, zodat ook in deze sector de nodige aanpassingen kunnen worden doorgevoerd om tot meer efficiëntie en samenwerking te komen.

De minister van Jeugd heeft toegezegd dat men aan die veldtekening werkt en dat die binnenkort beschikbaar zal zijn.

Een tweede element is de nood aan harmonisering van de rechtsposities van de verschillende soorten verenigingen. De perceptie leeft dat in het huidig decreet de landelijk georganiseerde verenigingen genieten van een geprivilegieerd statuut, in vergelijking met de verenigingen participatie en informatie en ook met de cultuureducatieve verenigingen. Dat moest worden rechtgezet, maar volgens de vertegenwoordiger van de Vlaamse Jeugdraad op de hoorzitting is dit probleem nog niet helemaal opgelost: “De modules bij participatie en informatie en cultuureducatie vertrekken te fel vanuit een landelijke jeugdwerklogica. Ze houden te weinig rekening met de verschillen tussen en de eigenheden van organisaties. Daardoor kan het modulesysteem ongewenste effecten hebben, zowel bij verenigingen informatie en participatie als bij cultuureducatieve organisaties. De kwantitatieve lat ligt momenteel voor beide organisatietypes hoog. Om te passen binnen de criteria van het decreet zullen meerdere verenigingen hun werking ingrijpend moeten wijzigen.”

Nauwgezette monitoring van de effecten op het terrein lijkt ons dan ook essentieel, zodat indien nodig tijdig kan worden bijgestuurd. In de commissie is ook gediscussieerd over de leeftijdsgrenzen en over een aantal modules. Het engagement is er aangegaan om die discussie – en een eventuele verfijning – te heropenen op het ogenblik dat de discussie over de conceptnota over cultuureducatie word gevoerd.

Het derde element is de nood aan een instrument om een aantal van de voorgestelde acties in het Vlaams Jeugdbeleidsplan te kunnen realiseren. In een jeugdbeleidsplan bepaalt men om de vijf jaar de prioritaire aandachtspunten. Opdat dit plan geen dode letter blijft, is er nood aan een instrument voor een impulsbeleid. Wij zijn dus zeer tevreden over de invoering van nieuwe projectsubsidies voor vernieuwende jeugdprojecten ter uitvoering van het Vlaams Jeugdbeleidsplan, de beleidsnota en de beleidsbrieven over jeugd. We zijn erg benieuwd te vernemen welke projecten hiervoor zullen worden ingediend.

Dat zijn drie belangrijke verfijningen. Wij moeten ook wel vaststellen dat dit decreet voor een aantal punten nog geen oplossing heeft. Wij missen nog een stukje over impulsen en antwoorden op de uitdagingen inzake werken met niet-bereikte doelgroepen in de jeugdsector, werken met bijzondere doelgroepen – ook buiten Brussel –, het intersectoraal werken ...

Collega's, ik wil iets langer jullie aandacht vragen voor de problematiek van de zogenaamde kruispuntorganisaties, zoals Arktos, Zinding, Tegenstroom en Intro. Dat zijn maatschappelijk belangrijke jeugdwerkinitiatieven die een volwaardige plaats verdienen. Kruispuntorganisaties zijn organisaties die al eens over het muurtje durven te kijken om kennis uit de ene sector te integreren in de andere. Wij staan met onze sympathie voor hun werking niet alleen, want ook wetenschappelijke studies over burgerschapsvorming en leesplezier en degelijke ondersteunen hun belang.

Wij moeten echter vaststellen dat zij voor hun werking niet worden beloond. Zij worden voor hun ondersteuning en subsidies nog steeds van het kastje naar de muur gestuurd. Wij vragen de minister van Jeugd dan ook uitdrukkelijk om, naar aanleiding van de uitvoering van het Vlaams Jeugdbeleidsplan, samen met zijn collega-ministers én de jeugdsector te blijven zoeken naar een gepaste ondersteuning vanwege de Vlaamse overheid voor deze organisaties.

Om af te sluiten wil ik nog een bezorgdheid over de mogelijke gevolgen van dit decreet verwoorden. Immers, ingevolge artikel 13, paragraaf 1, kunnen organisaties bij het begin van een nieuwe vierjarige beleidsperiode tot 50 procent van hun variabele subsidies verliezen. Wij begrijpen dat er een stimulans moet zijn om het goed te doen en in de toelichting spreekt de minister weliswaar over een terugvalbeveiliging, maar in één klap 50 procent subsidies verliezen kan ernstige gevolgen hebben voor organisaties die veel personeel tewerkstellen.

Op zich lijkt dit een goed decreet, maar is er een kans dat er onvoorziene of onvoorspelbare veranderingen opduiken. Wij stellen dan ook voor dat de vinger aan de pols wordt gehouden, met het oog op een evaluatie van het decreet. Wij zien daarvoor opnieuw een taak voor de reflectiegroep weggelegd. Wij moeten tijdig kunnen ingrijpen als dat nodig zou zijn.

De voorzitter: De heer Janssens heeft het woord.

De heer Chris Janssens: Voorzitter, minister, collega's, dit ontwerp van decreet is gedurende drie dagen uitvoerig besproken in de commissie, en het uitstekende verslag geeft die discussies vrijwel integraal weer. Minister, het is positief dat het jeugdbeleid en het kinderrechtenbeleid worden geïntegreerd en op elkaar worden afgestemd. Er wordt tegemoetgekomen aan een aantal verzuchtingen van de jeugdsector. Toch heb ik twee bedenkingen die verklaren waarom wij ons straks zullen onthouden.

Ten eerste is er volgens ons te weinig interactie met de andere beleidsdomeinen. Er is met u inderdaad één minister van Jeugd, maar toch moet elke minister en elk beleidsdomein het belang van een degelijk jeugd- en kinderrechtenbeleid onderschrijven. We hadden dat graag iets meer expliciet in het ontwerp van decreet geformuleerd gezien.

Ten tweede wordt er in het ontwerp van decreet ook vermeld dat de verenigingen die gesubsidieerd worden, aan een aantal voorwaarden moeten voldoen. Een van die voorwaarden is het leveren van aanwijsbare inspanningen om de samenstelling van de raad van bestuur en het personeelsbestand etnisch-cultureel divers te maken. Dat is volgens ons betreuwenswaardig. Niet de etnisch-culturele diversiteit van de raad van bestuur en het personeelsbestand mag de prioriteit zijn, maar enkel de kwaliteit van de bestuursleden en het personeel. Het feit dat er inderdaad maar een gering aantal allochtonen in de jeugdsector actief is, is volgens ons zeker niet de schuld van de jeugdsector zelf, die daar langer al vragende partij voor is.

Daarom en om de andere bedenkingen die ik in de commissie heb verwoord en die in het verslag werden opgenomen, zullen wij ons straks bij de stemming onthouden.

De voorzitter: De heer De Gucht heeft het woord.

De heer Jean-Jacques De Gucht: Voorzitter, minister, wij hebben daar een heel uitvoerige bespreking over gehad in de commissie. In het verslag kunt u die nalezen. Ik zal het daar nu bij houden. In de commissie hebben we al aangegeven waarom we ons onthouden.

De voorzitter: De heer Mahassine heeft het woord.

De heer Chokri Mahassine: Mijnheer de voorzitter, beste collega's, onze fractie zal dit ontwerp van decreet natuurlijk met overtuiging goedkeuren. De minister is erin geslaagd een aantal belangrijke vernieuwingen door te voeren. Ik denk aan de harmonisering van de verschillende werkvormen in het jeugdwerk, die nu op basis van dezelfde principes worden gesubsidieerd. Dit komt de transparantie en ook het draagvlak alleen maar ten goede.

De politieke jongerenorganisaties krijgen voortaan subsidies op basis van criteria die door iedereen gedragen worden. De voorbije vijftien jaar was het wel even anders.

De minister voorziet ook in projectsubsidies om het Vlaams Jeugdbeleidsplan op het terrein in praktijk te brengen. Dat klinkt evident, maar al te vaak blijft een beleid steken in oproepen en plannen. De budgetten sterken mij in de overtuiging dat de minister het jeugdbeleidsplan voor zijn eigen bevoegdheid ook in werkelijkheid kan realiseren.

Ik hecht ook veel belang aan de bespreking van dit ontwerp van decreet in de plenaire vergadering, omdat het ieder van ons aangaat. Ik heb er al heel vaak op gealludeerd dat jeugd- en kinderrechtenbeleid niet alleen sectoraal beleid is, maar ook transversaal beleid. In elk Vlaams beleidsdomein moet er aandacht zijn voor de gevolgen van maatregelen voor kinderen en jongeren. We hebben dat ook serieus benadrukt in het debat naar aanleiding van de begroting 2012 en ik denk dat ik niemand nog moet overtuigen van de noodzaak aan een degelijk kinderrechtenbeleid.

Onze kinderrechtencommissaris komt ieder jaar met een lijvig rapport. Er zijn nog veel situaties die onaanvaardbaar zijn in een welvarend land als het onze. Ik baseer me voor het volgende op het memorandum dat de kinderrechtencommissaris bij het begin van de legislatuur opmaakte en op het Vlaams Jeugdbeleidsplan. Ik richt mij daarbij tot de bevoegde minister, ook al is zij of hij niet aanwezig in het halfroond.

12 procent van alle kinderen in Vlaanderen loopt een armoederisico. Het armoederisico van gezinnen met kinderen is meer dan drie keer zo groot als het armoederisico van gezinnen zonder kinderen. Gezinnen van allochtone afkomst, eenoudergezinnen en gezinnen zonder tewerkstelling lopen hoge risico's. Opgroeien in armoede hypothekeert de onderwijskansen van de kinderen. Dat zijn verantwoordelijkheden van de ministers van Welzijn en van Werk.

Er is nog onvoldoende opvang voor jonge kinderen op een kwaliteitsvolle en toegankelijke manier. Minderjarigen kennen nog onvoldoende hun rechten, zeker in de integrale jeugdhulp. Dat zijn opdrachten voor de minister van Welzijn.

Jongeren botsen op tal van obstakels om een goede en betaalbare woning te vinden: een bekommernis van de minister van Wonen. De minister van Toerisme is verantwoordelijkheid voor de jeugdverblijfcentra, waar gewaakt moet worden over de kwaliteit en de juridische bestaanszekerheid, iets voor de minister van Ruimtelijke Ordening. Ook voor hem: kinderen hebben meer nood aan publieke ruimte om hun vrienden te ontmoeten, te sporten of te spelen. Administratieve overlast die voortkomt uit het federale beleid, kan ook betrekking hebben op jongeren. De minister-president zet overleg op om knelpunten weg te werken. Er zijn nog andere verantwoordelijkheden op federaal niveau. Echtscheidingen met een groot conflictgehalte zijn schadelijk voor het welbevinden en de ontwikkeling van kinderen. Intrafamiliaal geweld – vormen van psychisch geweld en emotionele verwaarlozing waar kinderen het slachtoffer van worden – leidt te weinig tot hulpverlening omdat kinderen te weinig kennis hebben van de hulpkanalen.

Beste collega's, dit is slechts een bloemlezing, maar geeft wel weer dat op heel veel beleidsdomeinen aandacht voor kinderen en jongeren geen luxe is. Dit ontwerp van decreet geeft de leden van de regering de instrumenten om deze problemen aan te pakken: het jeugd- en kinderrechtenbeleidsplan, het jongeren- en kindereffectrapport, de aanspreekpunten jeugd- en kinderrechtenbeleid in de diverse administraties, de vernieuwde samenwerking tussen de Vlaamse Jeugdraad, het Vlaams Informatiepunt Jeugd en het Steunpunt Jeugd.

Dit ontwerp van decreet is ambitieus, maar het succes ervan hangt af van de wijze waarop de ministers, de regering en wijzelf ermee omgaan. Het is een werk van ons allen. De tijd van plannen is voorbij. Elke minister kent zijn verantwoordelijkheid, kent zijn opdracht. De komende weken zullen wij iedere minister vragen hoe hij of zij de jeugd- en de kinderrechtenbeleidsplannen mee zal realiseren. Wij zullen elke minister ondervragen over zijn verantwoordelijkheid in de plannen. Het jeugdbeleidsplan en het kinderrechtenplan moeten op het terrein worden gerealiseerd. (*Applaus bij de meerderheid*)

De voorzitter: Mevrouw Godderis heeft het woord.

Mevrouw Danielle Godderis-T'Jonck: Ik wil om te beginnen de minister bedanken voor het geleverde werk. Op 18 november 2009 heeft het Vlaams Parlement in een motie gevraagd om een overleg op te starten met de Vlaamse Jeugdraad, het Steunpunt Jeugd, de politieke jongerenorganisaties en de reflectiegroep decreet Vlaams Jeugd- en Kinderrechtenbeleid om een grondige evaluatie van het decreet uit te voeren en wijzigingen voor te stellen, onder andere inzake de definitie van jeugdwerk, de positie van de politieke jongerenorganisaties en de adviesprocedure. Het gevraagde werk ligt hier nu. Als het parlement hier straks zijn goedkeuring aan geeft, zijn alle stappen gezet.

Algemeen genomen is onze fractie tevreden met het voorliggende ontwerp van decreet. Het wijzigt namelijk heel wat. Enerzijds is er een belangrijke verschuiving in de bovenbouw van de sector. Deze bovenbouw wordt geherstructureerd. De Jeugdraad wordt weer louter en duidelijker een beleidsadviserend orgaan. De steunpunt- en informatiefunctie – nu ingevuld door het secretariaat van de Jeugdraad, het eigenlijke Steunpunt Jeugd en het Vlaams Informatiepunt Jeugd (VIP) – worden samengevoegd in één nieuwe organisatie. Anderzijds is er de fundamentele wijziging van de subsidieregeling voor de verenigingen ‘informatie en participatie’ en ‘cultuureducatie’. Deze wordt afgestemd op die van de landelijk georganiseerde jeugdverenigingen. Hun erkenning wordt nu ook gekoppeld aan het realiseren van een minimum aan modules of werkingsvolume, met elk een minimaal bereik en een spreiding van hun werking.

Ten slotte wil ik het nog even hebben over een belangrijke wijziging wat de politieke jongeren betreft. De nieuwe subsidieregeling voor de politieke jongerenbewegingen wordt volledig objectief. 55.000 euro basissubsidies in ruil voor de realisatie van een minimumaantal modules en een variabel deel in ruil voor de realisatie van bijkomende modules.

Jongerenbewegingen worden dus gestimuleerd om actief hun werking uit te bouwen. Deze responsabilisering is een goede zaak. Toch wordt er ook voor een zekere continuïteit gezorgd inzake zekerheid van de middelen. Het variabele deel kan wel niet minder bedragen dan 80 procent van het variabele deel dat het voorgaande jaar werd toegekend aan de betrokken politieke jongerenbeweging.

Waar wij vooral heel tevreden mee zijn, is de koppeling die moet gemaakt worden tussen de politieke jongerenbeweging en de traditionele politieke partij. In de toekomst wordt op die manier de absurde situatie vermeden dat een politieke partij ermee ophoudt, maar dat de jongerenbeweging apart blijft voortbestaan en nog jaren subsidies kan opstrijken. Het nieuwe decreet maakt dit onmogelijk. Wij zijn daar blij mee.

De voorzitter: Mevrouw Meuleman heeft het woord.

Mevrouw Elisabeth Meuleman: Minister, het ontwerp van decreet speelt inderdaad in op een vraag en een nood die vanuit het veld werden geformuleerd. U hebt daarop proberen te antwoorden. U hebt dat gedaan in nauw overleg met de sector. Er werd zeer grondig overlegd. Dat is een goede zaak.

Ik deel een aantal bezorgdheden met mijn collega's. U wilde een aantal zaken regelen door middel van kwantitatieve normen. Volgens ons volgt u daarin te veel de criteria van het

landelijke jeugdwerk. Het gevolg is dat wij ook vrezen dat het voor een aantal specifieke organisaties, zoals de cultuureducatieve en informatieve organisaties, moeilijk zal zijn om aan al die verschillende modules te voldoen. Wij hopen, zoals ik al in de commissie heb gezegd, dat u bereid zult zijn om op tijd en stond te evalueren en bij te sturen indien zou blijken dat het voor een aantal organisaties, die gewoon zijn meer in de diepte te werken omdat zij op die manier een bepaald doelpubliek bereiken, onmogelijk is om te voldoen aan de voorwaarden die nu in het decreet staan. Het is belangrijk dat u de bereidheid toont om bij te sturen.

Het is volgens ons ook een gemiste kans dat u niet hebt gewerkt met mogelijkheden om met het decreet bepaalde zaken te stimuleren die wij heel belangrijk vinden, zoals het werken met maatschappelijk kwetsbare jongeren of het intersectoraal werken of het internationaal werken van bepaalde organisaties. Jeugdwerk blijft volgens ons een zeer laagdrempelige manier om in contact te komen met andere internationale organisaties. Dit wordt in het decreet niet positief gestimuleerd. Wij betreuren dat.

De aandacht voor kinderrechten in hun breedste zin is hier wat verengd. Minister, u beperkt dat tot een aantal prioritaire doelstellingen in bepaalde beleidsdomeinen, terwijl internationale richtlijnen toch stellen dat kinderrechten op alle vlakken en in alle domeinen zeer breed aanbod zouden moeten komen en bewaakt zouden moeten worden. Dit ontwerp van decreet voldoet daaraan niet helemaal.

Deze bezorgdheden verklaren waarom mijn fractie zich zal onthouden.

De voorzitter: Minister Smet heeft het woord.

Minister Pascal Smet: Voorzitter, dit ontwerp van decreet is tot stand gekomen in nauw overleg met de sector. Ik wil de sector daarvoor bedanken. De besprekingen in de commissie waren vruchtbaar en constructief. Ik begrijp bepaalde bezorgdheden. Ik heb me geëngageerd om dat op te volgen. We zullen dat uiteraard doen.

Vandaag moeten we twee zaken onderstrepen. Met dit ontwerp van decreet is het jeugdbeleid volwassen geworden. We voeren een aantal duidelijke vereenvoudigingen door met betrekking tot ondersteuning en bovenbouw. We maken het ook mogelijk om de kinderrechten als uitgangspunt te nemen voor het hele jeugdbeleid. Dat heel belangrijke statement zit ook in dit ontwerp van decreet. De heer Mahassine zei het al: het is nu aan ons allen, aan mij, aan de regering, aan dit parlement, maar ook aan de jongeren en de volwassenen, om dit decreet in de praktijk te realiseren.

De voorzitter: Vraagt nog iemand het woord? *(Neen)*

De algemene bespreking is gesloten.

Artikelsgewijze bespreking

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is de artikelsgewijze bespreking van het ontwerp van decreet.

De door de commissie aangenomen tekst wordt als basis voor de bespreking genomen. *(Zie Parl. St. VI. Parl. 2011-12, nr. 1363/5)*

– *De artikelen 1 tot en met 22 worden zonder opmerkingen aangenomen.*

De artikelsgewijze bespreking is gesloten.

We zullen straks de hoofdelijke stemming over het ontwerp van decreet houden.

■

VOORSTEL VAN DECREET van mevrouw Else De Wachter, de heer Tom Dehaene, mevrouw Lies Jans, de heer John Crombez en de dames Vera Jans, Helga Stevens en Tinne Rombouts houdende regeling van de interlandelijke adoptie van kinderen – 1168 (2010-2011) – Nrs. 1 tot en met 4

VOORSTEL VAN DECREET van de dames Vera Van der Borght en Patricia Ceysens, de heer Peter Gysbrechts en de dames Lydia Peeters en Gwenny De Vroe houdende wijziging van het decreet van 15 juli 2005 tot regeling van de interlandelijke adoptie van kinderen, wat de oprichting van een Vlaams Centrum voor Adoptie betreft – 275 (2009-2010) – Nrs. 1 tot en met 3

Algemene bespreking

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde zijn de voorstellen van decreet van mevrouw Else De Wachter, de heer Tom Dehaene, mevrouw Lies Jans, de heer John Crombez en de dames Vera Jans, Helga Stevens en Tinne Rombouts houdende regeling van de interlandelijke adoptie van kinderen en van de dames Vera Van der Borght en Patricia Ceysens, de heer Peter Gysbrechts en de dames Lydia Peeters en Gwenny De Vroe houdende wijziging van het decreet van 15 juli 2005 tot regeling van de interlandelijke adoptie van kinderen, wat de oprichting van een Vlaams Centrum voor Adoptie betreft, die door de commissie in samenhang zijn behandeld met dien verstande dat het voorstel van decreet van mevrouw Else De Wachter, de heer Tom Dehaene, mevrouw Lies Jans, de heer John Crombez en de dames Vera Jans, Helga Stevens en Tinne Rombouts als basis voor de bespreking werd genomen. Wij volgen hier dezelfde werkwijze.

De algemene bespreking is geopend.

Geef ik eerst het woord aan de heer Dehaene of aan mevrouw Rombouts?

De heer Dehaene heeft het woord.

De heer Tom Dehaene: We hebben heel lang gewerkt aan dit voorstel van decreet. We zijn daarmee gestart tijdens de vorige legislatuur. Ere wie ere toekomt: tijdens de vorige legislatuur heeft mevrouw De Wachter een voorstel van decreet voorgelegd aan de meerderheid en dat nadien ook ingediend. Dat is toen niet meer behandeld omdat onder andere mijn fractie vroeg om eerst een uitgebreide consultatieronde te organiseren. Dat is ook gebeurd, in de vorm van een staten-generaal. Wie het verslag naleest, zal merken dat het voorstel van Open Vld hetzelfde is als het voorstel dat mevrouw De Wachter heeft ingediend tijdens de vorige legislatuur. Ik oordeel niet, ik wil alleen duiden waar die twee verschillende voorstellen vandaan komen.

Het voorstel van de meerderheid is er gekomen na de staten-generaal waar al sprake van was in het regeerakkoord. De sector is daarin heel uitgebreid aan bod gekomen. Het was een oefening die als voorbeeld kan dienen voor vele andere toekomstige voorstellen van decreet.

Ik wil de collega's die intern binnen CD&V hebben meegewerkt aan dit voorstel van decreet, expliciet bedanken. Mevrouw Jans, mevrouw Rombouts en mevrouw Schryvers hebben mee het veld geconsulteerd zodat wij met kennis van zaken konden discussiëren over dit voorstel van decreet.

Dit is een belangrijk voorstel van decreet over een belangrijk thema. Het is een heel menselijk thema, waarbij het niet altijd eenvoudig is om eventuele bijstellingen door te voeren. Die bijstellingen waren echter wel degelijk nodig, dat bleek zeer duidelijk uit de staten-generaal.

Het is nodig om meer duidelijkheid te creëren om de procedure uit te zuiveren. Er is ook duidelijkheid over de timing. Vandaar dat er in het voorstel van decreet sprake is van een instroombeheer. Dat is een eerlijke manier om iedereen die adoptie overweegt duidelijk te maken dat veel mensen zich geroepen voelen terwijl er steeds minder kindjes worden aangeboden voor adoptie. Op zich is dat een goede zaak. Het Verdrag van Den Haag, dat een

aantal belangrijke uitspraken doet over adoptie, bepaalt dat men bij voorkeur kindjes in eigen land moet kunnen opvangen. Daar zijn allerlei argumenten voor. Dit is niet de plaats om daar in detail op in te gaan. Het is echter een belangrijk uitgangspunt, waar wij ons volmondig achter scharen, ook met dit voorstel van decreet.

Daardoor worden steeds meer kindjes in hun eigen land opgevangen en worden er dus minder kindjes voor adoptie aangeboden. Dat wetend vonden we het eerlijk tegenover de kandidaat-adoptieouders hun duidelijk te maken dat, als er duizend kandidaten zijn voor adoptie, en er maar honderd kindjes zijn, dat niet realistisch is. Voor alle duidelijkheid, dat moet verder worden uitgewerkt. We moeten een formule kunnen uitwerken die bepaalt dat, als er bijvoorbeeld honderd kindjes zijn, het geen zin heeft om duizend adoptieouders te laten starten met de procedure. De beide moeten met elkaar in verband worden gebracht. Voor alle duidelijkheid, ik gebruik fictieve cijfers. We weten echter over hoeveel kinderen het gaat, op basis van de voorbije jaren. We werken immers met adoptiekanalen.

Ik heb het al gehad over de timing en over het instroombeheer. We willen ook wat de procedure betreft veel meer duidelijkheid creëren en meer stroomlijnen, zodat het maatschappelijk onderzoek zowel in Limburg als in West-Vlaanderen op een gelijkaardige manier kan verlopen. Ook daarover hebben we zeer veel verhalen gehoord. We beseffen dat het maatschappelijk onderzoek moet gebeuren. Dat is een zeer belangrijke schakel in de procedure, ook ingevolge het Verdrag van Den Haag. We menen echter dat er verbetering mogelijk is. Daarom hebben we dat opgenomen in het voorstel van decreet.

Ook de kostprijs is een element van het voorstel van decreet. We zeggen zeer duidelijk dat er vanaf het begin duidelijkheid moet bestaan voor de kandidaat-ouder over wat een adoptie zou kunnen kosten, goed wetend dat die kosten kunnen verschillen naargelang het adoptieland.

Ik zal niet elk punt van het voorstel van decreet aanhalen. Dat zou ons te ver leiden. We hebben daar trouwens diverse hoorzittingen over georganiseerd. Ik kan iedereen het verslag aanraden.

We creëren met ons voorstel één duidelijk aanspreekpunt: het Vlaams Centrum voor Adoptie zal hét aanspreekpunt zijn voor iedereen die betrokken is bij adoptie. Het gaat dan over de adoptieouders, maar ook over de adoptiekinderen. Zelfs ouders die ooit hun kindje hebben afgestaan, zouden, mochten ze in Vlaanderen zijn, bij dat centrum terecht kunnen. We zullen dat centrum verankeren binnen Kind en Gezin. Er is dus geen sprake van een aparte organisatie daarvoor. Belangrijk is dat het centrum ook jaarlijks zal rapporteren aan het Vlaams Parlement, zodat we de procedure die we nu hebben uitgewerkt en die volgens ons een sterke verbetering is, op jaarbasis kunnen opvolgen.

Voldoet wat we hebben uitgewerkt aan wat we hebben vooropgesteld? Een van de belangrijkste elementen is het onderzoek van de kanalen. Mevrouw Rombouts zal daar straks iets meer over zeggen.

Ook krijgt de adoptieambtenaar een mandaatfunctie. Daaronder verstaan wij allemaal duidelijk dat dit een bepaalde duur heeft en we nauw kunnen overleggen met die ambtenaar.

Er zijn dus steeds meer kindjes die in eigen land worden opgevangen. Dat is een goede zaak, maar we weten allemaal dat er in de wereld nog altijd genoeg situaties zijn waarin adoptie de juiste keuze is. Het is aan ons om voldoende kanalen te creëren om ook Vlaanderen ter zake op de kaart te zetten en kindjes de kans te geven om naar Vlaamse adoptieouders te komen. We moeten respecteren dat steeds meer landen inspanningen doen om hun kindjes daar te houden, maar als er wordt gewerkt met adoptie, dan willen we met dit voorstel van decreet een duidelijke en heldere procedure uitwerken, die menselijker moet zijn voor alle betrokken partijen. Dat is het doel van ons voorstel.

Ik sluit graag af met een uiting van waardering. We waarderen de inbreng van alle actoren ten zeerste. Dankzij die inbreng kunnen we tot een gedragen decreet komen. Daar moet natuurlijk

later nog verder uitvoering aan worden gegeven. Dat zal ongetwijfeld ook van een leien dakje lopen. (*Applaus*)

De voorzitter: Mevrouw De Wachter heeft het woord.

Mevrouw Else De Wachter: Voorzitter, ik weet dat het even niet duidelijk was wie eerst het woord moest nemen. Ik vind het perfect dat we de enige hier nog aanwezige man die het voorstel van decreet mee heeft ondertekend, hebben laten voorgaan. Wij, dames, hebben daar absoluut geen probleem mee.

Ik zal trachten niet al te veel in herhaling te vallen. Het is vandaag echter een zeer belangrijke dag. We zijn in staat dit voorstel van decreet ter stemming aan de plenaire vergadering voor te leggen.

De heer Dehaene heeft al een aantal punten aangehaald. Hij heeft toegelicht hoe dit voorstel van decreet tot stand is gekomen. Dat is niet gisteren of vandaag gebeurd. We zijn, samen met de sector, zeer grondig te werk gegaan. De staten-generaal heeft een cruciale rol gespeeld. We zijn nagegaan waar de knelpunten zich situeerden en hoe we het voorstel van decreet het best konden aanpassen en verbeteren. Voor sommigen zou het voorstel van decreet nog veel verder moeten gaan, voor anderen betekent het al een hele omwenteling.

De heer Dehaene heeft al vermeld dat dit voorstel van decreet om mensen gaat. Dat betekent dat het ook om emoties gaat. Dat is tijdens de totstandkoming duidelijk gebleken. Uit het debat is gebleken dat het belangrijk was een aantal amendementen in te dienen. Ik zal daar straks dieper op ingaan.

Adoptie is de zoektocht naar een goed evenwicht tussen alle betrokken actoren. Ik wil heel duidelijk stellen dat elke betrokkene even belangrijk is. Eigenlijk is het vandaag een speciale dag. Deze ochtend hebben we in de commissie Welzijn een belangrijk debat over pleegzorg gevoerd. Daarnet hebben we het ontwerp van decreet betreffende het kinder- en jeugdrechtenbeleid besproken. Nu gaat het over adoptie. Daarbij stellen we steeds het belang van het kind absoluut centraal. Dat geldt voor alle betrokkenen: het kind waar het om gaat, het oorspronkelijke gezin en het hele adoptiegezin.

De interlandelijke adoptie heeft de voorbije jaren met groeiende wachttijden gekampt. De gemiddelde duurtijd van de adoptieprocedures heeft de voorbije dagen enorm veel aandacht gekregen. Blijkbaar geven de verschillende organisaties verschillende wachttijden aan. Ik ben ervan overtuigd dat dit afhankelijk is van het dossier waarover het gaat. We moeten elk dossier individueel bekijken.

Hieruit blijkt hoe belangrijk de discussie van de afgelopen dagen is om duidelijkheid, zekerheid en transparantie te kunnen bieden. Ik ben er absoluut van overtuigd dat het belangrijk is die zekerheid over heel de procedure en over de termijnen te kunnen bieden. We zijn er immers van overtuigd dat adoptie een enorme impact op alle betrokkenen en op alle leden van de gezinnen heeft. Dit geldt op het menselijk, het financieel en het familiaal vlak. Het gaat steeds om enorme investeringen. We mogen echter niet vergeten dat het belang van het kind moet primeren. Ik zal dat nog vaak herhalen.

Ik ben dan ook zeer verheugd dat we hier een nieuw voorstel van decreet inzake de interlandelijke adoptie ter stemming kunnen voorleggen. We willen met dit voorstel van decreet de duidelijkheid en de transparantie bewerkstelligen. Het is belangrijk dat het Haags Adoptieverdrag ons de mogelijkheid biedt in het licht van de rechten van het kind een maximale bescherming aan te bieden. Daarnaast moeten we uiteraard ook een realistische langetermijnvisie zonder enige loze belofte kunnen uitwerken. We willen de kandidaat-adoptieouders vanaf het begin van de adoptieprocedure duidelijkheid en een redelijk perspectief bieden. Het is voor de kandidaat-adoptieouders beter concreet te weten waar ze aan toe zijn dan in het wilde weg geen perspectief te hebben. Aangezien dit laatste punt ons cruciaal lijkt, stellen we voor een instroombeheerder aan te stellen.

Laat het heel duidelijk zijn: voor ons is het belangrijk dat iedereen die zich kandidaat wil stellen, dat ook moet kunnen, maar dat we de kandidaat-adoptieouders een perspectief kunnen bieden via het instroombeheer.

Voor de duidelijkheid en transparantie van het maatschappelijk onderzoek zal de screening van kandidaat-adoptieouders moeten worden gebaseerd op wetenschappelijk onderbouwde criteria waaraan ieder maatschappelijk onderzoek moet voldoen. Het Vlaams Centrum voor Adoptie dient werk te maken van een proactief kanaalonderzoek met duidelijke timing, motivering en een betere samenwerking met de actoren die nu al op het werkveld zijn, met ambassades en consulaten, voor het verzamelen van informatie. Het moet ook meer garanties kunnen bieden op het moment dat er een beslissing wordt genomen over een kanaalonderzoek. Ook dat hebben we in dit voorstel van decreet opgenomen, zodat men niet in het ongewisse blijft.

Het Vlaams Centrum voor Adoptie zal een volwaardige afdeling binnen Kind en Gezin worden, dat de taken inzake adoptie overneemt en dat als volwaardig superviserend en coördinerend centraal adoptiepunt zal functioneren. Belangrijk voor onze fractie is dat de ouders, de geadopteerden en hun verenigingen hierin een adviserende rol krijgen. Dat is ook duidelijk opgenomen in het voorstel van decreet. Het centrum moet het uithangbord worden van een goed uitgebouwd Vlaams adoptiebeleid. Die actoren moeten worden betrokken in het Vlaams Centrum voor Adoptie, ze moeten advies kunnen geven over het hele gebeuren in de adoptiesector zodat de beslissingen daar kunnen worden genomen.

Transparantie van het Vlaams Centrum voor Adoptie is absoluut nieuw en zal een basis vormen. Daarom zal het centrum jaarlijks een verslag uitbrengen aan de Vlaamse Regering en het Vlaams Parlement over de werking en het al dan niet halen van de vooropgestelde doelstellingen. Zo kan het parlement zijn verantwoordelijkheid nemen om eventueel bij te schaven en te verbeteren.

Door de erkenning van één Steunpunt Adoptie wordt de versnippering van het interlandelijk adoptielandschap tegengegaan. We hebben dat ook al besproken in het kader van de pleegzorg. Voor ons is het belangrijk dat we de aanwezige kwaliteit kunnen bundelen, zodat de professionalisering wordt samengebracht. Dat kan alleen maar een versterking betekenen voor het hele adoptielandschap in Vlaanderen.

Met de zekerheid van het inzagerecht kom ik even terug op onze activiteiten en acties van de voorbije weken en maanden. Dit voorstel van decreet is uitvoerig besproken in de commissie. We hebben rekening gehouden met de opmerkingen die werden geformuleerd tijdens de hoorzittingen. We hebben er ook de geadopteerden gehoord, die vroegen om het inzagerecht verder uit te bouwen in dit voorstel van decreet. We zijn hieraan tegemoet gekomen via amendering, zodat de geadopteerde zekerheid heeft over dat inzagerecht en er meer acties in kan ondernemen.

De goedkeuring van het voorstel van decreet inzake interlandelijke adoptie vandaag is een belangrijke eerste stap in het proces. Dit is het fundament en op basis hiervan zullen de uitvoeringsbesluiten moeten worden opgemaakt. Die moeten in de praktijk worden omgezet in de sector. Dat zal samen met de sector moeten gebeuren zodat dit vlot kan verlopen, zodat het decreet op 1 januari 2013 effectief van start kan gaan.

Sommigen zullen dit een hele omwenteling vinden binnen de hele adoptiesector, anderen misschien een kleine stap, een begin. Ik ben ervan overtuigd dat dit een zeer cruciale stap is en ik hoop dat we dit kunnen voortzetten in Vlaanderen, maar ook op het internationale vlak, waarbij het belang van het kind centraal staat, rekening houdende met de oorspronkelijke biologische familie en met het hele gezin waar de kinderen terechtkomen.

Wij hier in Vlaanderen brengen deze duidelijke boodschap via dit voorstel van decreet. Wij nemen hier onze politieke verantwoordelijkheid in het adoptielandschap en hopen dat we zo ooit kunnen komen tot een mondiaal landschap waarbij iedereen beseft dat het belang van het

kind centraal staat, waarbij stabiliteit, continuïteit en het warm omgaan met onze kinderen essentieel is voor hun menswaardige ontwikkeling.

Tot slot wil ik iedereen bedanken die de voorbije weken en maanden heeft meegewerkt aan de totstandkoming van dit voorstel van decreet. De sterkte van dit voorstel van decreet zit absoluut in de samenwerking tussen de verschillende politieke echelons en actoren, de verschillende adoptiegerelateerde organisaties, het Kinderrechtencommissariaat, maar vooral de mensen over wie het gaat: de kinderen, de geadopteerden, de volwassen geadopteerden, de kandidaat-adoptiegezinnen en de adoptiegezinnen.

We moeten dit blijven bewerkstelligen. We staan hier absoluut achter. Het belang van het kind staat centraal. We kunnen dat alleen doen samen met alle actoren die ik zonet heb opgenoemd, om er een succesverhaal van te maken.

We nemen in Vlaanderen onze verantwoordelijkheid. Ik hoop dat we dat samen met de andere landen kunnen bewerkstelligen. Het ideaal is dat ieder kind in zijn eigen omgeving kan worden opgevangen. Er wordt aan gewerkt. Ik ben ervan overtuigd dat er op dat vlak internationaal nog heel wat werk voor de boeg is, vandaar dit voorstel van decreet. (*Applaus bij de meerderheid*)

De voorzitter: Mevrouw Jans heeft het woord.

Mevrouw Lies Jans: Voorzitter, collega's, ik ben heel tevreden om hier te mogen staan, om dit sluitstuk van een heel proces mee te kunnen ondersteunen. Ere wie ere toekomt: mevrouw De Wachter is een sterke trekker geweest in dit verhaal. Ik wil haar dus zeker bedanken, maar ook de andere collega's binnen de meerderheidspartijen. En ook de sector mogen we zeker niet vergeten. Alle mensen in het adoptieveld hebben een enorme bijdrage geleverd om hier een goed werkstuk te kunnen voorleggen. Ik hoop dat we straks bij de stemming kunnen zien dat iedereen dit werkstuk mee ondersteunt.

Het is duidelijk dat dit voorstel van decreet rond interlandelijke adoptie noodzakelijk was. De decreetgeving was aan een stevige opfrisbeurt toe. Er zijn immers heel wat knelpunten in de sector. Een essentieel probleem is de versnippering van de sector. Dat heeft ertoe geleid dat er in de adoptiesector te weinig slagkracht is geweest. Dat was zeer nadelig, zowel voor de kandidaat-ouders als voor de geadopteerden. Het is dan ook belangrijk dat we vandaag deze stap zetten.

Wij vinden het een goede zaak dat we vandaag dit werkstuk kunnen voorleggen, om een oplossing te bieden voor de problemen. We zijn er ook van overtuigd dat dit maar een eerste stap is en dat er waarschijnlijk nog veel andere besprekingen gevoerd zullen moeten worden om dit puzzelstuk neer te leggen. Naast dit voorstel van decreet zijn er ook nog veel uitvoeringsbesluiten nodig om alles op zijn pootjes te laten vallen. Daar zal dus nog veel werk voor nodig zijn.

Mevrouw De Wachter alludeerde al op de berichten van de laatste dagen over de lange wachttijden. Er werd gesproken over acht à tien jaar dat men moet wachten vooraleer men een kind kan adopteren. Vanuit de sector komen er ook berichten over vier à vijf jaar. Op zich is de precieze termijn niet belangrijk, maar het is wel duidelijk dat die wachttijd te lang is. Met dit voorstel van decreet willen we daar iets aan doen.

Het effect, zo lazen we in de krant, is dat het aantal kandidaat-adoptieouders daalt of zelfs gehalveerd zou zijn. Als we kijken naar de lange wachtlijsten, mag dat op zich geen probleem vormen. We hebben tijdens de hoorzittingen immers ook gehoord dat het aantal kandidaat-geadopteerden sterk aan het dalen is, wat eigenlijk wel een goede evolutie is. De landen zien blijkbaar toch ook zelf steeds meer in dat het voor de kinderen zelf in vele gevallen beter is om in eerste instantie in het eigen land kansen te geven aan het kind, en pas in tweede instantie te gaan kijken naar een interlandelijke adoptie. Op zich mag dit dus geen probleem vormen.

Het voorstel van decreet pleit voor een realistisch instroombeheer. Dat is absoluut noodzakelijk. Ouders moeten veel sneller in de procedure weten waar ze aan toe zijn. Het aantal kinderen dat in de toekomst beschikbaar zal zijn voor adoptie, zal zeker en vast niet stijgen. Ouders moeten bij het begin van een adoptieprocedure weten waar ze aan toe zijn. Met de oprichting van een Vlaams Centrum voor Adoptie zetten we daartoe een eerste stap. Dat centrum, dat wordt opgericht binnen de schoot van Kind en Gezin, moet het gezicht en het uithangbord voor adoptie worden en moet werken aan het verhelpen van problemen.

Een eerste punt is, zoals al eerder aangehaald, het installeren van een realistisch instroombeheer. Dat zal nog verder moeten worden uitgewerkt via uitvoeringsbesluiten. Het debat daarover zal nog verder gevoerd moeten worden. Een andere belangrijke taak die wij toekennen aan het Vlaams Centrum voor Adoptie is de proactieve en ondersteunende rol die het moet spelen bij het voeren van kanaalonderzoeken, het openen en onderhouden van kanalen.

Momenteel worden de mogelijkheden inzake adoptie immers sterk beperkt omdat de expertise niet altijd aanwezig is om in verschillende landen aan kanaalonderzoek te doen met het oog op het openen van een kanaal. Via het geven van een advies, zal het Vlaams centrum voor adoptie het kanaalonderzoek in de toekomst kunnen faciliteren, waardoor de mogelijkheden voor adoptie in tot op heden onontgonnen gebieden beter benut kunnen worden.

Eveneens een belangrijke taak die door de collega's nog niet uitdrukkelijk is benadrukt, maar die ik toch wil vermelden, is dat dit Vlaams centrum voor adoptie een publieke loketfunctie moet hebben en ook een soort klachtendienst moet worden in heel het adoptiebeleid. Het is belangrijk dat alle betrokkenen in het adoptieproces weten waar ze terecht kunnen met vragen of klachten over adoptie. Dat moet ook laagdrempelig zijn. Het Vlaams centrum voor adoptie zal daar zeker moeten op inspelen.

In het voorstel van decreet worden nog een heel aantal andere taken opgesomd die het Vlaams centrum voor adoptie moet opnemen. Daar ga ik niet verder op in. Wel wil ik nog benadrukken dat het voorstel van decreet van de meerderheid alomvattend is. We hebben het niet enkel over dat Vlaams centrum voor adoptie, we hebben ook enorm veel aandacht besteed aan de andere aspecten van dit adoptiebeleid. Ik denk aan de oprichting van het steunpunt voor adoptie. De rol van de adoptiediensten wordt duidelijk omschreven, net als hoe het toezicht uitgeoefend moet worden. Ook de piste van zelfstandige adoptie is nog steeds opgenomen in dit voorstel van decreet.

Ik verwijs net als mevrouw De Wachter naar de hoorzittingen. Belangrijk voor de N-VA-fractie waren de opmerkingen over het inzagerecht voor geadopteerden. We hebben van de vereniging van geadopteerden gehoord dat het inzagerecht voor geadopteerden in de huidige wetgeving veel te beperkt is. Via een amendement bij dit voorstel van decreet willen wij ervoor zorgen dat het inzagerecht wordt uitgebreid. Vanaf de leeftijd van 12 jaar zullen kinderen bij het Vlaams centrum voor adoptie een aanvraag kunnen doen om inzage te krijgen in hun dossier. Dat is ook niet meer dan normaal. Het is een fundamenteel recht in het Kinderrechtenverdrag van de VN om inzage te krijgen in je afkomst en herkomst.

Beste collega's, dit voorstel van decreet is een zeer belangrijke stap voorwaarts. Het is een echt werkstuk vanuit de commissie. Dat is een goede zaak. Het is gegroeid van onderuit, we hebben de mensen gehoord en in de mate van het mogelijke met alle opmerkingen rekening gehouden. Daarom liggen er vandaag ook nog heel wat amendementen voor. De samenwerking bij het uitschrijven van dit decreet was zeer goed.

We vinden het ook belangrijk dat het parlement betrokken wordt bij de verdere uitvoering en naleving van dit decreet. Daarom zijn er twee zaken opgenomen in dit voorstel van decreet waarvan wij als parlementsleden zeker gebruik moeten maken. Het Vlaams centrum voor adoptie zal een jaarlijks activiteitenverslag moeten uitbrengen aan het Vlaams Parlement. Dat

biedt ons de mogelijkheid om te controleren of de pistes die wij nu hebben uitgeschreven daadwerkelijk worden uitgevoerd en waar nodig kunnen wij dan bijsturen. Een tweede essentieel punt is dat via uitvoeringsbesluiten nog heel wat zaken verder moeten worden uitgeschreven. De N-VA-fractie hoopt dat wij daaraan samen met de Vlaamse Regering kunnen meewerken.

Collega's, dit is een zeer belangrijk voorstel van decreet. Samen met de amendementen die door de meerderheid zijn ingevoerd, hebben we een mooi sluitstuk van heel het proces. Ik hoop dan ook dat iedereen zich erachter kan scharen. We zijn ervan overtuigd dat het voorstel van decreet een stap in de goede richting is en dat er een grondige verandering zal komen. Het belangrijkste is waarschijnlijk dat we het in samenspraak met de sector hebben opgesteld.

De voorzitter: Mevrouw Jans, worden er nog amendementen ingediend? Nee? Oké.

Mevrouw Van der Borgh heeft het woord.

Mevrouw Vera Van der Borgh: Voorzitter, ik wil u eerst bedanken voor de lekkere Limburgse vlaaien. Het heeft me gesmaakt.

Collega's, ik sluit me graag aan bij de dankwoorden van mevrouw Jans voor allen die aan dit voorstel van decreet hebben gewerkt. Ik kom hier naar voren en zal nog enige tijd van u in beslag nemen omdat het een belangrijk decreet is. In de commissie zijn er aangaande adoptie vele vragen gesteld, in de plenaire vergadering zijn er actuele vragen gesteld, in de pers is het veel aan bod gekomen. Dat bewijst dat het onze aandacht verdient.

Er zijn inderdaad heel wat gelijkenissen tussen beide voorstellen van decreet betreffende de interlandelijke adoptie, maar uiteraard ook enkele essentiële verschillen. Er is ook een lange voorgeschiedenis. Voorafgaand aan de inhoudelijke bespreking, wil ik die toch even kort geven omdat het relevant is om te weten wanneer we het debat over beide voorstellen van decreet voeren.

Collega Dehaene en anderen, eind vorige legislatuur werd een voorstel van decreet ingediend door collega Else De Wachter als hoofdiener namens sp.a en door mezelf namens Open Vld. Onze beide fracties wensten toen verregaande hervormingen door te voeren in de adoptiesector en in de beleidsvisie rond interlandelijke adoptie. Met het einde van de legislatuur in zicht, verdween het voorstel van tafel wegens tijdsgebrek in de werkzaamheden van deze commissie. Ten behoeve van collega's die blijkbaar vergeten hoe de manier van werken in elkaar zit: er is een hoofdiener die de trekker is en die schrijft en initiatief neemt om te vergaderen. Dat was ook toen zo. Open Vld heeft toen, samen met sp.a, telkenmale actief aan de vergaderingen deelgenomen. Bij het begin van de nieuwe legislatuur nam onze fractie opnieuw de draad op. Het voorstel van decreet werd opnieuw ingediend, deze keer namens Open Vld alleen. Collega Else De Wachter was toen nog niet terug in het parlement en kon dus onmogelijk worden gevraagd om het voorstel opnieuw mee in te dienen. Ik weet dat er kritiek is op het feit dat Open Vld alleen het identieke voorstel heeft ingediend, maar ik blijf erbij dat het voorliggende voorstel een goed voorstel was en blijft. Het gaat ook verder dan wat de meerderheid nu voorstelt.

Alleszins, in maart 2010 was het voorstel klaar voor behandeling in de commissie. Dat er nu pas, bijna twee jaar later, over wordt gestemd, is te betreuren. Het argument dat werd aangevoerd, was dat men het best kon wachten totdat de staten-generaal Adoptie achter de rug was en die begon in december 2009 en eindigde in mei 2010. Dat was aanvaardbaar en wij waren dan ook bereid om te wachten. Na de afronding van de staten-generaal klonk het dan echter dat we met de behandeling het best konden wachten totdat de minister met een eigen ontwerp naar het parlement zou komen. Een ontwerp dat op basis van de bevindingen uit de staten-generaal snel vorm zou krijgen. Het wachten op dat initiatief vanuit de Vlaamse Regering werd immers al snel meer wachten, nog wat wachten en nog meer wachten, om er uiteindelijk niet te komen, want we bespreken hier nu een voorstel dat uit het parlement zelf afkomstig is.

Uiteindelijk belandden we dus in het najaar 2011 bij de start van het huidige parlementaire werkjaar. We kozen er toen voor om ook de sector te horen. Die hoorzittingen hebben heel wat interessante bevindingen opgeleverd en soms zelfs voor enige commotie gezorgd binnen onze commissie.

Het is goed dat dit gebeurd is, maar uiteraard moeten nu knopen worden doorgehakt.

Dan kom ik terecht bij de inhoudelijke discussie. Ik wil me focussen op drie voor ons fundamentele punten die we met ons voorstel van decreet beogen. Een: adoptie als volwaardige zorgvorm gestalte geven en dit door een eigen verzelfstandigd agentschap op te richten, zijnde het Vlaams centrum voor adoptie, en adoptie dus niet langer onder te brengen binnen het agentschap Kind en Gezin. Mijnheer Dehaene, dat is niet omdat wij voorstander zouden zijn van nieuwe structuren en meer ambtenaren, maar omdat we vinden dat dit beleidsdomein in zijn geheel nood heeft aan een integrale en neutrale aanpak om een coherent en vereenvoudigd beleid te kunnen voeren. Door een reorganisatie en een herschikking van het personeel, hoeft dit niet meer te kosten. Dankzij het onafhankelijk statuut van dit agentschap zullen mensen zich volledig op adoptie kunnen focussen, wat een grote meerwaarde kan opleveren.

Twee: via dit onafhankelijk agentschap Vlaams centrum voor adoptie moet er werk worden gemaakt van een versterking van alle actoren en diensten betrokken bij interlandelijke adoptie, zoals de adoptiediensten, de diensten voor nazorg, de voorbereiding van de kandidaat-adoptanten. Dat impliceert voor ons ook een wetenschappelijk onderbouwde standaardisering en professionalisering van maatschappelijke onderzoeken door een gecentraliseerde dienst op te richten en onder te brengen in dat agentschap. Ook de nazorg kan daarom best in dat agentschap worden ondergebracht zodat zo veel mogelijk expertise gecentraliseerd kan worden gedeeld.

Drie: inzetten op het ondersteunen en stimuleren van interlandelijke adopties door de adoptiediensten sterker te ondersteunen en te begeleiden vanuit het Vlaams centrum voor adoptie, in het bijzonder voor wat betreft het onderzoeken en openen van nieuwe adoptiekanalen. Hierbij kan het niet de bedoeling zijn om de toegang tot of de instroom naar adoptie arbitrair in te perken of adopties zelfs te ontmoedigen. Kandidaat-adoptanten moeten via een verkenningronde vooraf heel duidelijk geïnformeerd worden over de procedures en termijnen, waarna ze uiteraard zelf het best kunnen oordelen of ze al dan niet een procedure aanvangen.

Daarnaast blijven er voor ons te veel vraagtekens over hoe men dat ‘realistisch instroombeheer’ zal organiseren. Ik kijk daar met enig wantrouwen tegenaan. Immers, in het voorstel van de meerderheid is dit instroombeheer cruciaal om het adoptiebeleid te doen slagen. Alleen staat er in dit voorstel van decreet geen enkele aanwijzing over hoe men dit gaat realiseren, behalve dan het ontradende aspect van de infosessies bij de aanvang van de procedure. Ik hoorde daarnet collega Lies Jans duidelijk stellen dat hier inderdaad nog enig debat over moet worden gevoerd vooraleer men kan overgaan tot uitvoeringsbesluiten.

Collega's, men moet zich er wel bewust van zijn dat adoptie een burgerlijk recht is, en dat het inperken daarvan door de Vlaamse overheid gewoonweg niet kan. Het stoort me dan ook mateloos dat ik de voorbije dagen in artikelen in de kranten moest lezen over het welles-nietesspelletje over de wachttijden van vier jaar of van acht tot tien jaar. Kind en Gezin komt nu naar buiten met nieuwe cijfers. De woordvoester van Kind en Gezin stelt dat men een nieuwe berekening heeft gemaakt over de wachttijden, na de mediaberichten over de zeer lange wachttijden van acht tot tien jaar. Daaruit blijkt dat dergelijke lange wachttijden zeer uitzonderlijk zouden zijn. Volgens Kind en Gezin bedraagt de gemiddelde wachttijd maar de helft van wat sommigen zeggen.

Ik vind dat Kind en Gezin zich op dat moment niet alleen mag beperken tot het rechtzetten van die cijfers, maar dat het ook zijn verantwoordelijkheid moet opnemen ten aanzien van de

voorbereidingscentra die trouwens ook erkend worden door Kind en Gezin. Mevrouw Pia Dejonckheere, de coördinator van één van de twee erkende voorbereidingscentra adoptie, gebruikt immers het schrikbeeld van wachttijden van acht tot tien jaar om kandidaat-adoptieouders als het ware te ontmoedigen om de procedure aan te vatten. Ik vind dat dit niet kan.

Ik citeer uit wat zij vertelde in een artikel in De Standaard, van begin deze week: “In mei konden we het niet meer aanzien, en heeft de sector via de media zelf bekendgemaakt dat kandidaat-adoptieouders acht tot tien jaar moeten wachten op een kind (...) Ik denk dat ouders daardoor afgeschrikt zijn. We zien in elk geval voor het eerst een spectaculaire daling van het aantal kandidaten. Dat is zeer goed nieuws.”

Ik verwacht dus van Kind en Gezin dat de organisatie in klare en duidelijke taal van de voorbereidingscentra eist dat cijfers van een wachttijd van acht tot tien jaar niet langer worden gebruikt, met de bedoeling kandidaat-adoptieouders af te schrikken. Wanneer Kind en Gezin dat toch niet zou doen, dan is het duidelijk dat dit onze stelling versterkt dat adoptie beter wordt weggehaald bij Kind en Gezin, aangezien de organisatie duidelijk geen blijk geeft van een positieve ingesteldheid ten aanzien van interlandelijke adoptie.

Er is zelfs meer. Volgende passage uit datzelfde artikel doet ons vrezen voor het ergste: “Wat Dejonckheere meer zorgen baart aan het decreet, is dat het bepaalt dat er proactief op zoek moet worden gegaan naar nieuwe kanalen. ‘Met andere woorden, naar meer kinderen’, zegt ze. ‘En dat is nu net wat we niet willen. Want adoptie is altijd kinderplicht geweest, een manier om kinderen die in hun eigen land niet opgevangen konden worden, een thuis te geven. En die betekenis heeft het nog altijd. Maar in de loop der jaren is adoptie gezinsvorming, geworden, een manier om mensen die geen kinderen kunnen krijgen, toch een kind te geven. En daar staan we niet achter. Het is goed om voor de kinderen te zorgen die in hun eigen land niet opgevangen kunnen worden, maar we moeten niet zelf het vliegtuig op om kinderen te gaan zoeken.’”

Ik zou daarover eerst en vooral willen zeggen dat we uiteraard weten dat het aantal voor adoptie beschikbaar gestelde kinderen mondiaal daalt en dat dit een goede zaak is, omdat dit bewijst dat steeds meer landen een oplossing voor deze kinderen in eigen land vinden. Maar het moet toch duidelijk zijn dat voor een groot aantal landen internationale adoptie van weeskinderen voorlopig nog altijd de enige oplossing is. Of durft men hier te stellen dat er geen landen in de wereld meer zijn waar kinderen nog op zoek zijn naar opvang in een warme thuis in hun eigen land? Gelooft men dat werkelijk?

Het komt er dus voor onze adoptiediensten en kandidaat-adoptieouders op aan deze kinderen te vinden en – uiteraard met respect voor het Verdrag van Den Haag – hiervoor nieuwe kanalen te zoeken en te activeren. Volgens ons is het op dat punt dat de Vlaamse overheid inspanningen moet leveren om alles sneller en doeltreffender te laten gaan verlopen, met een positieve ingesteldheid in plaats van een negatieve. Dan gaat het zowel over het sneller inspelen en daadwerkelijk ondersteunen van de onderzoeken die door de adoptiebureaus worden opgestart als over het valideren van kanalen die door inspanningen van vrije adoptanten als het ware worden ‘ontdekt’. Met andere woorden: er is nood aan een actief beleid dat nieuwe noden ontdekt en oplossingen aanbiedt. Pas als men daartoe alle inspanningen heeft gedaan, is het gepast om een instroombeleid te gaan voeren, eerder dan zoals nu, met een tekortschietend beleid, kandidaat-adoptanten af te schrikken met doemscenario’s van tien jaar wachttijd. Doemscenario’s die volgens Kind en Gezin blijkbaar niet kloppen.

Collega's, van uitzonderlijk belang bij de nazorg is het inzagerecht van geadopteerden in hun dossiers. Voor de dossiers die werden afgehandeld sinds het decreet van 15 juli 2005 in voege trad, is dat geen probleem, aangezien in dat decreet reeds de verplichting werd ingeschreven dat de adoptiebureaus een kopie van elk dossier moeten overmaken aan de adoptieambtenaar. Dit is echter wel een probleem voor de oudere dossiers, die dikwijls in het bezit zijn van

personen die vroeger aan adoptiebemiddeling hebben gedaan en geen of een gebrekkige inkijk in die dossiers verlenen. In de commissie hebben wij daarover zelfs verzoekschriften behandeld. In het decreet van 2005 is dan ook de verplichting opgenomen dat deze dossiers aan de adoptieambtenaar moesten worden overgemaakt, wat slechts zeer gedeeltelijk is gebeurd.

Deze verplichting wordt in het voorstel van de meerderheid niet meer opgenomen. Men neemt enkel de strafbepaling over, maar om iets strafbaar te maken, moet men het wel eerst verplichten. Ik betreur dan ook oprecht, collega's, dat de meerderheid dit amendement van ons niet heeft willen steunen, want daardoor blijven mensen die met oudere dossiers worden geconfronteerd, in de kou staan.

Voorzitter, collega's, de keuzes die wij voorstellen in ons voorstel van decreet zijn weliswaar radicaler, maar even gerechtvaardigd. Ik herhaal net als in de commissie dat in het voorstel van de meerderheid een aantal zaken terecht aangepakt en bijgestuurd worden, maar ik vind onze doelstellingen er toch niet of slechts in zwakkere mate terug. Er wordt geen eigen verzelfstandigd agentschap opgericht, men blijft binnen de koepel en dus binnen invloedssfeer van Kind en Gezin zitten.

Het voorstel is bovendien niet consequent: men plaatst de voorbereidings- en nazorgdiensten wel in een nieuw steunpunt adoptie, maar men blijft voor de maatschappelijke onderzoeken verder een beroep doen op de talrijke caw's waardoor kansen gemist worden op het vlak van eenduidigheid en eenvormigheid in de onderzoeken en van een verdere professionalisering van de diensten maatschappelijk onderzoek binnen de caw's – en laat net dat een punt van frustratie zijn bij heel wat kandidaat-adoptieouders.

We hebben nood aan een duidelijke omslag in visie en beleid rond interlandelijke adoptie. Ik denk dat ons voorstel van decreet daartoe de beste garanties biedt. In de commissie werd ons voorstel van decreet uiteraard weggestemd. Een aantal amendementen werd als gevolg van de hoorzittingen door ons ingediend, net zoals door de meerderheid. Vele waren gelijkaardig. Enkele amendementen werden overgehouden, maar voor ons gaat dit voorstel van decreet niet ver genoeg en vertrekt het vanuit een te enge en te defensieve visie. Om die reden zal onze fractie zich onthouden bij de stemming. (*Applaus bij Open Vld*)

De voorzitter: Mevrouw Dillen heeft het woord.

Mevrouw Marijke Dillen: Voorzitter, collega's, er is vandaag al heel veel gezegd. Ook ik zal bondig zijn, want dit dossier is tijdens de talrijke zittingen van de commissie, waaronder hoorzittingen, heel uitvoerig besproken.

Collega's, onze fractie zal het voorstel van decreet van de meerderheid steunen. De huidige regelgeving voor interlandelijke adoptie heeft inderdaad talrijke tekortkomingen op diverse gebieden, dat hebben veel sprekers voor mij reeds beklemtoond. In de commissie hebben we twee min of meer gelijklopende voorstellen, met heel veel overlappingsen, besproken. Naar aanleiding van de verschillende hoorzittingen heeft de commissie een aantal interessante suggesties en ideeën gekregen om de oorspronkelijk voorliggende voorstellen te amenderen, waarop de commissie gelukkig ook is ingegaan. Tussen haakjes moet ik ook zeggen dat vele van die suggesties en voorstellen ook aan bod zijn gekomen in de staten-generaal.

Collega's, dit is een belangrijk dossier. Beide voorstellen proberen de knelpunten in de geldende regelgeving, de structuren en de procedures weg te werken. Ik denk bijvoorbeeld aan de problematiek van de wachtlijsten, aan de knelpunten in het maatschappelijk onderzoek en aan de screening van alle kandidaat-adoptieouders. Ik wil er trouwens even voor waarschuwen dat een screening inderdaad belangrijk is en grondig moet gebeuren, maar dat men de lat toch ook niet te hoog mag leggen, want voor natuurlijke ouders gebeurt die screening ook niet.

Het huidige voorstel dat hier vandaag aan de basis ligt, heeft verschillende voordelen. Ik denk te mogen zeggen dat het een realistisch voorstel is, ook al is het absoluut niet volmaakt – en ik meen dat de indieners dat ook zullen erkennen. Er komt inderdaad een vereenvoudiging, een verbetering van de procedure. Mits de uitvoeringsbesluiten op een correcte wijze zullen worden ingevuld, denk ik dat een langetermijnvisie op interlandelijke adoptie hier toch een basis krijgt.

Ik wil enkele kritische bedenkingen formuleren. Het voorstel van decreet – dat is ook in de commissie aan bod gekomen – besteedt veel aandacht aan kinderen met speciale noden. Maar hier moeten we toch wel heel omzichtig mee omgaan. Gisteren nog waarschuwde de adoptiecoördinator, mevrouw Dejonckheere, voor de toenemende adopties van kinderen met een handicap. Ik citeer uit haar waarschuwing: “In Nederland is al de helft van de buitenlandse adopties een kind met zo’n special need. Ook in België zal het die kant opgaan. Ik vraag me af of de kandidaat-adoptieouders wel de draagkracht hebben om voor dergelijke kinderen te zorgen. Deze kinderen komen ook op de wachtlijsten bijzondere jeugdzorg, psychiatrie, MPI’s terecht en die wachtlijsten zijn al zo lang. Moeten we dergelijke adopties aanmoedigen?”

Het lijkt me belangrijk om hier heel omzichtig mee om te gaan.

Adoptie moet kinderen toekomstkansen geven. Talloze malen is in de commissie bevestigd dat het belang van het kind centraal moet staan. Ik ga daar 100 procent mee akkoord, laat dat duidelijk zijn. Veel kinderen op nog al te veel plaatsen in de wereld leven in mensonwaardig omstandigheden. Maar het mag zeker niet de bedoeling zijn om in deze landen steeds meer adoptiekanalen te openen. Voor deze kinderen is vaak betere en meer doeltreffende ontwikkelingshulp aangewezen waarbij de echte noden op het terrein worden aangepakt. Dat zal vaak meer in hun belang zijn.

Ook de federale overheid heeft in dit dossier een grote verantwoordelijkheid. Ik hoop dan ook dat daar de nodige initiatieven zullen worden genomen, met het oog op meer duidelijkheid en rechtszekerheid.

Wij zullen het voorstel van decreet steunen, wij zijn gematigd positief. We mogen het niet overroepen, want er blijven knelpunten en vraagtekens. We gaan zeker zeer strikt toezien op de invulling van de uitvoeringsbesluiten. Mevrouw De Wachter heeft de hoop geformuleerd dat de uitvoeringsbesluiten tegen eind 2012 klaar zouden zijn. Ik ben heel benieuwd. We zullen dat opvolgen. Het voorstel van decreet heeft verdiensten waarin wij ons kunnen vinden. We zullen het goedkeuren.

De voorzitter: De heer Vereeck heeft het woord.

De heer Lode Vereeck: Voorzitter, dames en heren, ook mijn fractie zal dit voorstel van decreet steunen, zij het dat ik me zal onthouden om twee redenen. Dit is volgens ons een voorstel van decreet dat heel veel stappen in de goede richting zet, maar waaraan nog knelpunten zitten. De vorige spreker haalde dat ook al aan.

Wij wijzen op de centrale rol die wordt toebedeeld aan Kind en Gezin, wij vinden dat deze taak beter zou worden vervuld door een gecentraliseerde onafhankelijke dienst. Ik wijs er nog op dat het voor ons niet helemaal duidelijk is hoe men tot een realistisch instroombeheer kan komen. Dat vraagt nog enige verduidelijking. Dat zijn de twee punten van verbetering en kritiek die ik nog naar voren wou brengen. Ik zal straks bij de stemming nog even naar deze interventie verwijzen.

Ik heb nog een bedenking. Artikel 35 van het Internationaal Verdrag inzake de Rechten van het Kind verbiedt kinderhandel. Iedereen met gezond verstand en ook maar één greintje menselijkheid en ethisch besef zal dat verbod steunen. Dat is de ethische en menselijke evidentie zelf. Maar we moeten beseffen dat een verbod altijd leidt tot zwarte markten, ook in deze sector. Er bestaat illegale handel in baby’s. Dat is een consequentie. Als we een verbod

invoeren, moeten we ook bereid zijn om die illegale handel te bestrijden. Dat is meer een federale materie.

Maar, collega's, een verbod invoeren op handel – en hier gaat het om een verbod op de overdracht van de eigendomsrechten, in dit geval de ouderschapsrechten – leidt steeds tot wachtlijsten. Dat is een economische wetmatigheid, of we dat nu leuk vinden of niet. Zodra een product gratis wordt aangeboden, zal er meer vraag dan aanbod zijn, zal er steeds meer behoefte zijn dan er uiteindelijk voorzieningen kunnen worden gecreëerd. Dus, collega's, moeten wij die wachttijden niet enkel en alleen als een probleem zien, maar ook als het logische gevolg van de ethische keuzes die wij hier vandaag hebben genomen.

Voorzitter, ik wou enkel deze kleine bedenking bij dit dossier maken.

De voorzitter: Mevrouw Vogels heeft het woord.

Mevrouw Mieke Vogels: Voorzitter, collega's, ik zal hier een iets andere stem laten horen. Ik wil motiveren waarom mijn fractie dit decreet niet zal goedkeuren.

Ik weet, als voormalig minister bevoegd voor adoptie, beter dan wie ook dat adoptie een zeer gevoelige materie is. Het gaat over mensen die hun kinderwens willen waarmaken langs de ene kant, en aan de andere kant over kinderen die niet in hun natuurlijke milieu kunnen opgroeien en die daar zelf niet voor hebben gekozen en die het recht hebben om te weten wat hun roots zijn. Adoptie gaat altijd over een moeilijk evenwicht tussen het recht van het kind en het recht op een kind. Dat is een heel emotionele en moeilijke spanning.

Collega's, dit voorstel van decreet is opgesteld omdat het aantal kandidaat-adoptieouders en het aantal kinderen dat werd aangeboden voor interlandelijke adoptie steeds verder uit elkaar groeien. Ik erger mij mateloos aan het cijfergevecht dat momenteel in de kranten wordt gevoerd. Is het nu acht jaar wachten of vier of vijf? Het doet er niet toe. De realiteit is dat er vorig jaar of twee jaar geleden, ik weet het niet meer precies, zeshonderd gezinnen van de jeugdrechter een attest kregen om een kind te kunnen adopteren, terwijl er in datzelfde jaar maar 120 kinderen ter beschikking waren voor adoptie. De procedure om dat attest te krijgen wordt steeds zwaarder. Mensen die de hele procedure hebben doorlopen, denken dat hun kinderwens waar zal worden. Daarom is dit een zeer gevoelig en zeer moeilijk punt.

De vorige spreker zei al dat de oorzaak hiervan de consequentie is van ethische keuzes die wij hebben gemaakt met het Haags Adoptieverdrag. Wij hebben dat allemaal goedgekeurd. Met dat verdrag hebben wij gezegd dat interlandelijke adoptie de laatste stap is. Kinderen moeten prioritair kunnen opgroeien in hun eigen natuurlijke milieu. Wij hebben in het verleden nogal wat kinderen geadopteerd uit landen als China en Chili, die het op dit moment economisch heel wat beter doen. Zij beantwoorden nu aan het Haags Adoptieverdrag en maken er nu een zaak van om te zeggen dat zij geen kinderen meer willen afstaan voor interlandelijke adoptie. Zij zeggen dat ze intern in hun land voldoende mensen hebben om kinderen die geadopteerd moeten worden, in hun natuurlijke context te laten opvangen. Dat is eigenlijk een goede zaak.

Collega's hebben hier verwezen naar de staten-generaal die er is geweest en naar de zeer interessante hoorzittingen. Ik heb daaruit drie zaken onthouden. Ten eerste: forceer geen nieuwe kanalen. Ga niet proactief op zoek. Er is opnieuw een vorm van kinderhandel aan het ontstaan. Nu zie je overal in de westerse wereld kanalen voor adoptie opdrogen. In de Verenigde Staten en Spanje, twee landen die heel actief nieuwe kanalen zoeken, zie je dat het aantal adopties de voorbije tien jaar met 44 procent is gedaald.

Op de internationale adoptiemarkt, die we eigenlijk niet zo zouden mogen noemen maar het is wel de realiteit, beslist een land dat, wanneer iemand een kind uit dat land wil adopteren, er in ruil subsidies moeten komen voor bepaalde projecten. Vroeger was er een een-op-eenrelatie en werd er geld betaald om een kind te adopteren. Nu worden er kinderen ter adoptie gegeven door een bepaald land op voorwaarde dat er projecten in dat land worden

gesteund. Er is zowel in de staten-generaal als tijdens de hoorzitting uitdrukkelijk gezegd dat het geen zin heeft dat een kleine regio als Vlaanderen meedoet aan dat soort van concurrentie, om ethische redenen – dit staat haaks op het Haags verdrag – en omdat daar geen budgetten voor zijn. Wij kunnen niet op tegen landen als de Verenigde Staten of Spanje die er momenteel helaas veel geld voor over hebben om projecten te steunen en toch kinderen ter adoptie naar hun land te halen.

Er is duidelijk gezegd, zowel tijdens de staten-generaal als tijdens de hoorzittingen om vanuit Vlaanderen op dit moment niet proactief op zoek te gaan. Wij mogen daar niet aan meedoen.

Tijdens de staten-generaal en tijdens de hoorzitting heeft men ons erop gewezen dat het goed zou zijn om een soort van instroombeheer te hebben. Het heeft geen zin om tijdens een bepaald jaar 600 mensen heel de procedure te laten doorlopen als men weet dat er toch maar 100 kinderen voor adoptie beschikbaar zijn. Het zou dus beter zijn een beperkt aantal mensen toe te laten om heel die procedure te doorlopen zodat er aan het einde van die procedure een grotere zekerheid is dat de kinderwens zal worden ingevuld.

Er is tijdens die hoorzittingen ook veel aandacht geweest voor het toenemend aantal ‘special needs’-kinderen. Dat betekent dat landen zeggen dat zij intern het grootste aantal kinderen die voor adoptie in aanmerking komen, kunnen opvangen. Voor interlandelijke adoptie willen zij echter een aantal kinderen ter adoptie stellen die een bepaalde handicap hebben, oudere kinderen met een psychisch trauma, kinderen met een mentale handicap enzovoort. Het is schrijnend om te zien dat ouders hier na vele jaren wachten beslissen om dan toch voor zo’n ‘special needs’-kind te gaan. We moeten ons durven afvragen of dat de bedoeling is. We weten dat er in dit land lange wachtlijsten zijn voor gehandicapten om in een voorziening terecht te komen. We weten ook dat ouders op een emotionele manier beslissen om zo’n ‘special needs’-kind op te vangen.

Dit voorstel van decreet gaat op geen van al die zaken in. Ik ben het helemaal eens met Pia Dejonckheere, in tegenstelling tot mevrouw Van der Borght, wanneer zij zegt dat het heel erg is dat in dit voorstel van decreet staat dat er proactief op zoek gegaan moet worden naar nieuwe adoptiekanalen. Ik vind dat fout. Ik ben het totaal niet eens met wat bijvoorbeeld mevrouw Van der Borght zegt, namelijk dat het onaanvaardbaar is dat er nog lange wachtlijsten zijn en een gebrekkige regeling, terwijl er wereldwijd toch een grote behoefte is om kinderen die een warme thuis zoeken op te vangen. Mevrouw Van der Borght, het Haags verdrag bepaalt precies het tegenovergestelde. Er zijn overal ter wereld kinderen die wachten op een warme thuis, zelfs hier in Vlaanderen, Wallonië en Brussel. Het Haags verdrag heeft het daar echter niet over. Het Haags verdrag heeft het over de vraag wat het beste is voor een kind op een bepaald moment. En dan komt die interlandelijke adoptie op de laatste plaats. Op dit moment, helemaal in de geest van het Haags verdrag, zijn er helaas steeds minder adoptiekanalen beschikbaar.

De mensen van Het Klein Mirakel, een van de adoptieorganisaties, stelden tijdens de hoorzitting dat ze twee landen van herkomst hadden, Kazachstan en Polen. Kazachstan is ondertussen weggevallen. Alleen Polen blijft nog over. De kans is groot dat ook Polen morgen verklaart de kinderen die voor adoptie in aanmerking komen, wel intern te zullen opvangen. Ik ben het totaal niet eens met het voorstel van decreet, dat uitdrukkelijk voorschrijft proactief op zoek te gaan naar nieuwe adoptiekanalen, en dat bovendien verbindt aan een adoptieambtenaar, die daarover verslag moet uitbrengen en dreigt te worden afgerekend op het al dan niet aanbrengen van nieuwe adoptiekanalen.

De voorzitter: Mevrouw Vogels, mag ik u even onderbreken? Mevrouw Van der Borght en mevrouw Rombouts willen tussenkomen. Ik geef eerst het woord aan mevrouw Van der Borght. Zij werd immers met naam en toenaam genoemd. Mevrouw Rombouts, maak u niet ongerust.

Mevrouw Vera Van der Borgh: Mevrouw Vogels, u hebt zich twee keer heel expliciet tot mij gericht. Dit is misschien een van de weinige keren dat we niet dezelfde mening hebben wat welzijn betreft. Wat heb ik willen bedoelen met dat proactief zoeken? Vandaag zijn er nog heel veel kandidaat-adoptieouders. Ik denk niet dat het in landen als Bolivia, El Salvador, Ghana, Mongolië, Namibië, Nicaragua, Panama en Sri Lanka nu economisch heel goed gaat. Ik kan me niet voorstellen dat daar geen kinderen meer zouden zijn die kunnen geholpen worden met een goede, warme thuis hier in Vlaanderen. Dat wou ik zeggen. Er zijn nog heel veel kanalen die wij niet aanboren en die buurlanden van ons, zoals Nederland, wel gebruiken. Ik kan nog heel wat landen opnoemen. Ook in Zuid-Afrika zijn er nog. Ik wil maar bewijzen dat er nog wel veel landen zijn waar een grote vraag en nood bestaat voor die kinderen.

De voorzitter: Mevrouw Vogels, wilt u nu al reageren op de woorden van mevrouw Van der Borgh?

Mevrouw Mieke Vogels: Neen, voorzitter, ik zal eerst nog even luisteren naar de andere leden die het woord gevraagd hebben.

De voorzitter: Dan geef ik nu het woord aan mevrouw Rombouts, en daarna aan mevrouw De Wachter.

Mevrouw Tinne Rombouts: Voorzitter, ik wil reageren, want ondertussen heb ik mijn blaadje volgeschreven met een aantal reacties.

Mevrouw Vogels, u begint uw betoog door te stellen dat u heel goed weet waarover u het hebt, aangezien u ook minister van Welzijn bent geweest. Na heel uw uiteenzetting begin ik misschien enigszins te begrijpen waarom u geen minister bent gebleven. (*Rumoer*)

Mevrouw Mieke Vogels: De tijd dat u minister zult worden ... Als u zo doorgaat, zal dat een tijdje duren, denk ik.

Mevrouw Tinne Rombouts: Ik alludeer daar ook niet op. Dat is misschien een verschil.

Ik wil u twee vragen stellen. U wijst erop dat er vroeger adopties uit China gebeurden, terwijl daar vandaag zelfopvang kan zijn. De heer Vereeck heeft er ook naar verwezen. We onderschrijven heel duidelijk dat er geen mensenhandel mag zijn. We gaan zelfs verder: we hebben het Haags verdrag van het kind onderschreven.

Zegt u nu dat er eigenlijk helemaal nooit interlandelijke adoptie met China had mogen plaatsvinden? Zegt u dat die dossiers uit het verleden dan eigenlijk geen goede dossiers waren, dat dit eigenlijk beter niet had plaatsgevonden?

Dan kom ik tot mijn tweede vraag. Zou het kunnen dat interlandelijke adoptie niet net bijdraagt tot een ruimere verspreiding van het Haags verdrag, tot het sensibiliseren van de landen van herkomst, zodat ze weten dat dit verdrag belangrijk is en dat ze meer moeten werken aan opvang in het eigen land?

Ik wil ook nog een derde punt aanhalen. U stelt dat in de hoorzittingen en de staten-generaal is gesteld dat het geen zin heeft om aan proactief kanaalonderzoek te doen. Ter zake zijn inderdaad een aantal elementen naar voren geschoven, maar anderen hebben dan weer gesteld dat proactief kanaalonderzoek wel degelijk kan bijdragen tot een goed adoptiebeleid.

Belangrijk is de vraag wat we verstaan onder dat proactief kanaalonderzoek. Er zijn mensen die stellen dat proactief kanaalonderzoek enigszins naar mensenhandel ruikt, dat we alleen maar op zoek gaan naar meer kindjes omdat we alleen maar kinderwensen willen invullen, en dat allemaal niet in het belang van het kind.

Volgens mij bedoelen we dat met het huidige decreet niet. Het huidige decreet vertrekt immers heel duidelijk vanuit het kind.

We onderschrijven het Haags Adoptieverdrag. Dit betekent dat het belang van het kind duidelijk wordt vooropgesteld. Dit betekent echter niet dat er geen kinderwens moet zijn. Dat lijkt me inherent verbonden aan goede adoptieouders.

Het proactief kanaalonderzoek is duidelijk zoeken in landen waar kinderen niet de nodige ontwikkelingskansen en gelijke kansen krijgen om een goed leven en een goede ontwikkeling te kennen. Zoals hier al is aangehaald, bestaan die landen. Indien dit niet het geval zou zijn, zouden we hier eigenlijk vertellen dat alle landen die een interlandelijke adoptie kennen, de wetgeving en de verdragen eigenlijk met de voeten treden.

We stellen vast dat de interlandelijke adoptie in andere Europese landen bestaat. Ik vraag me af waarom onze kandidaat-adoptieouders niet even capabel zouden zijn en niet dezelfde mogelijkheden zouden hebben om die kinderen goed op te vangen als in die andere Europese landen.

Daarom wordt die vraag net gesteld. We zoeken inderdaad landen waar effectief nog kindernoden zijn. We willen die kinderen de juiste ontwikkelingskansen bieden. Dat staat in het voorstel van decreet.

Een laatste punt betreft uw verhaal rond special needs. Niemand ontkent dat er een mondiale terugval is wat betreft het aantal adoptabele kinderen. De grootste noden in de kinderopvang situeren zich specifiek dan nog eens bij de kinderen met bijkomende noden. Mevrouw Vogels, u stelt dat Vlaanderen uitgebreide wachtlijsten heeft. Met het Vlaams beleid, met onze ontwikkeling, kunnen we die kinderen een aantal bijkomende kansen bieden die ze, spijtig genoeg, in andere landen nog niet aan hun kinderen kunnen bieden. We kunnen daar effectief een oplossing voor bieden.

U heeft terecht aangehaald dat de ouders aan wie een kind met special needs wordt toegewezen, goed moeten worden ingelicht en voorbereid. Ze moeten op een goede manier kunnen afwegen of zij en hun omgeving die last kunnen dragen. De stelling dat we in de gehandicaptenzorg eigenlijk al voldoende wachtlijsten voor onze eigen mensen hebben, ruikt een beetje naar 'eigen volk eerst'. (*Opmerkingen van mevrouw Mieke Vogels*)

Mevrouw Else De Wachter: We zijn allemaal wat emotioneler bij dit dossier betrokken. Daarnet hebben twee fracties verklaard dat ze zich zullen onthouden of het voorstel van decreet niet zullen goedkeuren. Dit heeft mij enkel duidelijker gemaakt hoe belangrijk dit decreet eigenlijk is.

Mevrouw Vogels heeft verklaard dat bepaalde zaken, zoals het instroombeheer, in het voorstel van decreet niet aan bod komen. Volgens mij is dit nog nooit zo duidelijk geweest. Dit staat in het voorstel van decreet. Een paar andere fracties willen het voorstel van decreet ondersteunen, maar hebben een paar kritische bedenkingen. Dat is hun goed recht. Hieruit blijkt net hoe belangrijk het instroombeheer is.

Ik wil duidelijk stellen dat geen enkel kandidaat-adoptiegezin vindt dat we nu exact moeten kunnen zeggen hoe lang de hele procedure zal duren. Het is veel belangrijker dat we gezinnen een duidelijk perspectief kunnen bieden. Ik heb het nadrukkelijk over gezinnen. Vaak zijn er immers al andere kinderen in een gezin aanwezig. Het instroombeheer maakt het mogelijk dat perspectief te bieden.

De kinderen met special needs vormen een belangrijk element van het hele dossier. We hebben dit punt uitdrukkelijk in het voorstel van decreet opgenomen. Er staat duidelijk dat veel meer aandacht aan die kinderen moet worden besteed en wat dit precies inhoudt. Het gaat dan onder meer om de draagkracht in een gezin. Dit punt komt aan bod tijdens het maatschappelijk onderzoek. We willen dit nog verder uitbouwen. Dit moet ook tijdens de voorbereiding en de verkenning aan bod komen.

Mevrouw Van der Borghth heeft een aantal elementen aangehaald die volgens mij heel duidelijk in het voorstel van decreet staan vermeld. Volgens haar is de informatiesessie zeer

belangrijk. Volgens ons is dit cruciaal. We gaan zelfs nog verder. We stellen dat op voorhand eventueel een verkenningssessie kan plaatsvinden. De diensten krijgen dan de vraag wat de stand van zaken is. Dit kan in het maatschappelijk verslag worden opgenomen. We gaan dus een stapje verder.

Alvorens de procedure van start kan gaan, moet een voorbereiding worden gevolgd. Dit moet het gezin in staat stellen te beslissen of het echt voor een adoptie wil gaan, de adoptie nog even wil uitstellen of een andere keuze wil maken. Ik vind het belangrijk om dat hier toch even te stellen.

De laatste dagen zijn er in de pers inderdaad heel wat zaken verschenen rond de mogelijke wachttijden. Dit verschilt ook heel sterk van dossier tot dossier. Dat hangt met heel veel aspecten samen.

Het is hier al aangegeven: daar kun je nu geen expliciete gemiddelde tijd op zetten. Het bewijst alleen hoe belangrijk het is om van in het begin duidelijkheid te geven via instroombeheer en informatie. Daarom is dit voorstel van decreet ook zo cruciaal.

Mevrouw Mieke Vogels: Natuurlijk heeft het Verdrag van Den Haag een enorme invloed gehad, dat heb ik ook gezegd. Dat is ook de reden waarom er nu minder kinderen ter adoptie worden aangeboden. Dat is omdat landen er een zaak van maken dat verdrag toe te passen en ervoor zorgen dat hun kinderen ter adoptie kunnen worden opgegeven in hun eigen land. Natuurlijk is dat een gevolg van het Verdrag van Den Haag. Het is ook goed dat dat gevolg er is.

Ik heb onthouden uit de staten-generaal en de hoorzittingen dat mensen zeggen op te passen met een proactief beleid. Ik hoor u hier wel zeggen dat u daarmee dit en dat bedoelt, maar ik lees dat niet in het voorstel van decreet. In de verslagen van de werkzaamheden van de commissie is absoluut niet duidelijk gedefinieerd wat men onder een proactief beleid verstaat, wat men verwacht van de adoptieambtenaar in de komende periode inzake het aanboren van nieuwe kanalen. Ik blijf daar op mijn honger zitten.

Natuurlijk staat het instroombeheer in het voorstel van decreet, mevrouw De Wachter. Tijdens de hoorzitting zijn er heel wat kritische vragen gesteld over het instroombeheer. Men is het ermee eens, maar het is niet zo simpel. Wat doe je bijvoorbeeld met zelfstandige kandidaat-adoptieouders? Moeten die achteraan de rij aanschuiven of mogen ze voorsteken? Wat doe je met holebi kandidaat-adoptieouders? We weten goed dat er nu geen kanaal is waar holebi kandidaat-adoptieouders gebruik van kunnen maken. Moeten ze mee aanschuiven? Dat blijft een open vraag. Wat met koppels waarvan één partner een andere nationaliteit heeft? Al die vragen kwamen aan bod tijdens de hoorzittingen en de commissie gaf daar geen antwoord op. Men zegt dat dat uitvoeringsbesluiten zijn. Dan komt men hier zeggen dat men die van nabij wil volgen. Als een wetgever een wet maakt, verwacht ik dat dergelijke zaken worden uitgediscussieerd, dat ze mee in het verslag staan, zodat de minister die de wet moet uitvoeren, handvaten heeft om te weten wat het parlement precies wil.

Hier staat: instroombeheer, punt. Er staat: proactiviteit. Maar er staat niets meer in.

De heer Tom Dehaene: Ik probeer aandachtig te luisteren naar mevrouw Vogels, maar als ze overdrijft, kan ik me echt niet inhouden.

Mevrouw Vogels, de staten-generaal heeft bijna unaniem gevraagd naar een decretale basis om een instroombeheer te doen. U zegt dat we dat allemaal moeten regelen in het voorstel van decreet. Dat doe je toch niet. Dat zijn toch uitvoeringsbesluiten omdat ze kunnen wijzigen. Als u verwijst naar de discussie van de laatste dagen, dan is dat goed. U bevestigt alleen maar dat we dat niet in het voorstel van decreet mogen zetten en dat het kan wijzigen, naargelang van de evolutie. Meer kanalen, meer kindjes: oké, dan kunnen er meer mensen instromen. Het enige wat we doen in dit voorstel van decreet is wat de staten-generaal duidelijk vroeg. We creëren een decretale basis om aan instroombeheer te doen, zodat we de

adoptiegezinnen duidelijk kunnen maken dat als er te veel is, ze niet moeten beginnen omdat ze veel te lang in de onzekerheid zullen zitten.

Mevrouw Vera Van der Borgh: Mijnheer Dehaene, daar gaat het nu net om: de vaagheid van de omschrijving hoe jullie juist instroombeheer gaan aanpakken. Ik vraag niet om dit in het decreet van a tot z uitvoerig te omschrijven. Dat zal komen in de uitvoeringsbesluiten, maar er was duidelijk de vraag onder andere in de commissie om toch enige verduidelijking te geven van hoe jullie dat nu zien.

De heer Tom Dehaene: Ik heb het in mijn uiteenzetting gedaan.

Mevrouw Vera Van der Borgh: Neen, ik heb heel goed geluisterd en u hebt niet gezegd hoe u dat gaat doen.

Als jullie als initiatiefnemers dergelijke zaken schrijven in een voorstel van decreet, kan ik niet anders dan veronderstellen dat jullie ook van gedachten hebben gewisseld over hoe jullie dat zien. Als u vandaag zegt dat we dat wel zullen zien in de uitvoeringsbesluiten, wil dat zeggen dat u er totaal geen zicht op hebt. Ik vind dat getuigen van weinig verantwoordelijkheidsgevoel.

De heer Tom Dehaene: Ik heb in mijn betoog duidelijk gezegd dat we gaan kijken naar de adopties die er de voorbije jaren zijn geweest. Als je honderd adopties hebt, moet je geen duizend adoptieouders laten starten.

Mevrouw Vera Van der Borgh: En dat is uw uitleg van hoe u dat gaat aanpakken?

De heer Tom Dehaene: Ik kan u vandaag geen exacte formule geven, mevrouw Van der Borgh. Maar wij hebben duidelijk gezegd: kijk naar de voorbije jaren, en op basis daarvan kan men bepalen hoeveel ouders er kunnen beginnen.

Mevrouw Mieke Vogels: Mijnheer Dehaene, ik heb nooit gezegd dat u al die details in uw voorstel van decreet moet schrijven, maar als u de pretentie hebt om als parlementslid een voorstel van decreet te maken waarvan u zelf zegt dat het grenzen verlegt en historisch is, verwacht ik dat daar een zekere visie achter zit en dat u precies zegt wat instroombeheer en proactief kanaalonderzoek voor u betekenen.

Dat moet niet in het voorstel van decreet staan, maar wel in het verslag. Er is zoiets als de geest en de letter van de wet. Hier heb je alleen de letter van de wet. De rest wordt allemaal overgelaten aan de uitvoering.

Voorzitter, collega's, ik blijf echt op mijn honger met dit voorstel van decreet. Wat overblijft, is het eigenlijke structuurdecreet. Maar ook daar is nog niet veel duidelijkheid over. Men wil alles in één adoptiedienst onderbrengen binnen Kind en Gezin, maar er is nog geen duidelijkheid over de precieze positie van de diensten die nu het maatschappelijk onderzoek doen en bij de caw's zitten. Ook daar heeft de decreetgever geen duidelijke visie over gemaakt.

Dan is er het steunpunt adoptie, een zoveelste steunpunt dat elk jaar een verslag zal maken, nog maar eens een verslag. Dit is weer een zoveelste structuurdecreet dat ten gronde eigenlijk weinig of niets zal oplossen. Wat men wel doet, is aan de kandidaat-adoptieouder de indruk geven dat het in de toekomst beter zal worden en dat er minder wachtlijsten zullen zijn. Ik heb daar de tools niet voor gevonden in dit voorstel van decreet, integendeel. Ik had minstens verwacht dat, als we dan toch zo'n grondig debat voeren over interlandelijke adoptie, we de ramen en de deuren zouden hebben opengegooid en eens gekeken zouden hebben naar bijvoorbeeld Groot-Brittannië.

De heer Tom Dehaene: En de staten-generaal, wat is dat dan?

Mevrouw Mieke Vogels: In Groot-Brittannië, mijnheer Dehaene, is er een totaal ander systeem van pleegzorg, waar pleegouders heel andere rechten hebben en kinderen veel sneller voor adoptie worden vrijgegeven. Er zijn destijds daarvoor in de Kamer van

Volksvertegenwoordigers wetsvoorstellen ingediend. Ik denk dat je alleen in die richting oplossingen zult vinden in de toekomst. Ik hoop dat ik uitdrukkelijk en uitvoerig heb geïllustreerd waarom wij dit voorstel van decreet niet zullen goedkeuren. (*Opmerkingen. Rumoer*)

De voorzitter: Heel kort, alstublieft. Ik denk dat uw band helemaal uitgerafeld is. Heel kort, alstublieft.

De heer Tom Dehaene: Heel kort. Mevrouw Vogels verwijt ons dat we de deuren en de ramen niet hebben opengezet. Neen, mevrouw Vogels, we hebben inderdaad niet alleen de deuren en de ramen opengezet, we hebben ook het dak eraf gehaald. We hebben een staten-generaal georganiseerd waar iedereen zijn zegje heeft gedaan, waar naar het buitenland is gekeken en zo meer. Zeggen dat we niet ruimdenkend zijn geweest, vind ik van het laagste dat ik vandaag al gehoord heb.

Mevrouw Tinne Rombouts: Voorzitter, u hebt mij daarstraks niet het woord gegeven toen ik het gevraagd heb. (*Rumoer*)

De voorzitter: Mevrouw Rombouts, u hebt verschillende keren het woord gehad. Op een bepaald moment oordeel ik dat er genoeg gedebatteerd is. Ga uw gang.

Mevrouw Tinne Rombouts: Dank u wel. Voorzitter, ik heb een vraag mogen stellen aan mevrouw Vogels, maar ik heb op het moment dat zij antwoord gaf al het teken gegeven dat ze mijn vraag blijkbaar niet begrepen had en dat ik daar opnieuw op wenste te reageren.

Bij dezen wil ik mijn vraag opnieuw stellen, mevrouw Vogels. (*Rumoer*).

Mijn vraag ging er niet over of het Haagse verdrag niet heeft bijgedragen tot minder kanalen. De vraag was of het interlandelijke adoptiebeleid ook niet zou bijdragen aan de sensibilisering van landen om inderdaad meer aandacht te hebben om hun kinderen in hun eigen land op te vangen.

U verwees naar Kazachstan, dat niet meer open is. (*Rumoer*)

Het is toch wel belangrijk om te onderstrepen dat Kazachstan zelf in een procedure bezig is om zich conform te verklaren met het Haags verdrag. Er zijn effectief nog landen waar er noden zijn. We moeten in dat interlandelijke adoptiebeleid kunnen geloven en daarop verder bouwen. Dat is wat het voorstel van decreet vandaag doet.

De voorzitter: Vraagt nog iemand het woord? (*Neen*)

De algemene bespreking is gesloten.

Artikelsgewijze bespreking

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is de artikelsgewijze bespreking van het voorstel van decreet van mevrouw Else De Wachter, de heer Tom Dehaene, mevrouw Lies Jans, de heer John Crombez en de dames Vera Jans, Helga Stevens en Tinne Rombouts houdende regeling van de interlandelijke adoptie van kinderen.

De door de commissie aangenomen tekst wordt als basis voor de bespreking genomen. (Zie *Parl. St. VI. Parl. 2010-11, nr. 1168/4*)

– *De artikelen 1 tot en met 30 worden zonder opmerkingen aangenomen.*

De artikelsgewijze bespreking is gesloten.

We zullen straks de hoofdelijke stemming over het voorstel van decreet houden.

■

VOORSTEL VAN RESOLUTIE van de heren Peter Reekmans en Ivan Sabbe betreffende het verminderen van de lonen van de Vlaamse ministers – 1422 (2011-2012) – Nr. 1

Voorstel tot spoedbehandeling

De voorzitter: Dames en heren, vanmiddag heeft de heer Peter Reekmans bij motie van orde een voorstel tot spoedbehandeling gedaan van het voorstel van resolutie van de heren Peter Reekmans en Ivan Sabbe betreffende het verminderen van de lonen van de Vlaamse ministers.

De heer Reekmans heeft het woord.

De heer Peter Reekmans: Voorzitter, toen we dit weekend het voorstel van resolutie opstelden, was het niet de bedoeling om de spoedbehandeling te vragen, maar de drie meerderheidspartijen hebben er zelf voor gezorgd dat we dat wel doen. De minister-president verklaarde dat de ministers misschien 5 procent moeten besparen. Enkele uren later reageerde sp.a-vice-minister-president Lieten dat ze dat nog moesten bekijken. Daarop volgde het stilzwijgen van de N-VA, die federaal in het weekend wel heel fel getoeterd heeft, maar op het Vlaamse vlak niet handelt.

De drie meerderheidspartijen zeggen iets anders: de ene is heel stil en de andere twee spreken elkaar tegen. Voorzitter, het parlement moet daarom bij spoedbehandeling deze gevoelige materie overnemen. Blijkbaar geraakt de regering er niet uit en kan het parlement hierover het best het debat aangaan.

De voorzitter: Vraagt nog iemand het woord? (*Neen*)

Dan stemmen wij bij zitten en opstaan over het voorstel tot spoedbehandeling.

De volksvertegenwoordigers die het voorstel wensen aan te nemen, wordt verzocht op te staan.

De tegenproef.

Het voorstel tot spoedbehandeling is niet aangenomen. Derhalve blijft het voorstel van resolutie van de heren Peter Reekmans en Ivan Sabbe betreffende het verminderen van de lonen van de Vlaamse ministers naar de Commissie voor Bestuurszaken, Binnenlands Bestuur, Decreetsevaluatie, Inburgering en Toerisme verwezen.

De heer Van Mechelen heeft het woord.

De heer Dirk Van Mechelen: Ik heb een stemafpraak met de heer Van den Heuvel.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

■

VOORSTEL VAN RESOLUTIE van de heren Lode Vereeck, Ludwig Caluwé, Bart Van Malderen, Kris Van Dijck, Sas van Rouveroj en Filip Watteuw betreffende het remuneratiebeleid van en de vertegenwoordiging in financiële instellingen die gesteund worden door de Vlaamse overheid – 1424 (2011-2012) – Nr. 1

Voorstel tot spoedbehandeling

De voorzitter: Dames en heren, vanmiddag heeft de heer Lode Vereeck bij motie van orde een voorstel tot spoedbehandeling gedaan van het voorstel van resolutie van de heren Lode Vereeck, Ludwig Caluwé, Bart Van Malderen, Kris Van Dijck, Sas van Rouveroj en Filip Watteuw betreffende het remuneratiebeleid van en de vertegenwoordiging in financiële instellingen die gesteund worden door de Vlaamse overheid.

De heer Vereeck heeft het woord.

De heer Lode Vereeck: Voorzitter, de recente gebeurtenissen in de actualiteit tonen duidelijk aan waarom dit bij hoogdringendheid moet worden besproken.

De voorzitter: Vraagt nog iemand het woord? (*Neen*)

Is het parlement het eens met dat voorstel tot spoedbehandeling? (*Instemming*)

Dan stel ik voor dat het voorstel van resolutie van de heren Lode Vereeck, Ludwig Caluwé, Bart Van Malderen, Kris Van Dijck, Sas van Rouveroj en Filip Watteeuw betreffende het remuneratiebeleid van en de vertegenwoordiging in financiële instellingen die gesteund worden door de Vlaamse overheid onmiddellijk wordt behandeld.

Is het parlement het daarmee eens? (*Instemming*)

Het incident is gesloten.

Bespreking

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is het voorstel van resolutie van de heren Lode Vereeck, Ludwig Caluwé, Bart Van Malderen, Kris Van Dijck, Sas van Rouveroj en Filip Watteeuw betreffende het remuneratiebeleid van en de vertegenwoordiging in financiële instellingen die gesteund worden door de Vlaamse overheid.

De bespreking is geopend.

De heer Vereeck heeft het woord.

De heer Lode Vereeck: Er was een voorstel van resolutie in dit Vlaams Parlement dat unaniem is goedgekeurd met betrekking tot het beperken van zogenaamde, ik citeer, “buitensporige bonussen” bij de financiële instellingen die genieten van overheidssteun.

Blijkbaar is dat signaal vanuit het Vlaams Parlement echter niet overgekomen bij bepaalde bestuurders van bepaalde financiële instellingen die Vlaamse overheidssteun genieten. Daarom dienen we een nieuw voorstel van resolutie in, waarbij de passus over “buitensporige bonussen” vervangen wordt door “geen bonussen”. Er is ook aan toegevoegd dat de Vlaamse Regering voortaan moet beschikken over een niet-uitvoerende bestuurder in de financiële instellingen waar ze financiële steun aan verleent.

De voorzitter: De heer Tack heeft het woord.

De heer Erik Tack: Onze fractie kan zich vinden in het voorstel van resolutie. Ik betreur wel dat onze fractie niet is betrokken bij de bespreking. Zes partijen dienen het voorstel in, wij niet. Dat vind ik bijzonder jammer.

De voorzitter: De heer Penris heeft het woord.

De heer Jan Penris: Ik heb een vraag aan de indieners. In het tweede lid vraagt u: “rekening houdend met de kwaliteit van de uitvoering van het herstelplan”. Wat is ‘het’ herstelplan en wat is ‘de’ kwaliteit ervan?

De heer Lode Vereeck: Onder het herstelplan wordt enerzijds het terug op orde zetten van de financiële instelling verstaan, maar anderzijds gaat het natuurlijk vooral over het aflossingsplan in het bijzonder. Het moet duidelijk zijn dat naarmate een financiële instelling op een geloofwaardige en een vergevorderde manier rondgeraakt met de uitvoering van dat plan, er naar het einde toe al terug sprake kan zijn, wat ons betreft, van een variabele verloning. Met een variabele verloning is er op zich niks mis. Het wordt in heel veel firma’s als een treffelijk en prestatiegedreven verloningsinstrument gebruikt. Er is niets mis mee, maar wel op het moment dat er gebruik wordt gemaakt van belastingsgeld.

We moeten er ook over waken dat deze instellingen een beroep kunnen doen op de beste krachten en bankiers die voorhanden zijn op deze krappe markt van financiële talenten.

Daarom moeten er in de laatste fases van het herstelplan mogelijkheden worden geboden om weer over te gaan naar variabele verloning.

De heer Jan Penris: Voorzitter, ik ben al lang pleitbezorger van goed wetgevend werk. Ik stel vast dat de haast en de spoed waarmee sommige stukken hier worden afgeleverd, niet van die aard zijn om goed wetgevend werk af te scheiden.

Men heeft het hier over financiële instellingen, een meervoud, en één herstelplan, dat dan blijkbaar een afbetalingsplan is. Dit is geen goed juridisch werk.

De indiener doet een poging tot verduidelijking, maar noch taalkundig, noch juridisch, zie ik het nut in van die zinsnede “rekening houdend met de kwaliteit van het herstelplan”.

Voorzitter, als de indieners het met mij eens zijn, zou ik durven suggereren dat ze taalkundig een kleine aanpassing doen of voorstellen om die laatste zinsnede weg te laten. Zoals het er nu staat, is het juridische onzin.

De heer Lode Vereeck: Mijnheer Penris, voor alle duidelijkheid: een resolutie is geen wetgevend werk, maar is aanbevelend.

Voor de rest heb ik er geen commentaar bij.

De voorzitter: Vraagt nog iemand het woord? *(Neen)*

De bespreking is gesloten.

We zullen straks de hoofdelijke stemming over het voorstel van resolutie houden.

■

ROUWHULDE

De voorzitter: Dames en heren, mag ik u vragen om recht te staan voor het uitspreken van een rouwhulde.

Dames en heren, op 24 december 2011 overleed gewezen Vlaams volksvertegenwoordiger Emile Verrijken op 79-jarige leeftijd.

De heer Emile Verrijken zetelde voor de kieskring Antwerpen in het Vlaams Parlement van 1995 tot 2004 en was onder meer vast lid van de Commissie voor Buitenlandse en Europese Aangelegenheden en van de Commissie voor Cultuur, Media en Sport.

Op 4 januari 2012 overleed de heer Raf Liedts op 43-jarige leeftijd.

De heer Raf Liedts werkte hier als administratief medewerker voor de Vlaamse volksvertegenwoordigers Emile Verrijken en Erik Tack, leidde de VB-fractie in de provincieraad van Antwerpen en in de gemeenteraad van Herentals en zetelde in de politieraad van de politiezone Neteland. Bij de laatste Vlaamse parlementsverkiezingen werd de heer Raf Liedts bovendien verkozen tot vierde opvolger voor het Vlaams Belang in de kieskring Antwerpen.

Hij was gehuwd en vader van zes kinderen.

Namens het Vlaams Parlement zal ik ons medeleven aan de nabestaanden overmaken.

Dames en heren, mag ik u verzoeken enkele ogenblikken stilte in acht te nemen ter nagedachtenis van de heren Emile Verrijken en Raf Liedts?

– *De Vlaamse volksvertegenwoordigers nemen enkele ogenblikken stilte in acht.*

■

ONTWERP VAN DECREET houdende een vernieuwd jeugd- en kinderrechtenbeleid – 1363 (2011-2012) – Nrs. 1 tot en met 5**Hoofdelijke stemming**

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is de hoofdelijke stemming over het ontwerp van decreet.

Stemming nr. 1

Het resultaat wat betreft de gewestaangelegenheden is als volgt:

103 leden hebben aan de stemming deelgenomen;
67 leden hebben ja geantwoord;
36 leden hebben zich onthouden.

Het resultaat wat betreft de gemeenschapsaangelegenheden is als volgt:

109 leden hebben aan de stemming deelgenomen;
69 leden hebben ja geantwoord;
40 leden hebben zich onthouden.

Dientengevolge neemt het Vlaams Parlement het ontwerp van decreet aan. Het zal aan de Vlaamse Regering ter bekrachtiging worden overgezonden.

■

VOORSTEL VAN DECREET van mevrouw Else De Wachter, de heer Tom Dehaene, mevrouw Lies Jans, de heer John Crombez en de dames Vera Jans, Helga Stevens en Tinne Rombouts houdende regeling van de interlandelijke adoptie van kinderen – 1168 (2010-2011) – Nrs. 1 tot en met 4**Hoofdelijke stemming**

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is de hoofdelijke stemming over het voorstel van decreet.

Stemming nr. 2

Ziehier het resultaat:

108 leden hebben aan de stemming deelgenomen;
83 leden hebben ja geantwoord;
7 leden hebben neen geantwoord;
18 leden hebben zich onthouden.

Dientengevolge neemt het Vlaams Parlement het voorstel van decreet aan. Het zal aan de Vlaamse Regering ter bekrachtiging worden overgezonden.

De heer Vereeck heeft het woord.

De heer Lode Vereeck: Voor de motivatie van de onthouding verwijs ik naar mijn korte tussenkomst daarnet bij de bespreking.

■

VOORSTEL VAN RESOLUTIE van de heren Lode Vereeck, Ludwig Caluwé, Bart Van Malderen, Kris Van Dijk, Sas van Rouveroj en Filip Watteuw betreffende het remuneratiebeleid van en de vertegenwoordiging in financiële instellingen die gesteund worden door de Vlaamse overheid
– 1424 (2011-2012) – Nr. 1

Hoofdelijke stemming

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is de hoofdelijke stemming over het voorstel van resolutie.

Stemming nr. 3

Ziehier het resultaat:

106 leden hebben aan de stemming deelgenomen;
104 leden hebben ja geantwoord;
2 leden hebben zich onthouden.

Dientengevolge neemt het Vlaams Parlement het voorstel van resolutie aan. De resolutie zal aan de Vlaamse Regering worden overgezonden.

De heer Penris heeft het woord.

De heer Jan Penris: Ik motiveer ook mijn onthouding. Ik verwijs naar mijn korte tussenkomst van daarnet. (*Gelach*)

■

MET REDENEN OMKLEDE MOTIE van mevrouw Elisabeth Meuleman, de heer Filip Watteuw en de dames Marleen Vanderpoorten en Irina De Knop tot besluit van de op 15 december 2011 door mevrouw Elisabeth Meuleman in commissie gehouden interpellatie tot de heer Pascal Smet, Vlaams minister van Onderwijs, Jeugd, Gelijke Kansen en Brussel, over de infrastructuurproblemen in het vrij onderwijs en de nood aan een meer transparant beleid ter zake
– 1404 (2011-2012) – Nr. 1

Hoofdelijke stemming

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is de hoofdelijke stemming over de met redenen omklede motie.

Stemming nr. 4

Ziehier het resultaat:

107 leden hebben aan de stemming deelgenomen;
41 leden hebben ja geantwoord;
65 leden hebben neen geantwoord;
1 lid heeft zich onthouden.

Dientengevolge neemt het Vlaams Parlement de met redenen omklede motie niet aan.

■

MET REDENEN OMKLEDE MOTIE van mevrouw Kathleen Deckx, de heer Jos De Meyer en mevrouw Vera Celis tot besluit van de op 15 december 2011 door mevrouw Elisabeth Meuleman in commissie gehouden interpellatie tot de heer Pascal Smet, Vlaams minister van Onderwijs, Jeugd, Gelijke Kansen en Brussel, over de infrastructuurproblemen in het vrij onderwijs en de nood aan een meer transparant beleid ter zake

– 1409 (2011-2012) – Nr. 1

Hoofdelijke stemming

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is de hoofdelijke stemming over de met redenen omklede motie.

Stemming nr. 5

Ziehier het resultaat:

105 leden hebben aan de stemming deelgenomen;

80 leden hebben ja geantwoord;

3 leden hebben neen geantwoord;

22 leden hebben zich onthouden.

Dientengevolge neemt het Vlaams Parlement de met redenen omklede motie aan. Ze zal aan de Vlaamse Regering worden overgezonden.

■

REGELING VAN DE WERKZAAMHEDEN

De voorzitter: Dames en heren, hiermee zijn we aan het einde gekomen van onze werkzaamheden voor vandaag.

We komen opnieuw bijeen op woensdag 18 januari 2012 om 14 uur.

Geen bezwaar? (*Instemming*)

De vergadering is gesloten.

– *De vergadering wordt gesloten om 19 uur.*

■

BIJLAGEN

Aanwezigheden

Aanwezig

Filip Anthuenis, Erik Arckens, Robrecht Bothuyne, Boudewijn Bouckaert, Karin Brouwers, Ann Brussee, Agnes Bruyninckx-Vandenhoudt, Karlos Callens, Ludwig Caluwé, Bart Caron, Vera Celis, Lode Ceyskens, Sonja Claes, Griet Coppé, Frank Creyelman, Jean-Jacques De Gucht, Irina De Knop, Dirk de Kort, Kurt De Loor, Marnic De Meulemeester, Jos De Meyer, Annick De Ridder, Mia De Vits, Else De Wachter, Bart De Wever, Carl Decaluwe, Johan Deckmyn, Kathleen Deckx, Tom Dehaene, Lieven Dehandschutter, Paul Delva, Mark Demesmaeker, Filip Dewinter, Steve D'Hulster, Matthias Diependaele, Marijke Dillen, Jan Durnez, Tine Eerlingen, Martine Fournier, Cindy Franssen, Danielle Godderis-T'Jonck, Peter Gysbrechts, Veerle Heeren, Kathleen Helsens, Marc Hendrickx, Liesbeth Homans, Michèle Hostekint, Pieter Huybrechts, Yamila Idrissi, Lies Jans, Vera Jans, Chris Janssens, Patrick Janssens, Ward Kennes, Marino Keulen, Jan Laurys, Marcel Logist, Chokri Mahassine, Bart Martens, Katleen Martens, Elisabeth Meuleman, Fientje Moerman, Dirk Peeters, Lydia Peeters, Fatma Pehlivan, Jan Penris, Jan Peumans, Sabine Poleyn, Peter Reekmans, Els Robeyns, Jan Roegiers, Tinne Rombouts, Ivan Sabbe, Hermes Sanctorum, Ludo Sannen, Johan Sauwens, Katrien Schryvers, Willy Segers, Stefaan Sintobin, Griet Smaers, Helga Stevens, Felix Strackx, Erik Tack, Valerie Taeldeman, Bart Tommelein, Güler Turan, Marc Van de Vijver, Marleen Van den Eynde, Koen Van den Heuvel, Vera Van der Borgh, Luckas Van Der Taelen, Kris Van Dijck, Wim Van Dijck, Joris Van Hauthem, Bart Van Malderen, Dirk Van Mechelen, Karim Van Overmeire, Eric Van Rompuy, Sas van Rouveroij, Gerda Van Steenberge, Mercedes Van Volcem, Wilfried Vandaele, Marc Vanden Bussche, Marleen Vanderpoorten, Jurgen Vanlerberghe, Lode Vereeck, Jan Verfaillie, Goedele Vermeiren, Christian Verougstraete, Johan Verstreken, Jurgen Verstrepen, Mieke Vogels, Filip Watteuw, Ulla Werbrouck, Wim Wienen, Veli Yüksel, Khadija Zamouri.

Afwezig met kennisgeving

Herman Schueremans: ambtsverplichtingen;

Philippe De Coene, Gwenny De Vroe, Patricia De Waele, Linda Vissers: gezondheidsredenen.

Afwezig zonder kennisgeving

Patricia Ceyskens, Christian Van Eyken

■

Individuele stemmingen Vlaamse Volksvertegenwoordigers

Stemming nr. 1:

JA-stemmen:

Robrecht Bothuyne, Karin Brouwers, Ludwig Caluwé, Vera Celis, Lode Ceyskens, Sonja Claes, Griet Coppé, Dirk de Kort, Kurt De Loor, Jos De Meyer, Mia De Vits, Else De Wachter, Bart De Wever, Carl Decaluwe, Kathleen Deckx, Tom Dehaene, Lieven Dehandschutter, Paul Delva, Mark Demesmaeker, Steve D'Hulster, Matthias Diependaele, Jan Durnez, Tine Eerlingen, Martine Fournier, Cindy Franssen, Danielle Godderis-T'Jonck, Veerle Heeren, Kathleen Helsens, Marc Hendrickx, Liesbeth Homans, Michèle Hostekint, Yamila Idrissi, Lies Jans, Vera Jans, Patrick Janssens, Ward Kennes, Jan Laurys, Marcel Logist, Chokri Mahassine, Bart Martens, Fatma Pehlivan, Jan Peumans, Sabine Poleyn, Peter Reekmans, Els Robeyns, Jan Roegiers, Tinne Rombouts, Ivan Sabbe, Ludo Sannen, Johan Sauwens, Katrien Schryvers, Willy Segers, Griet Smaers, Helga Stevens, Valerie Taeldeman, Güler Turan, Marc Van de Vijver, Kris Van Dijck, Bart Van Malderen, Karim Van Overmeire, Eric Van Rompuy, Wilfried Vandaele, Jurgen Vanlerberghe, Lode Vereeck, Jan

Verfaillie, Goedele Vermeiren, Johan Verstreken, Ulla Werbrouck, Veli Yüksel

ONTHOUDINGEN:

Filip Anthuenis, Erik Arckens, Ann Brusseel, Agnes Bruyninckx-Vandenhoudt, Karlos Callens, Bart Caron, Jean-Jacques De Gucht, Irina De Knop, Marnic De Meulemeester, Annick De Ridder, Johan Deckmyn, Filip Dewinter, Marijke Dillen, Peter Gysbrechts, Pieter Huybrechts, Chris Janssens, Marino Keulen, Katleen Martens, Elisabeth Meuleman, Fientje Moerman, Dirk Peeters, Lydia Peeters, Jan Penris, Hermes Sanctorum, Stefaan Sintobin, Felix Strackx, Erik Tack, Vera Van der Borght, Luckas Van Der Taelen, Wim Van Dijck, Joris Van Hauthem, Dirk Van Mechelen, Sas van Rouveroij, Gerda Van Steenberge, Mercedes Van Volcem, Marleen Vanderpoorten, Mieke Vogels, Filip Watteeuw, Wim Wienen, Khadija Zamouri

■

Stemming nr. 2:

JA-stemmen:

Erik Arckens, Robrecht Bothuyne, Karin Brouwers, Agnes Bruyninckx-Vandenhoudt, Ludwig Caluwé, Vera Celis, Lode Ceyskens, Sonja Claes, Griet Coppé, Dirk de Kort, Kurt De Loor, Jos De Meyer, Mia De Vits, Else De Wachter, Bart De Wever, Carl Decaluwe, Johan Deckmyn, Kathleen Deckx, Tom Dehaene, Lieven Dehandschutter, Paul Delva, Mark Demesmaeker, Filip Dewinter, Steve D'Hulster, Matthias Diependaele, Marijke Dillen, Jan Durnez, Tine Eerlingen, Martine Fournier, Cindy Franssen, Danielle Godderis-T'Jonck, Veerle Heeren, Kathleen Helsen, Marc Hendrickx, Liesbeth Homans, Michèle Hostekint, Pieter Huybrechts, Yamila Idrissi, Lies Jans, Vera Jans, Chris Janssens, Patrick Janssens, Ward Kennes, Jan Laurys, Marcel Logist, Chokri Mahassine, Bart Martens, Katleen Martens, Fatma Pehlivan, Jan Penris, Jan Peumans, Sabine Poleyn, Peter Reekmans, Els Robeyns, Jan Roegiers, Tinne Rombouts, Ludo Sannen, Johan Sauwens, Katrien Schryvers, Willy Segers, Stefaan Sintobin, Griet Smaers, Helga Stevens, Felix Strackx, Erik Tack, Valerie Taeldeman, Güler Turan, Marc Van de Vijver, Kris Van Dijck, Wim Van Dijck, Joris Van Hauthem, Bart Van Malderen, Karim Van Overmeire, Eric Van Rompuy, Gerda Van Steenberge, Wilfried Vandaele, Jurgen Vanlerberghe, Jan Verfaillie, Goedele Vermeiren, Johan Verstreken, Ulla Werbrouck, Wim Wienen, Veli Yüksel

NEEN-stemmen:

Bart Caron, Elisabeth Meuleman, Dirk Peeters, Hermes Sanctorum, Luckas Van Der Taelen, Mieke Vogels, Filip Watteeuw

ONTHOUDINGEN:

Filip Anthuenis, Ann Brusseel, Karlos Callens, Jean-Jacques De Gucht, Irina De Knop, Marnic De Meulemeester, Annick De Ridder, Peter Gysbrechts, Marino Keulen, Fientje Moerman, Lydia Peeters, Vera Van der Borght, Dirk Van Mechelen, Sas van Rouveroij, Mercedes Van Volcem, Marleen Vanderpoorten, Lode Vereeck, Khadija Zamouri

■

Stemming nr. 3:

JA-stemmen:

Filip Anthuenis, Erik Arckens, Robrecht Bothuyne, Karin Brouwers, Ann Brusseel, Agnes Bruyninckx-Vandenhoudt, Ludwig Caluwé, Bart Caron, Vera Celis, Lode Ceyskens, Sonja Claes, Griet Coppé, Jean-Jacques De Gucht, Irina De Knop, Dirk de Kort, Kurt De Loor, Marnic De Meulemeester, Jos De Meyer, Annick De Ridder, Mia De Vits, Else De Wachter,

Bart De Wever, Carl Decaluwe, Johan Deckmyn, Kathleen Deckx, Tom Dehaene, Lieven Dehandschutter, Paul Delva, Filip Dewinter, Steve D'Hulster, Matthias Diependaele, Marijke Dillen, Jan Durnez, Tine Eerlingen, Martine Fournier, Cindy Franssen, Danielle Godderis-T'Jonck, Peter Gysbrechts, Veerle Heeren, Kathleen Helsen, Marc Hendrickx, Liesbeth Homans, Michèle Hostekint, Yamila Idrissi, Lies Jans, Vera Jans, Chris Janssens, Patrick Janssens, Ward Kennes, Marino Keulen, Jan Laurys, Marcel Logist, Chokri Mahassine, Bart Martens, Katleen Martens, Elisabeth Meuleman, Fientje Moerman, Dirk Peeters, Lydia Peeters, Fatma Pehlivan, Jan Peumans, Sabine Poleyn, Peter Reekmans, Els Robeyns, Jan Roegiers, Tinne Rombouts, Hermes Sanctorum, Ludo Sannen, Johan Sauwens, Katrien Schryvers, Willy Segers, Stefaan Sintobin, Griet Smaers, Helga Stevens, Felix Strackx, Erik Tack, Valerie Taeldeman, Güler Turan, Marc Van de Vijver, Vera Van der Borght, Luckas Van Der Taelen, Kris Van Dijck, Wim Van Dijck, Joris Van Hauthem, Bart Van Malderen, Dirk Van Mechelen, Karim Van Overmeire, Eric Van Rompuy, Sas van Rouveroj, Gerda Van Steenberge, Mercedes Van Volcem, Wilfried Vandaele, Marleen Vanderpoorten, Jurgen Vanlerberghe, Lode Vereeck, Jan Verfaillie, Goedele Vermeiren, Johan Verstreken, Mieke Vogels, Filip Watteuw, Ulla Werbrouck, Wim Wienen, Veli Yüksel, Khadija Zamouri

ONTHOUDINGEN:

Pieter Huybrechts, Jan Penris

■

Stemming nr. 4:

JA-stemmen:

Filip Anthuenis, Erik Arckens, Ann Brusseel, Agnes Bruyninckx-Vandenhoudt, Bart Caron, Jean-Jacques De Gucht, Irina De Knop, Marnic De Meulemeester, Annick De Ridder, Johan Deckmyn, Filip Dewinter, Marijke Dillen, Peter Gysbrechts, Pieter Huybrechts, Chris Janssens, Marino Keulen, Katleen Martens, Elisabeth Meuleman, Fientje Moerman, Dirk Peeters, Lydia Peeters, Jan Penris, Peter Reekmans, Hermes Sanctorum, Stefaan Sintobin, Felix Strackx, Erik Tack, Vera Van der Borght, Luckas Van Der Taelen, Wim Van Dijck, Joris Van Hauthem, Sas van Rouveroj, Gerda Van Steenberge, Mercedes Van Volcem, Marleen Vanderpoorten, Lode Vereeck, Mieke Vogels, Filip Watteuw, Ulla Werbrouck, Wim Wienen, Khadija Zamouri

NEEN-stemmen:

Robrecht Bothuyne, Karin Brouwers, Ludwig Caluwé, Vera Celis, Lode Ceyskens, Sonja Claes, Griet Coppé, Dirk de Kort, Kurt De Loor, Jos De Meyer, Mia De Vits, Else De Wachter, Bart De Wever, Carl Decaluwe, Kathleen Deckx, Tom Dehaene, Lieven Dehandschutter, Paul Delva, Mark Demesmaeker, Steve D'Hulster, Matthias Diependaele, Jan Durnez, Tine Eerlingen, Martine Fournier, Cindy Franssen, Danielle Godderis-T'Jonck, Veerle Heeren, Kathleen Helsen, Marc Hendrickx, Liesbeth Homans, Michèle Hostekint, Yamila Idrissi, Lies Jans, Vera Jans, Patrick Janssens, Ward Kennes, Jan Laurys, Marcel Logist, Chokri Mahassine, Bart Martens, Fatma Pehlivan, Jan Peumans, Sabine Poleyn, Els Robeyns, Jan Roegiers, Tinne Rombouts, Ludo Sannen, Johan Sauwens, Katrien Schryvers, Willy Segers, Griet Smaers, Helga Stevens, Valerie Taeldeman, Güler Turan, Marc Van de Vijver, Kris Van Dijck, Bart Van Malderen, Karim Van Overmeire, Eric Van Rompuy, Wilfried Vandaele, Jurgen Vanlerberghe, Jan Verfaillie, Goedele Vermeiren, Johan Verstreken, Veli Yüksel

ONTHOUDING:

Dirk Van Mechelen

■

Stemming nr. 5:

JA-stemmen:

Erik Arckens, Robrecht Bothuyne, Karin Brouwers, Agnes Bruyninckx-Vandenhoudt, Ludwig Caluwé, Vera Celis, Lode Ceyskens, Sonja Claes, Griet Coppé, Dirk de Kort, Kurt De Loor, Jos De Meyer, Mia De Vits, Else De Wachter, Bart De Wever, Carl Decaluwe, Johan Deckmyn, Kathleen Deckx, Tom Dehaene, Lieven Dehandschutter, Paul Delva, Mark Demesmaeker, Filip Dewinter, Steve D'Hulster, Matthias Diependaele, Marijke Dillen, Jan Durnez, Tine Eerlingen, Martine Fournier, Cindy Franssen, Danielle Godderis-T'Jonck, Veerle Heeren, Kathleen Helsen, Marc Hendrickx, Liesbeth Homans, Michèle Hostekint, Pieter Huybrechts, Yamila Idrissi, Lies Jans, Vera Jans, Chris Janssens, Patrick Janssens, Ward Kennes, Jan Laurys, Marcel Logist, Chokri Mahassine, Bart Martens, Katleen Martens, Fatma Pehlivan, Jan Penris, Jan Peumans, Sabine Poleyn, Els Robeyns, Jan Roegiers, Tinne Rombouts, Ludo Sannen, Katrien Schryvers, Willy Segers, Stefaan Sintobin, Griet Smaers, Helga Stevens, Felix Strackx, Erik Tack, Valerie Taeldeman, Güler Turan, Marc Van de Vijver, Kris Van Dijck, Wim Van Dijck, Joris Van Hauthem, Bart Van Malderen, Karim Van Overmeire, Eric Van Rompuy, Gerda Van Steenberge, Wilfried Vandaele, Jurgen Vanlerberghe, Jan Verfaillie, Goedele Vermeiren, Johan Verstreken, Wim Wienen, Veli Yüksel

NEEN-stemmen:

Peter Reekmans, Lode Vereeck, Ulla Werbrouck

ONTHOUDINGEN:

Filip Anthuenis, Ann Brusseel, Bart Caron, Jean-Jacques De Gucht, Marnic De Meulemeester, Annick De Ridder, Peter Gysbrechts, Marino Keulen, Elisabeth Meuleman, Fientje Moerman, Dirk Peeters, Lydia Peeters, Hermes Sanctorum, Vera Van der Borgh, Luckas Van Der Taelen, Dirk Van Mechelen, Sas van Rouveroij, Mercedes Van Volcem, Marleen Vanderpoorten, Mieke Vogels, Filip Watteeuw, Khadija Zamouri

■